

ΕΥΣΚΑΛ ΕΤΧΕΑΚ

Χτίζοντας ένα βάσκινο σπίτι σε μια πόλη για τουρίστες

Βασιλική Αποστολάκη

ar15008

Επιβλέποντες

Σταύρος Σταυρίδης, Ειρήνη Μίχα

Σύμβουλος διπλωματικής

Μαρίνα Μωρέττη

Φεβρουάριος 2023

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. **Ε**ισαγωγή
2. **Η** οργάνωση του κράτους των αυτονομιών
3. **Η** Χώρα των Βάσκων
4. **Σ**ύγχρονη ιστορία | Δικτατορία του Φράνκο, ETA, η μετάβαση στη δημοκρατία
5. **Η** μετανάστευση στην Ισπανία
6. **Η** μετανάστευση στη Χώρα των Βάσκων | Διεθνείς συσχετισμοί
7. **Μ**εταναστευτική πολιτική
8. **Σ**αν Σεμπαστιάν | Αστική ιστορία
9. **Η** κοινωνική κατοικία
10. **Σ**υμπεράσματα
11. **Β**ιβλιογραφία

Εισαγωγή

Η διπλωματική μου εργασία με τίτλο: **"EUSKAL ETXEAK: χτίζοντας ένα "βασκικό σπίτι" σε μια πόλη για τουρίστες"**, αφορά την επανάχρηση και επέκταση ενός κτιρίου εκπαιδευτικού χαρακτήρα στην πόλη του Σαν Σεμπασιτιάν, με σκοπό την αναδιαμόρφωση των ήδη υπάρχουσών εκπαιδευτικών και διοικητικών του χρήσεων, και τον εμπλουτισμό τους με ένα στεγαστικό πρόγραμμα κοινωνικής κατοικίας για μετανάστες.

Το Σαν Σεμπασιτιάν βρίσκεται στη βορειοανατολική Ισπανία, στην ιστορική εθνότητα και αυτόνομη κοινότητα της Χώρας των Βάσκων. Αποτελεί το πολιτιστικό κέντρο της χώρας των Βάσκων και χαρακτηρίζεται από ένα πολύ υψηλό επίπεδο, αλλά και κόστος ζωής. Ενδεικτικά θα αναφέρουμε ότι το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι από τα υψηλότερα στη χώρα και εκεί θα συναντήσουμε το ακριβότερο τετραγωνικό μέτρο στη χώρα. Επίσης, το Σαν Σεμπασιτιάν είναι η βασκική πόλη με τους περισσότερους ομιλητές της βασκικής γλώσσας, άρα έχει έντονο βασκικό χαρακτήρα.

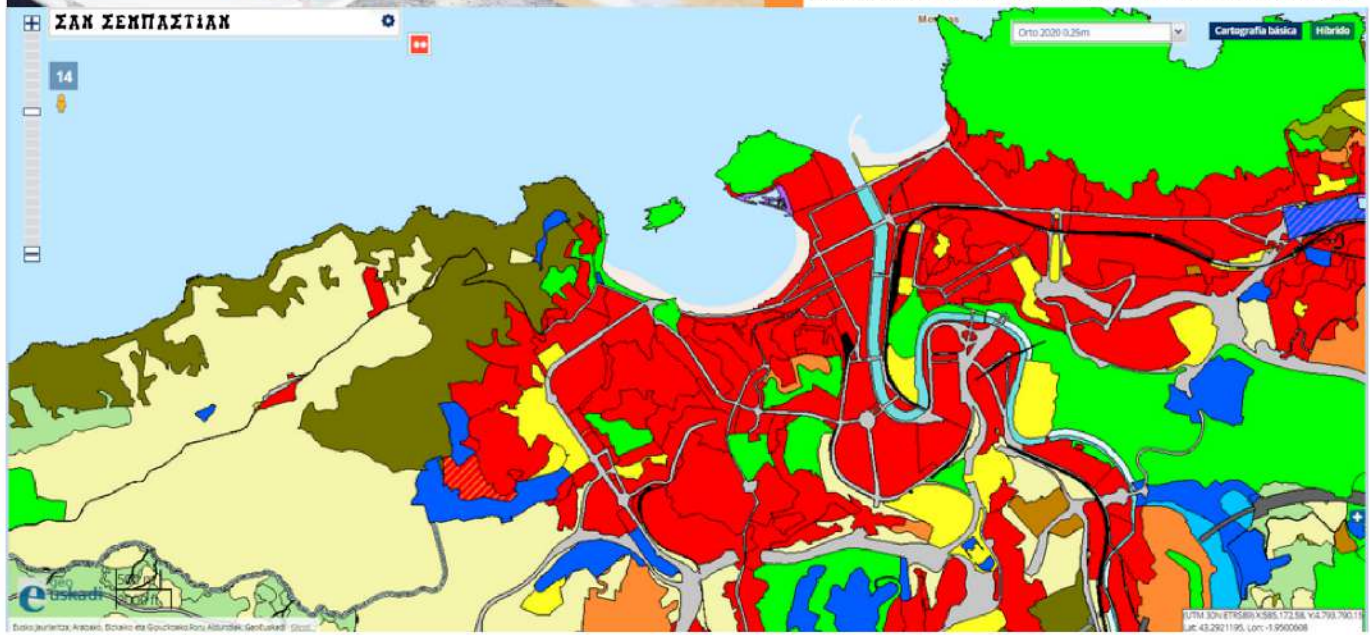
Επέλεξα τη συγκεκριμένη πόλη για τη διπλωματική μου, καθώς έμεινα εκεί για 8 μήνες ενώ έκανα την πρακτική μου σε ένα αρχιτεκτονικό γραφείο. Το διάστημα που παρέμεινα εκεί, γνώρισα την πόλη αρκετά καλά και με εντυπωσίασαν:

- η ομορφιά και η κουλτούρα της
- το μοντέλο πόλης που ακολουθεί (τουριστική πόλη)
- το ιστορικό κοινωνικό και πολιτικό της υπόβαθρο
- οι παγκόσμιες διασυνδέσεις στις οποίες συμμετέχει μέσω της αποικιοκρατίας, της μετανάστευσης και του τουρισμού

Για τη διπλωματική μου εργασία διεξήγαγα έρευνα πεδίου σε διαφορετικές χρονικές στιγμές και βασικό μου εργαλείο αποτέλεσαν οι συνεντεύξεις, όπως θα διαπιστώσετε διαβάζοντας το παρόν τεύχος.

- ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- ΥΠΟΔΟΜΕΣ
- ΑΝΟΙΧΤΟΙ ΧΩΡΟΙ
- ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΟ ΠΡΑΣΙΝΟ
- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
- ΔΟΚΙΜΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΥΠΟ ΣΥΚΦΗΚΕΣ - ΥΡΒΑΝΙΖΑΒΛΕ

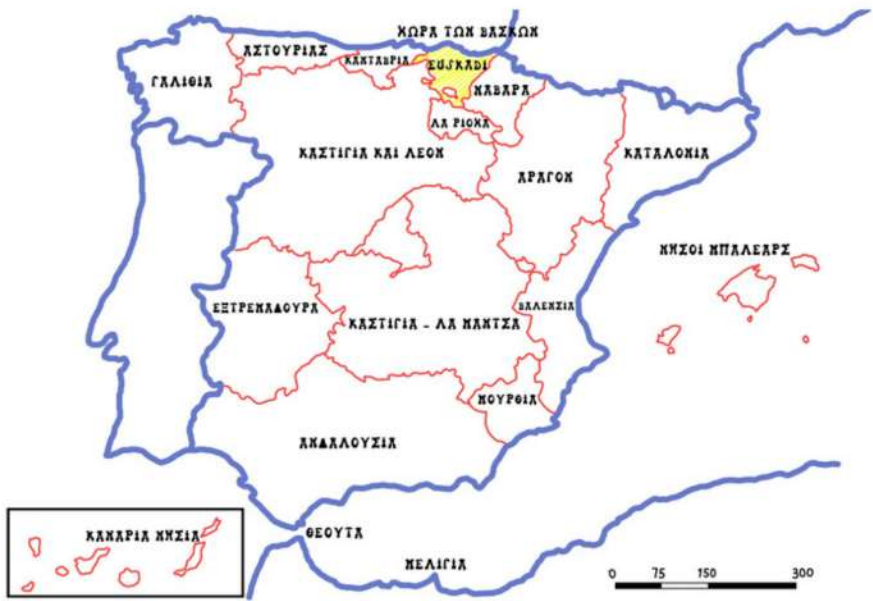
Η οργάνωση του κράτους των αυτονομιών

Η Ισπανία οργανώνεται σε 17 αυτόνομες κοινότητες και 2 αυτόνομες πόλεις, οι οποίες στο σύνολό τους αποτελούν την "αδιάσπαστη ενότητα του Ισπανικού έθνους".

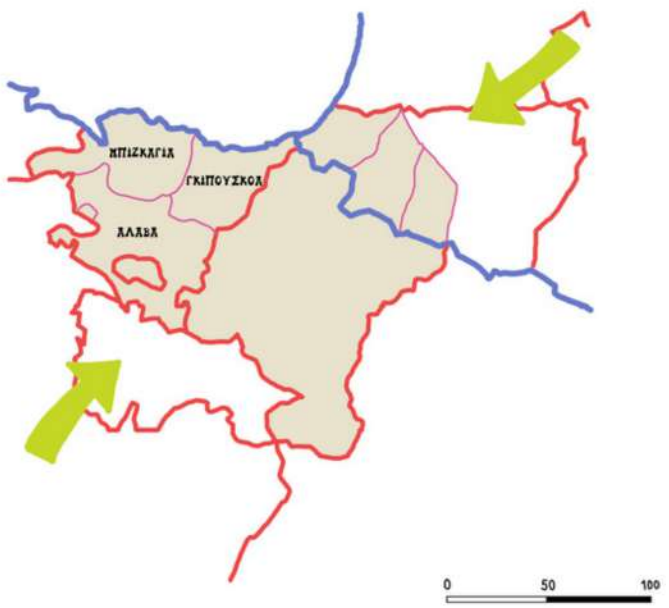
Οι αυτονομίες διαιρούνται με βάση τα εξής κριτήρια:

- ως "**ιστορικές εθνότητες**" (Η Ανδαλουσία, η Καταλονία, η **Χώρα των Βάσκων** και η Γαλικία)
- ως κοινότητες δύο ή περισσότερων επαρχιών με κοινά ιστορικά χαρακτηριστικά (Η Αραγωνία, η Καστίλλη και Λεόν, η Καστίλλη-Λα Μάντσα, η Εξτρεμαδούρα και η Κοινότητα της Βαλένθια)
- ως απομονωμένες περιοχές (Τα Κανάρια Νησιά και οι Βαlearίδες Νήσοι)
- ως μεμονωμένες επαρχίες με ιστορική τοπική ταυτότητα (Η Καντάβρια, οι Αστούριες, η Λα Ριόχα, η Ναβάρα και η Περιοχή της Μούρθια)
- για το εθνικό συμφέρον (Η Αυτόνομη Κοινότητα της Μαδρίτης)
- ως αυτόνομες πόλεις στην Αφρική (Η Θέουτα και η Μελίγια)

Οι τοπικές κυβερνήσεις είναι αρμόδιες για την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια, τον πολιτισμό, την αστική και αγροτική ανάπτυξη, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις και για τη νομοθέτηση πολιτικής. Συνοπτικά, το σύστημα των Αυτόνομων Κοινοτήτων της Ισπανίας έχει χαρακτηριστεί ως "**το πιο αποκεντρωμένο σύστημα κράτους**", με την κεντρική κυβέρνηση να αναλώνει το 18% των δημοσίων εξόδων, τις περιφερειακές κυβερνήσεις το 38%, τα τοπικά συμβούλια το 13%, ενώ το υπόλοιπο δαπανάται από το κοινωνικό σύστημα ασφαλίσεων. Έτσι, το σύγχρονο Ισπανικό Κράτος των Αυτονομιών (Estado de las Autonomías) συχνά αναδεικνύεται ως παράδειγμα αποκέντρωσης σε όλη την Ευρώπη.

ΙΣΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΤΩΝ ΒΑΣΚΩΝ

- ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ
- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
- ΣΥΝΟΡΑ ΑΥΤΟΝΟΜΙΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΧΩΡΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΔΗΜΩΝ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΔΙΕ ΒΜΒ

ANDAMIOS
LAISTER
670 041 114

INCYE
Instalaciones
de Fachos
Estabilizadores
Apoyo
618 281 232
incy.com

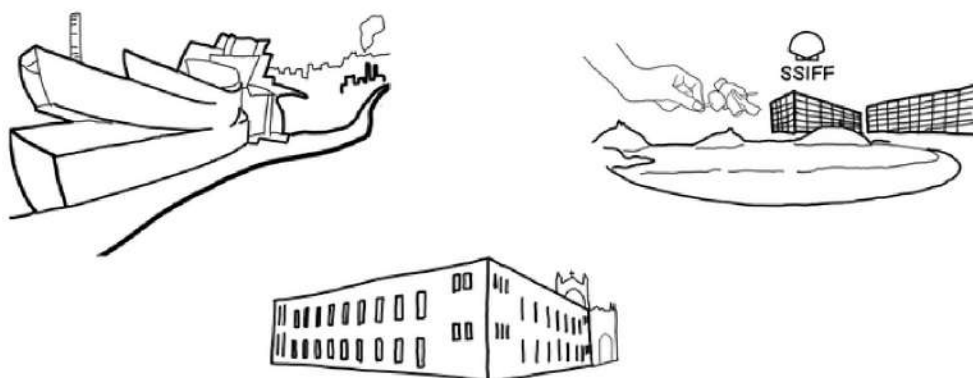
Byde

Byde

Byde

Η Χώρα των Βάσκων

Η Χώρα των Βάσκων (Euskadi/ País Vasco) αποτελεί αυτόνομη κοινότητα της Ισπανίας, που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορική εθνότητα. Η Χώρα των Βάσκων διαιρείται σε τρεις επαρχίες, την Άλαβα με πρωτεύουσα τη Βιτόρια- Γκαστές (πρωτεύουσα της αυτόνομης κοινότητας), την Μπισκάγια με πρωτεύουσα το Μπιλμπάο (μεγαλύτερη πόλη της αυτόνομης κοινότητας), και την Γκιπούσκα με πρωτεύουσα το Σαν Σεμπασιάν. Γενικότερα, η κυβέρνηση της χώρας των Βάσκων εξασκεί μια πολιτική εξισορρόπησης μεταξύ των τριών επαρχιών και αντίστοιχα των τριών μεγαλύτερων πόλεων, διαμοιράζοντας τις υποδομές μεταξύ τους. Συνοπτικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι η **Βιτόρια** είναι το **θεσμικό κέντρο** της αυτόνομης κοινότητας, το **Μπιλμπάο** το **οικονομικό και βιομηχανικό** και το **Σαν Σεμπασιάν** το **πολιτιστικό κέντρο**.

Η Χώρα των Βάσκων έχει το δεύτερο υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα της χώρας (με 30.401 € το 2020), μετά την κοινότητα της Μαδρίτης (με 32.048€ το 2020). Συγκεκριμένα, το Σαν Σεμπασιάν έχει κατά κεφαλήν εισόδημα 43,603 € (το 2021). Το κόστος ζωής είναι επίσης σαφώς υψηλότερο στη Χώρα των Βάσκων σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ισπανία, με το Σαν Σεμπασιάν να έχει την **υψηλότερη τιμή τετραγωνικού μέτρου** ανάμεσα σε όλες τις ισπανικές πόλεις.

ΕΠΑΡΧΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ

ΥΨΗΛΟΤΑΤΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ
ΠΙΟ ΔΑΡΥΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΣΤΗ ΧΩΡΑ

ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣ ΤΟΥ ΣΑΝ ΣΕΠΑΣΤΙΑΝ

- ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ
- ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
- ΣΥΝΟΡΑ ΑΥΤΟΝΟΜΙΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΧΩΡΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΕΠΑΡΧΙΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
- ΣΥΝΟΡΑ ΔΗΜΩΝ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΔΙΕ ΒΜΒ

Ιστορικά, η καταγωγή των Βάσκων ή της γλώσσας τους δεν έχει επιβεβαιωθεί. Πιο συγκεκριμένα, παρά τις προσπάθειες των γλωσσολόγων να εντοπίσουν συγγένειες της βασκικής γλώσσας με άλλες, τα βασκικά έχουν χαρακτηριστεί ως απομονωμένη γλώσσα, που δεν εντάσσεται, δηλαδή, σε καμία γλωσσική ομάδα.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η βασκική εθνική ταυτότητα είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη βασκική γλώσσα. Η Χώρα των Βάσκων λειτουργούσε με σχετική αυτονομία μέσα στους ευρύτερους σχηματισμούς στους οποίους υπαγόταν, όπως πχ το βασίλειο της Καστίλης, όπου και έχαιρε ειδικού θεσμικού πλαισίου, φορολογικών ρυθμίσεων κ.ο.κ.

Ο **βασκικός εθνικισμός**, ο οποίος και έθεσε τα θεμέλια της βασκικής ταυτότητας, όπως τη γνωρίζουμε σήμερα, αναπτύχθηκε κατά τον **19ο αιώνα**, με αποκορύφωμα τους **Καρλικούς πολέμους**, οι οποίοι ήταν εμφύλιοι πόλεμοι, που έλαβαν χώρα κατά βάση σε βασκικά και αραγωνικά εδάφη (1833-1876).

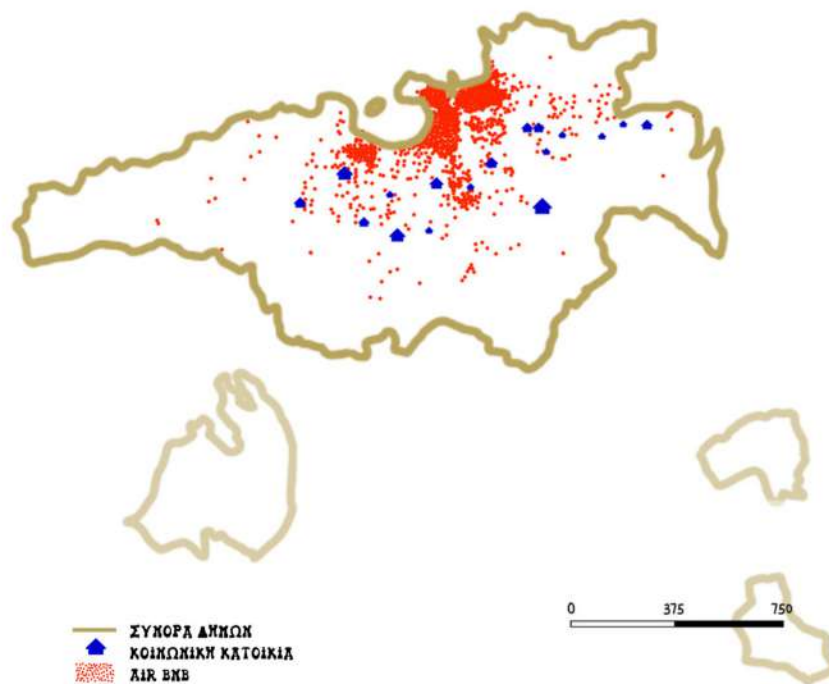
Το καθεστώς βασκικής αυτοδιοίκησης, με τη μορφή της **αυτόνομης κοινότητας**, επετεύχθη κατά τη δεύτερη ισπανική δημοκρατία, το **1936**. Κατά τη **δικτατορία του Φράνκο**, που ακολούθησε τη δεύτερη δημοκρατία και αποτέλεσε προϊόν εμφυλίου πολέμου, οι ξεχωριστές γλώσσες, τα ήθη και τα έθιμα των εθνοτικών ομάδων που αποτελούν το ισπανικό κράτος **καταπιέστηκαν**, με αποτέλεσμα η βασκική ταυτότητα να πέσει σε λήθη. Μέσα στη συνθήκη αυτή γεννήθηκε και η βασκική αυτονομιστική οργάνωση **ETA**, που ιδρύθηκε το **1959** και διαλύθηκε επίσημα το **2018**, και η οποία εκφράζει πολύ γλαφυρά τις **αυτονομιστικές τάσεις** του βασκικού έθνους. Μετά το πέρας της δικτατορίας και την επαναφορά της δημοκρατίας στην Ισπανία, η Χώρα των Βάσκων απέκτησε το καθεστώς αυτονομίας το 1979. Στη νέα συνθήκη του κράτους των αυτονομιών, υπάρχουν ακόμη έντονες τάσεις αυτονομισμού στη βασκική κοινότητα, οι οποίες με τη σειρά τους έχουν οδηγήσει στην ανάπτυξη μιας **επίσημης πολιτικής**, που αναγνωρίζει τη βασκική ταυτότητα και διασφαλίζει την **προστασία και την εξέλιξη** της. Βασικά παραδείγματα είναι η κατοχύρωση της βασκικής γλώσσας, ως επίσημης γλώσσας μαζί με τα ισπανικά, η ίδρυση **βασκικών σχολείων και πανεπιστημίων** και γενικότερα, η πριμοδότηση της προστασίας και της συνέχισης των βασκικών εθίμων, του πολιτισμού, της γλώσσας, αλλά και η συσχέτιση της **παραδοσιακής κουλτούρας** με μια **σύγχρονη βασκική ταυτότητα**.

Γιώργος, 61 ετών

“Τους Βάσκους τους ακολουθεί ο θρύλος πως δεν ενέδωσαν ούτε στους Ρωμαίους. Αυτό φυσικά δεν ισχύει, αφού η περιοχή έχει ρωμαϊκά ορυχεία σιδήρου. Αλλά για την κοινή γνώμη η Βασκωνία είναι σαν το χωριό του Αστερίξ και του Οβελίξ.”

Βασιλική, 25 ετών

“Πρόσφατα άκουσα μια παρέα γύρω στα 45 σε ένα εστιατόριο στη Βόρεια Ελλάδα να συζητά για ταξίδια, και είχαν ταξιδέψει αρκετά και οι 4. Η συζήτηση κατέληξε με τον έναν να εξηγεί στην παρέα, με αφορμή την αναφορά στο Σαν Σεμπασιάν, ότι οι Βάσκοι είναι Έλληνες και γι'αυτό δεν υψώνουν ισπανική σημαία (!) και πως αν πας και πεις ότι είσαι Έλληνας θα σε έχουν στα όπα όπα.”

ΔΗΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΣΑΝ ΣΕΠΑΣΤΙΑΝ

ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ ΣΤΑ ΒΑΣΚΙΚΑ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΑΝ ΣΕΜΠΑΣΤΙΑΝ : 182 Χιλ

ΑΛΛΟΔΑΠΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ : 12,3 %

ΒΑΣΚΟΦΩΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ : 46 %

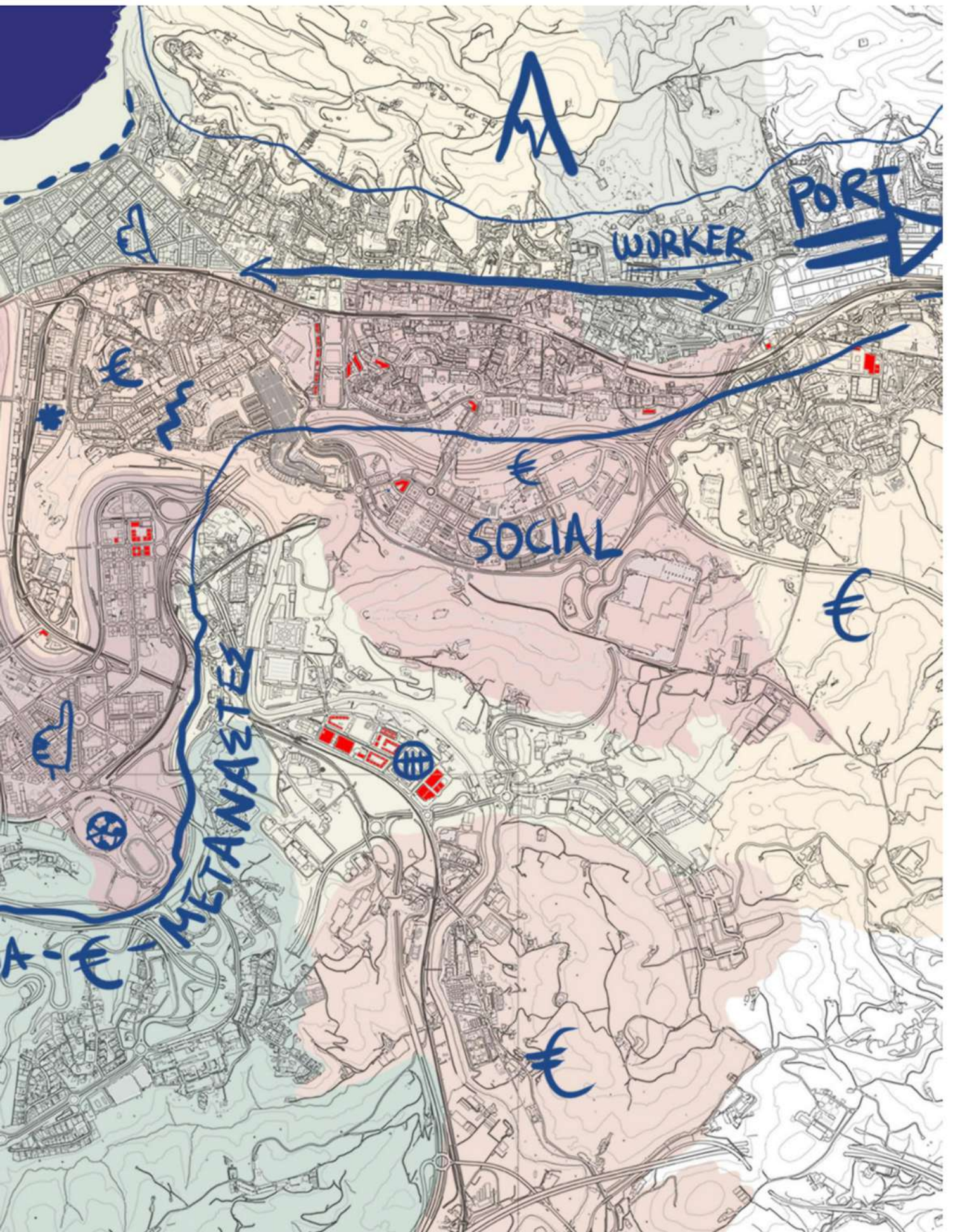
ΑΝΕΡΓΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ : 8 %

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΔΕΠ : 43,6 Χιλ

ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Σύγχρονη ιστορία

Δικτατορία του Φράνκο, ETA, η μετάβαση στη δημοκρατία

Η ETA ιδρύθηκε ως βασκική αυτονομιστική οργάνωση, το 1958, κατά την περίοδο της δικτατορίας του Φράνκο. Τα αρχικά της (Euskadi Ta Askatasuna) σημαίνουν Χώρα των Βάσκων και Ελευθερία. Η οργάνωση ξεκίνησε ως αγωνιστική κίνηση ενάντια στην καταπίεση των Βάσκων από τη δικτατορία του Φράνκο, με βασικά ζητούμενα, που διατυπώθηκαν στην πρώτη της συνέλευση, 1) την ανεξαρτησία της Χώρας των Βάσκων, 2) τη διασφάλιση της βασκικής γλώσσας, 3) τη δημοκρατία, 4) και την ανεξαρτητοποίηση του κράτους από τη θρησκεία.

Ο Aitor, 58 ετών, θυμάται πώς η χρήση της βασκικής γλώσσας απαγορευόταν αυστηρά από το καθεστώς Φράνκο.

"Ο κόσμος είχε την εντύπωση πως τα βασκικά ήταν για τους χωριάτες, για τους απολίτιστους. Οι αστοί μιλούσαν Ισπανικά. Στο σχολείο, αν κάποιο παιδί μιλούσε βασκικά, του φορούσαν ένα δαχτυλίδι, για να το στιγματίσουν. Ο μόνος τρόπος να το αποχωριστεί ήταν να καταδώσει κάποιο άλλο παιδί που μιλούσε βασκικά, έτσι ώστε το δαχτυλίδι να περάσει σε εκείνο."

Ο Α. θυμάται πολλές φορές τον πατέρα του να περνάει το βράδυ στη **φυλακή** ή να προπηλακίζεται από την αστυνομία, γιατί μιλούσε βασκικά. Η Ελένα, 67 ετών, μεγάλωσε σε οικογένεια μουσικών. Όταν πήγαινε για μαθήματα βιολιού ως παιδί με τη μητέρα της θυμάται να τους προπηλακίζει η **αστυνομία**, να τους ζητά να ανοίξουν τη θήκη του βιολιού, σημαδεύοντας τες με όπλο, και να τις απειλεί, διότι έβρισκαν δίσκους με παραδοσιακή βασκική μουσική. Και ήταν τόσο συνηθισμένο και φυσιολογικό αυτό, που ούτε καν αντιδρούσαν.

Ελένα, 67 ετών

"Θυμάμαι τη μητέρα μου να λέει εντελώς ψύχραιμα στον αστυνομικό 'παρακαλώ τι θα θέλατε κύριε;' ενώ αυτός πίεζε ένα πιστόλι στην κοιλιά της μέσα στη μέση του δρόμου."

Ίνμα, 61 ετών

*"Εγώ κατάγομαι και μεγάλωσα στην Παμπλόνα, πρωτεύουσα της Ναβάρρα. Τότε τα βασκικά απαγορεύονταν, **κανείς δε μου τα έμαθε**. Θυμάμαι μόνο τη γιαγιά μου να μου λέει ένα νανούρισμα στα βασκικά. Ήρθα στο Σαν Σεμπασιάν το '82 για δουλειά. Μετά τα έμαθα, γιατί ήταν **σημαντικό να μιλάς βασκικά στη δουλειά** μας (η ορχήστρα της Χώρας των Βάσκων).*

Στο κάτω κάτω, είμαστε δημόσιοι υπάλληλοι εδώ."

Στη δεύτερή της συνέλευση, η οργάνωση αποφάσισε την **ένταξή της στην αριστερά**, ως σοσιαλιστική, παρόλο που στην πορεία κατέληξε μαρξιστική-λενινιστική. Στην τρίτη συνέλευση, η οργάνωση εισήγαγε τον ένοπλο αγώνα ως βασικό της μέσο δράσης. Στην τέταρτη συνέλευση, προέκυψε η πρώτη διάσπαση ανάμεσα στους κομμουνιστές, που έβλεπαν τον αγώνα της οργάνωσης ως κομμάτι της ταξικής πάλης, και στους **εθνικιστές**, που τον αντιμετώπιζαν ως μέσο για την αυτονόμηση της χώρας.

Η οργάνωση θα συνέχιζε ως το κομμάτι των εθνικιστών. Το 1963, η ETA δολοφονεί τον πρόεδρο της κυβέρνησης του Φράνκο, Καρέρο Μπλάνκο. Το 1974, η ETA κατηγορείται για βομβιστική επίθεση στο καφέ Ρολάντο, στέκι πολιτικών και στρατιωτικών στο κέντρο της Μαδρίτης, με 13 νεκρούς, γεγονός που αποκρυστάλλωσε την **εσωτερική της διάσπαση** σε **ETA militarra** και **ETA politikomilitarra**. Οι δύο υπο-οργανώσεις λειτούργησαν ταυτόχρονα για κάποιο διάστημα, αλλά με το **θάνατο του Φράνκο (1975) και την αρχή της μετάβασης της Ισπανίας στη δημοκρατία**, η υπο-οργάνωση με τη μεγαλύτερη έμφαση στην πολιτική ζωή και όχι στον ένοπλο αγώνα (καμία από τις δύο δεν απέρριψε τον ένοπλο αγώνα) σταδιακά διαλύθηκε, με τα περισσότερα μέλη της να εισέρχονται στο **βασκικό κοινοβούλιο** με διάφορα κόμματα αριστερού και αυτονομιστικού προσανατολισμού.

Ίνμα, 61 ετών

*"**Ο Φράνκο πέθανε στο κρεβάτι**. Ξέρεις τι σημαίνει αυτό; Ότι η χώρα έπρεπε να περιμένει το θάνατο του δικτάτορα από φυσικά αίτια, για να αλλάξει πολίτευμα."*

Παραδόξως, τα **χρόνια της μετάβασης (1975-1982)** αποτέλεσαν τα πιο **βίαια και αιματηρά** στην ιστορία της ETA. Η ETA στόχευε κυρίως στους υψηλόβαθμους στρατιωτικούς και αστυνομικούς, αλλά και σε πολιτικούς, επιχειρηματίες, δεσμοφύλακες και δικαστικούς υπαλλήλους, πολλές φορές με απαγωγές για χρηματικό εκβιασμό, δολοφονίες κατά τη διάρκεια ληστειών ή προσχεδιασμένες βομβιστικές επιθέσεις.

Ίνμα, 61 ετών

"Η αδερφή μου ήταν δήμαρχος σε ένα χωριό της Ναβάρρα, εκλεγμένη με το κομμουνιστικό κόμμα. Για χρόνια κυκλοφορούσε με συνοδεία, γιατί σκότωναν πάρα πολλούς πολιτικούς, κι ας ήταν αριστεροί, κι ας ήταν Βάσκοι, κι ας ήταν χαμηλόβαθμοι. Για εκείνους είχε σημασία ότι

δεν ήταν με την ETA."

Μάρκο, 63 ετών

"Η αδερφή της πρώην γυναίκας μου ήταν δήμαρχος σε ένα χωριό. Είχε συνοδό για χρόνια. Ο μικρός μας γιος μας ρωτούσε γιατί ο φίλος της θείας κοιτάει πάντα κάτω από το αυτοκίνητο και δεν ξέραμε τι να απαντήσουμε, ήταν παιδί."

A., Αιτόρ, Ίνμα, Μάρκο

"Δεν μπορούσες με τίποτα να μιλήσεις ανοιχτά για πολιτικά, ακόμη κι όταν πια είχαμε δημοκρατία."

Αιτόρ, 58 ετών

*"Εγώ είμαι υπέρ της αυτονομίας της Χώρας των Βάσκων, αλλά αυτό δεν ήταν αρκετό. Έλεγαν πως **ο ένοπλος αγώνας ήταν ο μόνος δρόμος.**"*

Μάρκο, 63 ετών

"Τότε μέναμε στο Ιντσαορόντο. Εκεί είχε πάρα πολλούς της ETA, αλλά και φίλα προσκείμενους, από την Μπατασούνα κτλ, τους κοινοβουλευτικούς. Εγώ πάντα κυκλοφορούσα με ένα κίτρινο περιβραχιόνιο, που συμβόλιζε την ελευθερία της πολιτικής έκφρασης. Ποτέ δε μου είπε κανείς τίποτα, κι ας γνώριζα πως ήταν αυτονομιστές ή φίλα προσκείμενοι στην ETA."

Μάρκο, Αιτόρ, Α.

“Όλοι γνωρίζαμε κόσμο από την ΕΤΑ, ή τις οικογένειές τους ή τον κύκλο τους.”

Σύμφωνα με το αρχείο του Αρνάλντο Οτέγκι, πρώην καταδικασμένο μέλος της ΕΤΑ και νυν αυτονομιστή πολιτικό, **τα μέλη της ΕΤΑ στα 50 χρόνια της δράσης της, ξεπέρασαν τα 15 χιλιάδες.**

Α

“Μια φορά πήγαμε να παίξουμε μπάλα και η μισή ομάδα έλειπε, γιατί είχαν συλληφθεί για συμμετοχή στην ΕΤΑ.”

Μάρκο, 63 ετών

“Εγώ ήρθα από την Ιταλία το ‘84. Όταν πήγα να πιάσω σπίτι, ένας φίλος Βάσκος μου είπε, όχι στην Ερεντερία, γιατί εκεί είναι όλοι με την ΕΤΑ. Τελικά, έπιασα το πρώτο μου σπίτι στην Άλθα, εκεί που ακόμη και μέχρι σήμερα είναι πιο φθηνά και μένουν πολλοί μετανάστες.”

Το ‘82 το κράτος ξεκίνησε το λεγόμενο **“βρώμικο πόλεμο”** εναντίον της τρομοκρατίας, ιδρύοντας και χρηματοδοτώντας παραστρατιωτικές οργανώσεις, όπως η GAL, που καταδίωκαν την ΕΤΑ και προσπαθούσαν “να περιορίσουν τη γαλλική επιρροή στη χώρα” (η Γαλλία πολλές φορές αρνήθηκε να εκδώσει μέλη της ΕΤΑ, που έβρισκαν καταφύγιο στη γαλλική πλευρά της Χώρας των Βάσκων). Το αποτέλεσμα ήταν ο θάνατος μελών της ΕΤΑ αλλά και απλών πολιτών, με τα νούμερα των θυμάτων να παραμένουν ανακριβή έως σήμερα.

Τη δεκαετία του ‘90, η ΕΤΑ εφάρμοσε τη στρατηγική του **αντάρτικου πόλης της νεολαίας (kale borroka)**, για να αυξήσει την ορατότητα της δράσης της οργάνωσης, **κυρίως στο κέντρο της πόλης του Σαν Σεμπασιάν.**

Η συγκεκριμένη πρακτική συνεχίστηκε και στη δεκαετία του 2000 και 2010, με εκθετικά μειωμένη ένταση και συχνότητα. Η δεκαετία του ‘90 ήδη μετρούσε πολλές συλλήψεις μελών της ΕΤΑ, τα οποία και απομονώνονταν σε **μακρινές φυλακές της Ισπανίας**, ώστε να μη διατρέχει κίνδυνος διαφυγής τους ή επικοινωνίας τους με την οργάνωση.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα οι οικογένειες των μελών να πρέπει να ταξιδεύουν χιλιάδες χιλιόμετρα για να τους επισκεφθούν, γεγονός που γέννησε **κύματα διαμαρτυριών** για τη μεταβίβαση των κρατουμένων σε φυλακές της Χώρας των Βάσκων (**presoak etxera**). Το '95, η ETA προσπάθησε ανεπιτυχώς να εκτελέσει το Χοσέ Μαρία Αθνάρ, μέλλοντα πρόεδρο της κυβέρνησης, και το '96 το βασιλιά Χουάν Κάρλος. **Το '97, η ETA απήγαγε το Μιγκέλ Άνχελ Μπλάνκο**, δήμαρχο μιας κωμόπολης στην Μπισκάγια με το δεξιό κόμμα PP, με αίτημα την εντός 48 ωρών μεταβίβαση των κρατουμένων της ETA στη Χώρα των Βάσκων. Αυτό προκάλεσε ένα **τεράστιο κύμα διαμαρτυριών** στην Ισπανία, αλλά και στο εξωτερικό, κατά της τρομοκρατίας της ETA. Δυστυχώς, η ETA εκτέλεσε τον Μπλάνκο, με αποτέλεσμα η οργάνωση να **χάσει ένα μεγάλο μέρος της δημοφιλίας της**, και να ιδρυθούν πολλοί σύλλογοι κατά της τρομοκρατίας και της βίας.

Μάρκο, 63 ετών

"Εμείς είχαμε μπει σε μία οργάνωση κατά της βίας και της τρομοκρατίας. Μάθαμε ότι η ETA βρήκε πρόσβαση σε αυτά τα αρχεία. Δεδομένης της συγγένειας της γυναίκας μου με πολιτικό (την αδερφή της), αυτομάτως θεωρούμασταν πιθανός στόχος. Αλλάξαμε την πόρτα στο σπίτι και βάλουμε ασφαλείας."

Βασιλική: *"Όλο αυτό ξεκίνησε με τον Μπλάνκο,"*

Μάρκο: *"Όλοι πάντα αναφέρονται στον Μπλάνκο, αλλά ξέρεις για την απαγωγή του δεσμοφύλακα; Τον είχαν ενάμιση χρόνο όμηρο, πριν τον σκοτώσουν."*

Πάμπλο, 25 ετών

*"Εγώ το έζησα όλο στη δύση του, αλλά ο αδερφός μου, που είναι του '90, το πρόλαβε, ειδικά το kale borroka, να καίνε λεωφορεία, να σπάνε μαγαζιά στο κέντρο και στην παλιά πόλη. Ξαφνικά έπρεπε να τρέξεις για να απομακρυνθείς και να γυρίσεις σπίτι. Ήταν και πολύ σκληρός **ο ποδοσφαιρικός χουλιγκανισμός** και νομίζω ότι κάπως συνδέονταν."*

Κάρλο, 32 ετών

"Είχε τύχει να πάμε εκδρομή σε κάποιο μουσείο και να πάρουν **τηλέφωνο για βόμβα** και να μας διώξουν. Τελικά, δεν ήταν τίποτα, αλλά πολλές φορές, όταν έβαζαν βόμβες σε σούπερ μάρκετ κτλ, εκείνοι έπαιρναν τηλέφωνο και οι αρχές αγνοούσαν την προειδοποίηση, γιατί πολιτικά τους συνέφερε η σύνδεση της ETA με το θάνατο πολιτών. Δεν ήταν το ίδιο, με αυτό θα μπορούσαν πολύ λιγότεροι να συμφωνήσουν."

Πάμπλο, 25 ετών

"Οι κατάδικοι της ETA **έχουν βασανιστεί τρομερά** από τα σώματα ασφαλείας κι έχουν γίνει άπειρες καταγγελίες γι'αυτό. Γι'αυτό και ο δήμος του Σαν Σεμπασιάν **ήθελε να διώξει τις φυλακές από τη Μαρτουτένε**, γιατί ήταν ένα μέρος με ανατριχιαστικό συμβολισμό για την πόλη. Γι'αυτό κι εδώ το να είσαι αστυνομικός φέρει κατά γενική ομολογία τόσο αρνητικό φορτίο. Οι παλιές φυλακές θα γίνουν κέντρο επανένταξης πρώην κρατουμένων."

Από συνεντεύξεις οικογενειών των θυμάτων της ETA

"Ειδικά στα χωριά ήταν πολύ δύσκολα, γιατί εκεί όλοι ξέρουν τα πάντα για σένα, τι ψηφίζεις, πόσα λεφτά έχεις, ποιοι είναι οι φίλοι σου και η οικογένειά σου. Παρολαυτά, κανείς δε μιλούσε ανοιχτά για αυτά τα πράγματα. **Αν ήσουν υποψήφιος στόχος της ETA, ο περίγυρος σου σταδιακά απομακρυνόταν."**

Η κόρη του José Luis López de Lacalle, δημοσιογράφου και αγωνιστή κατά της δικτατορίας, που δολοφονήθηκε από την ETA, αναφέρει:

"Στην κηδεία του μπαμπά μου, ήρθε πάρα πολύς κόσμος να μας συλλυπηθεί, κόσμος πολύ θαρραλέος. Όμως ήρθαν και πολλοί για να **κατασκοπεύσουν** το ποίος μας συμπαραστέκεται, αλλά και για να μας απειλήσουν με την παρουσία τους. Την ίδια ώρα στο χωριό γράφονταν συνθήματα όπως "Λακάγιε, άντε γ*μήσου"."

Μάρκο, 63 ετών

"Είχε γίνει μια μεγάλη πορεία κατά της βίας στο Μπιλμπάο. Αυτοί που μας έσπαγαν την πορεία δεν ήταν ούτε με την ETA, ούτε με τα πιο εξτρεμιστικά κόμματα (Euskal Herriarrok, Batasuna κ.α), ήταν αυτοί του PNV (Βασκικό Εθνικιστικό Κόμμα), των προγόνων της ETA, του κόμματος που τώρα διοικεί τη Χώρα των Βάσκων."

Στα τέλη της δεκαετίας του '90 με αρχές του 2000, όλα τα πολιτικά κόμματα συνεργάστηκαν άνευ προηγουμένου, για την εξάρθρωση της ETA, διαδικασία η οποία πήρε **διεθνή διάσταση, ιδιαίτερα μετά το χτύπημα στους δίδυμους πύργους** και την παγκόσμια παρέμβαση των ΗΠΑ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας.

Ουσουέ, 24 ετών

"Θυμάμαι ότι στην αρχή κυκλοφορούσε μια φήμη ότι η 11/09 ήταν επίθεση της ETA."

A

***"Μας περνούσαν για τρομοκράτες.** Αν έβλεπαν τις φάτσες μας, το ντύσιμο ή τις πινακίδες στο αυτοκίνητο από το Σαν Σεμπασιάν. Πάντα με σταματούσε η αστυνομία στο δρόμο κι εγώ έβαζα και τα δύο χέρια στο τιμόνι, για να φαίνεται ότι δεν κρατάω όπλο ή τίποτα τέτοιο."*

Ίνμα, 61 ετών

*"Θα έλεγα περίπου μέχρι το 2006 ήμασταν μόνοι μας εδώ. Μπορεί να υπήρχε ελάχιστος τουρισμός από άλλες περιοχές της Ισπανίας, αλλά από το εξωτερικό, τίποτα. **Ο κόσμος νόμιζε ότι έχουμε πόλεμο. Σκέψου όπως σήμερα κάποιος θα το σκεφτόταν πολύ για να πάει στη Βηρυτό, κάπως έτσι."***

A

***"Εγώ απέφευγα να λέω από που είμαι (Σαν Σεμπασιάν),** γιατί όλοι με περνούσαν για τρομοκράτη. Κι εγώ είμαι αυτονομιστής, αλλά καμία σχέση με την τρομοκρατία. Ακόμη και σήμερα, κάποιιοι **στο άκουσμα της γλώσσας νομίζουν ότι είσαι από την ETA.** Δεν μπορούν να καταλάβουν ότι είναι η γλώσσα του κόσμου εδώ. Βέβαια, τώρα το θέμα του τουρισμού έχει απελευθερωθεί εντελώς."*

Μάρκο, 63 ετών

"Πάντα είχε τουρισμό εδώ. Στις ακτές της Χώρας των Βάσκων ερχόταν πάντα η αριστοκρατία, στη Γαλλία και εδώ."

Σέρχιο, 25 ετών

"Ο κόσμος λέει ότι το Σαν Σεμπασιάν υπήρξε ανέκαθεν μια τουριστική πόλη, αλλά αυτό δεν ισχύει με τον τρόπο που το φανταζόμαστε. Μέχρι πολύ πρόσφατα, ο τουρισμός ήταν μια πολύ διαφορετική δραστηριότητα, για ένα πολύ περιορισμένο κοινό, την αριστοκρατία. Η Ισπανία άρχισε να έχει μαζικό τουρισμό από την εποχή που η δικτατορία του Φράνκο δημιούργησε τη θρυλική καμπάνια **'spain is different'** τη δεκαετία του '60. Βέβαια, το βασκικό στοιχείο δεν παρουσιάστηκε σε αυτή την καμπάνια. Μόνο ο ήλιος, οι θάλασσες της Μεσογείου, και οι ταυρομαχίες."

Diario vasco, 2017

"Υπολογίζεται ότι αυτές οι 14 νέες εγκαταστάσεις θα δημιουργήσουν περίπου 300 **θέσεις εργασίας**. Αυτές θα περιλαμβάνουν τα διαφορετικά πόστα που απαιτούνται σε μια τουριστική υπηρεσία: βοηθητικές υπηρεσίες, πλυντήριο, φύλαξη και πολλές άλλες υπηρεσίες που απαιτεί μια τέτοια δομή."

Το 2011, μετά από πολλές σύντομες ανακωχές, που αποσκοπούσαν κυρίως στον επανεξοπλισμό της οργάνωσης, η ETA ανακήρυξε το **τέλος της ένοπλης δραστηριότητάς της**.

A

"Επιτέλους ξεκουραστήκαμε. Ήταν δύσκολα τότε. Επηρέαζε όλους τους τομείς της ζωής μας. Τώρα επιτέλους το Σαν Σεμπασιάν είναι ήρεμο και **ζούμε κι εμείς ήρεμα**."

Αιτόρ, 58 ετών

"Τώρα πια δεν υπάρχουν διαμαρτυρίες ή αναταραχές. Είμαστε όλοι πολύ πιο χαρούμενοι, αλλά υπάρχουν **πληγές που πρέπει να επουλωθούν**."

Ζοάνε, Ουσουέ, 20, 24 ετών

"Θυμόμαστε την απίστευτη χαρά στα σπίτια μας όταν η ETA είπε ότι θα παρατήρει τα όπλα. **Ήταν σα γιορτή**."

Σήμερα, η κοινή γνώμη γενικώς καταδικάζει τη βία της ETA, και το **αίσθημα τρόμου** που αυτή προκαλούσε στη βασκική κοινωνία.

Ίνμα, Μάρκο

*"Στην πραγματικότητα δεν ήταν επικίνδυνα, όπως ο κόσμος νόμιζε. **Ζούσαμε κανονικά.***

Υπήρχαν πολλές διαμαρτυρίες, κυρίως για να φέρουν τους κρατούμενους κοντά στις οικογένειες."

Πάμπλο, 25 ετών

"Νομίζω ότι κάποιοι φίλοι μου, που είναι πιο δεξιόί ή εσπανιολίστας (Ισπανοί πατριώτες, κατά της διάσπασης), δε θα είχαν επιβιώσει τότε.

Ή θα τους είχαν σκοτώσει ή θα έπρεπε να πάνε αλλού. Εγώ θυμάμαι μόνο τον πανικό όταν σε κάποια ποδοσφαιρικά ματς στη Λογιόλα παρατηρούσαν 2,3 πεταμένες τσάντες γύρω από το γήπεδο, και πίστευαν ότι είναι βόμβα."

Σήμερα, υπάρχουν πολλοί **σύλλογοι θυμάτων της ETA**, σύλλογοι που μάχονται για τα δικαιώματα των κρατούμενων της ETA, και πολλές φορές υπάρχει μεταξύ τους σύμπραξη στη βάση πως **"όλοι έχουμε υποφέρει πολύ και για πολύ καιρό, έχουμε υποφέρει τη σιωπή και ήρθε η ώρα να προσπαθήσουμε να επουλώσουμε τις πληγές που παραμένουν."** Σε αυτό το πνεύμα συμφιλίωσης, πάρα πολλά θύματα της ETA (μέλη των οικογενειών) βρίσκονται και συζητούν με πρώην κατάδικους και μέλη της ETA, που έχουν εκτίσει την ποινή τους ή που βρίσκονται στη φυλακή. Φυσικά, υπάρχουν πάρα πολλά μέλη της ETA (καταδικασμένα και μη) που δε μετανοούν για τη δράση της οργάνωσης, και, σύμφωνα με την άποψη της κοινής γνώμης, είναι η πλειοψηφία τους. Ορισμένα μέλη, που ζουν στο εξωτερικό καθώς εκκρεμούν ποινές εις βάρος τους στην Ισπανία, ζητούν από το ισπανικό κράτος την επιβολή μιας **μεταβατικής δικαιοσύνης**, που αφορά ένα μοντέλο δικαιοσύνης που εφαρμόζεται στις περιπτώσεις συστημικής παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως η αστυνομική βία και οι δικαστικές αποφάσεις εναντίον της ETA, για τις οποίες η Ισπανία καταδικάστηκε από τη Χάγη. Αυτός ο τρόπος σκέψης είναι αρκετά παρών στη βασκική κοινωνία και έχει να κάνει κατά κάποιο τρόπο με την **προσπάθεια συγκερασμού των δύο πλευρών**.

Εν κατακλείδι, 10 άτομα από τη Χώρα των Βάσκων, ηλικιών 17- 25, που μίλησαν σε σχετική συνέντευξη της εφημερίδας El Pais, απάντησαν πως πλέον δε θεωρούν το θέμα της ETA ως ένα “θέμα ταμπού”, αλλά αναγνωρίζουν πως απαιτεί λεπτό χειρισμό, καθώς υπάρχουν “πολλές ανοιχτές πληγές”, αρκετοί άνθρωποι έχουν υποφέρει, αλλά και αρκετά στερεότυπα δεν έχουν ξεπεραστεί. Αξίζει να σημειωθεί πως οι λέξεις “πληγή”, “υποφέρω τη σιωπή”, “θύματα” κ.α είναι λέξεις που συναντώνται ιδιαίτερα στον επίσημο λόγο της βασκικής τηλεόρασης, όπως και στους συλλόγους που μάχονται για την αποκατάσταση του διχασμού στην περιοχή (προγράμματα βασκικής τηλεόρασης, συνεντεύξεις με θύματα της ETA, με οικογένειες μελών της ETA, με πρώην μέλη που έχουν δείξει μεταμέλεια).

Πάμπλο, 25 ετών

*“Το βρίσκω εγκληματικό που πήρε τόσα χρόνια για να μεταφερθούν οι κατάδικοι σε κοντινότερες φυλακές, κι ακόμη για πολλούς δεν έχει έρθει αυτή η ώρα. **Είναι εκδικητικό απέναντι στις οικογένειές** τους κατά κύριο λόγο. Δεν είναι θέμα συμπάθειας, είναι θέμα δικαιοσύνης. Παράλληλα, θεωρώ παράδοση τη στάση των Βάσκων, αυτονομιστών πολιτικών που δε θα μπορούσαν ποτέ ανοιχτά να καταδικάσουν τον ένοπλο αγώνα της ETA, ή που θεωρούν ότι ο εθνικισμός τους είναι τόσο διαφορετικός, ως αριστερός και αυτονομιστικός, από τον πατριωτισμό των Ισπανών.”*

Χαβιέρ, 24 ετών

*“**Στο σχολείο δε μαθαίνουμε τίποτα για την ETA.** Ό,τι ξέρουμε είναι από ότι έχουμε ακούσει από εδώ κι από εκεί, γιατί στο κάτω κάτω, όλοι κάπως συνδεόμαστε με κάποιον που κάπως σχετίζεται με την ETA. Εμένα θα μου άρεσε να ακούγαμε και τις **δύο πλευρές**, και τις ιστορίες **των θυμάτων, αλλά και των μελών** της ETA.”*

Ιβάν, 24 ετών

“Ακόμη και μέχρι σήμερα είναι αρκετά δύσκολο να είσαι αυτονομιστής και να μη σε περνάνε για φίλα προσκείμενο στην ETA κι ό,τι αυτό σημαίνει.”

Στην εποχή μετά την ETA, ο βασικός εθνικισμός είναι έντονος και έχει πολλές εκφάνσεις. Υπάρχει η **εξισορροπητική τάση**, που θέλει την προστασία και ανάδειξη της γλώσσας και την εξίσωση των ευκαιριών στην εκπαίδευση και την εργασία. Υπάρχει η πιο **αυτονομιστική τάση**, που επιθυμεί την καθαίρεση των ισπανικών στοιχείων από τη διακυβέρνηση, την κουλτούρα, τη γλώσσα κτλ. Τέλος, υπάρχει μια πιο **μετριοπαθής στάση**, που απολαμβάνει τα οφέλη του να ζει κανείς στη συγκεκριμένη αυτονομία, συμβιβάζεται με τα προβλήματα και έχει έντονες αναφορές στη βασική ταυτότητα.

Πάμπλο, 25 ετών

"Κάτι που δε θα ξεχάσω ποτέ: όταν ήμουν 6 χρονών, πηγαίναμε για αναρρίχηση, κι εγώ με ένα φίλο τραγουδούσαμε μια παρωδία του εθνικού ύμνου της Ισπανίας. Ένα συνομήλικό παιδάκι ήρθε να μαλώσει μαζί μας γιατί τραγουδούσαμε τον εθνικό ύμνο. Ήμασταν 6 χρονών. Κάποιος είχε μάθει σε αυτό το εξάχρονο παιδάκι πως **ότι σχετίζεται με την Ισπανία είναι αφορμή για καυγά.**"

Κάρλο, 32 ετών

"Ειδικά λίγο παλαιότερα όλα τα κτίρια δημόσιου χαρακτήρα είχαν **άσπρες, κόκκινες και πράσινες μπογιές** πάνω (τα χρώματα της σημαίας των Βάσκων). Επίσης, ούτε για αστείο δε φορούσες ρούχα έστω και με τα χρώματα της σημαίας της Ισπανίας. Πιθανότατα θα έτρωγες ξύλο."

Ίνμα, 61 ετών

"Μιας και ο άντρας μου είναι Ιταλός, κι εγώ τα βασκικά τα έμαθα σε μεγάλη ηλικία, στο σπίτι μιλούσαμε ισπανικά. Τα παιδιά μας μάθαιναν βασκικά στο σχολείο, ως δεύτερη γλώσσα. Το Σαν Σεμπασιάν είναι η πόλη όπου μιλάνε περισσότερο βασκικά, σε σύγκριση με το Μπιλμπάο και τη Βιτόρια. **Στα χωριά του νομού δε, οι περισσότεροι μιλάνε βασκικά ως πρώτη γλώσσα.** Πηγαίναμε εκδρομές στα χωριά και τα παιδιά μας έπαιζαν με τα παιδιά του χωριού. Θυμάμαι μια φορά που ο Πάμπλο ήταν γύρω στα 4, δεν πήγαινε ακόμη σχολείο και δεν ήξερε βασκικά, ενώ το άλλο παιδί μίλαγε μόνο βασκικά. Τότε η μαμά του μου είπε ότι δεν ήθελε με τίποτα το παιδί της να μάθει ισπανικά, με περηφάνια. Το βρίσκω παράλογο αυτό. Όλοι εδώ μιλάμε ισπανικά. Για να μη μάθει το παιδί σου, πρέπει να το απομονώσεις με κάποιο τρόπο. Για ποιο λόγο να στερήσεις από το παιδί σου την ευκαιρία να μάθει μια γλώσσα με φυσικό τρόπο; Μια γλώσσα, που εκτός από εδώ, μιλιέται σε τόσα μέρη του κόσμου."

Πάτσι, Σέρχιο, 26, 25 ετών

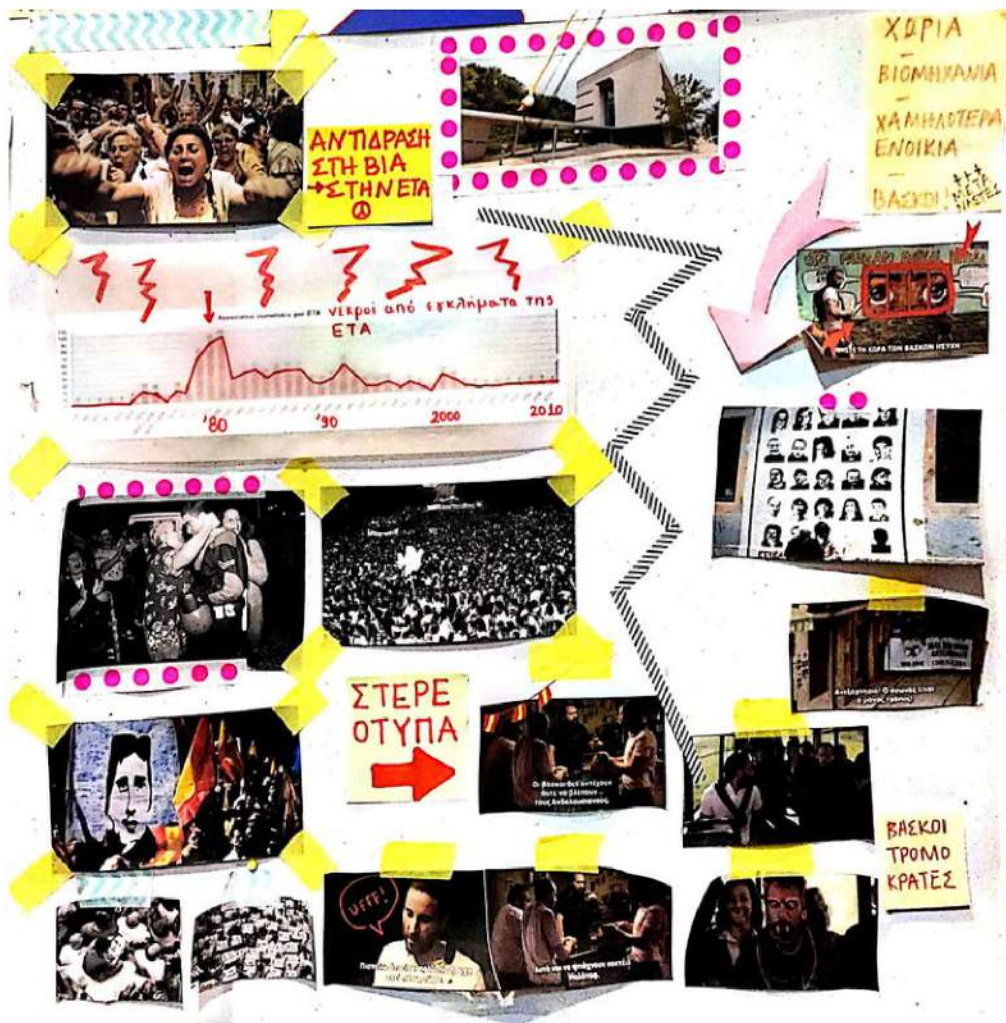
"Εμείς μιλάμε **batua**, τη διάλεκτο αυτή που **δημιουργήθηκε το '70, ως επίσημη βασκική γλώσσα**. Είναι μια μίξη των διαλέκτων, για να υποστηρίξει το γραπτό λόγο, τη γλώσσα του κράτους, της εκπαίδευσης κτλ. Αλλά όσοι μιλάνε βασκικά ως μητρική δε μιλάνε batua, και ειδικά στα χωριά της Γκιπούθκοα μπορεί να μην καταλαβαίνουμε και πολλά πέρα από σκόρπιες λέξεις."

Ίνμα, 61 ετών

"Εδώ θα συναντήσεις πολλούς μικροπωλητές, που μπορεί να είναι μέχρι κι από τη Νιγηρία, και θα σου μιλήσουν βασκικά. Έχουν καταλάβει ότι είναι πολύ ευκολότερο να επιβιώσουν έτσι εδώ."

Χόρχε, 25 ετών

"Εμένα και οι δύο μου γονείς είναι Βάσκοι, τουλάχιστον δύο γενιές πίσω. Βέβαια, επειδή μεγάλωσαν μέσα στη δικτατορία, δεν έμαθαν τη γλώσσα. Οι παππούδες μου ήταν αστοί (από το Σαν Σεμπασιάν), και εκείνη την περίοδο τα βασκικά τα μιλούσαν μόνο οι αγρότες στα χωριά."

Η μετανάστευση στην Ισπανία

Η Ισπανία είναι μια από τις σημαντικότερες χώρες υποδοχής μετανάστευσης στον κόσμο. Βασικές αιτίες του φαινομένου είναι η γεωγραφικά κομβική θέση της χώρας ανάμεσα σε Ευρώπη και Αφρική, η κοινωνικοοικονομική της κατάσταση και η αρκετά ανοιχτή μεταναστευτική της πολιτική, με ειδική μνεία στις χώρες που αποτελούν πρώην ισπανικές αποικίες. Στην απογραφή του 2021, ο αλλοδαπός πληθυσμός στην Ισπανία ανερχόταν στο 11,4% του συνολικού πληθυσμού, με 41 εκατομμύρια Ισπανούς υπηκόους και 5,4 αλλοδαπούς (foreign born).

Το 2000, το ποσοστό αυτό ανερχόταν μόλις στο 2%. Συνοπτικά, η Ισπανία (όπως και η Ελλάδα, η Ιταλία και η Πορτογαλία) έχουν μετατραπεί, από τη δεκαετία του '90 και έπειτα, σε χώρες υποδοχής μετανάστευσης, από χώρες εξαγωγής μετανάστευσης, με την Ισπανία να δέχεται τις κύριες ροές από την υπόλοιπη Ευρώπη (με βασική τη Ρουμανία το 2021), τη Λατινική Αμερική (με βασική την Κολομβία το 2021) και την Αφρική (με βασικό το Μαρόκο το 2021). Οι μεταναστευτικές ροές εγκαθίστανται κυρίως στις 2 μεγαλύτερες πόλεις της Ισπανίας, τη Μαδρίτη, πρωτεύουσα της χώρας και της αυτόνομης κοινότητας της Μαδρίτης, και τη Βαρκελώνη, πρωτεύουσα της Καταλονίας.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ 2020 - 2021 (ΠΑΝΔΗΜΙΑ)

ΑΠΟΔΟΣ ΑΠΟ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΠΤΩΣΗ ΓΙΑ ΔΥΣΚΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Evolución de la población extranjera residente en España. Año 2020

Principales nacionalidades

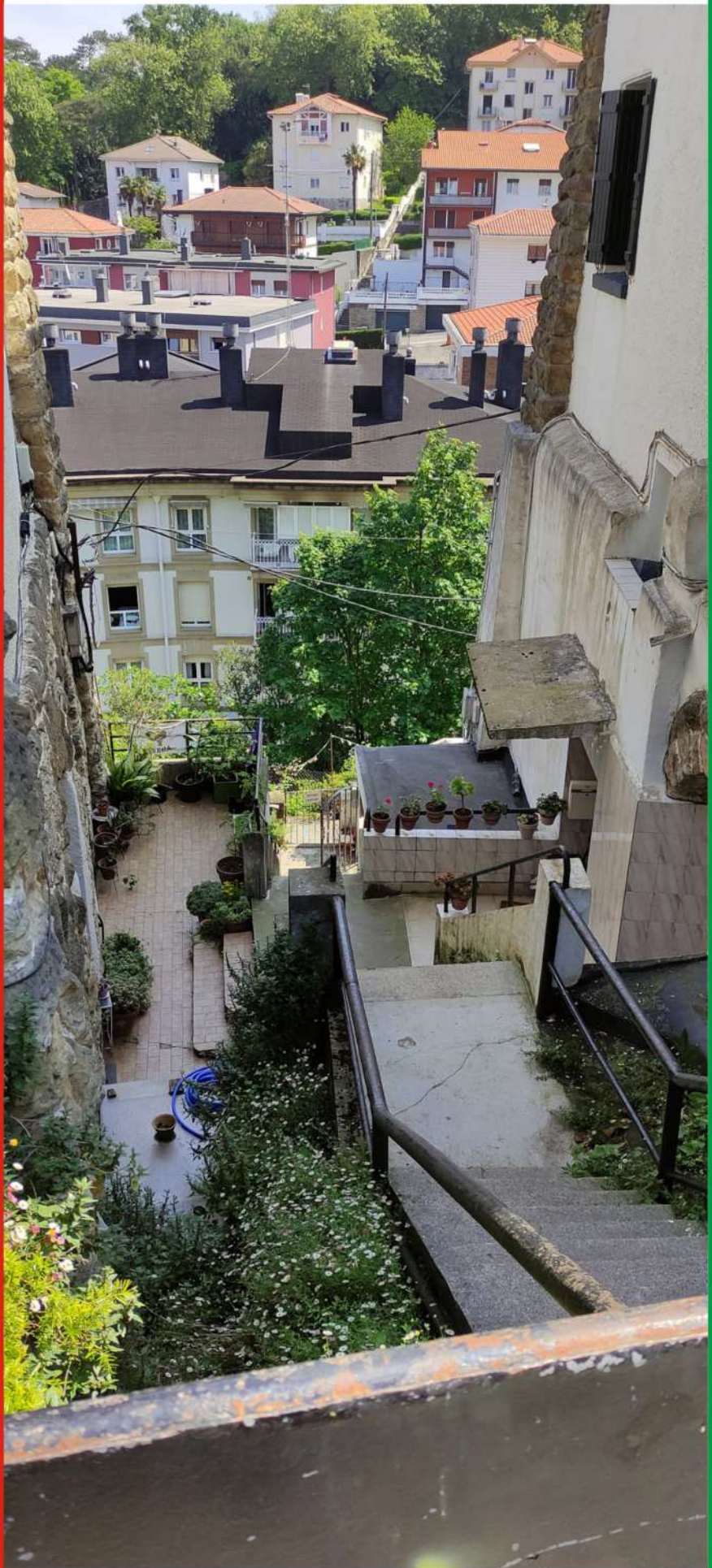
Nacionalidad	Población residente		Crecimiento anual	
	1 enero 2020	1 enero 2021	Absoluto	Relativo (%)
TOTAL	5.226.906	5.375.917	149.011	2,9
Marruecos	760.715	775.936	15.221	2,0
Rumanía	665.905	658.773	-7.132	-1,1
Reino Unido	300.640	313.948	13.307	4,4
Colombia	261.208	297.934	36.726	14,1
Italia	267.666	280.152	12.486	4,7
Venezuela	187.205	209.223	22.018	11,8
China	197.188	197.704	516	0,3
Alemania	138.952	139.811	859	0,6
Ecuador	132.637	127.344	-5.293	-4,0
Honduras	109.500	123.333	13.833	12,6
Francia	117.080	121.908	4.828	4,1
Bulgaria	122.785	120.954	-1.831	-1,5
Perú	101.027	112.297	11.269	11,2
Ucrania	107.576	107.369	-207	-0,2
Portugal	106.101	107.091	991	0,9

Datos provisionales, excepto la población residente al inicio del periodo, que es definitiva.

Μεταναστευτική πολιτική

Σε μια πολύ γενικευτική απόδοση της μεταναστευτικής πολιτικής της Ισπανίας, η άδεια μόνιμης παραμονής εξασφαλίζεται σε κάποιον αλλοδαπό μετά από 5 χρόνια νόμιμης παραμονής στη χώρα. Για να αποκτήσει κανείς πρόσβαση στην ισπανική υπηκοότητα, θα πρέπει να συμπληρώσει 10 συνεχόμενα χρόνια νόμιμης παραμονής στη χώρα, και 2 χρόνια, αν είναι από τη Λατινική Αμερική (οι πρόσφυγες εμπίπτουν σε άλλη κατηγορία). Κατά γενική ομολογία, η νόμιμη παραμονή σημαίνει, με διαφοροποιήσεις στον συνδυασμό τους ανά την περίπτωση, ανανέωση αδειών παραμονής και εργασίας, εγγραφή σε κάποιον ισπανικό δήμο, διατήρηση καθαρού ποινικού μητρώου στη χώρα, απόδειξη οικογενειακών δεσμών με Ισπανούς πολίτες ή νόμιμους μετανάστες, σύναψη γάμου με Ισπανό πολίτη, απόδοση πιστοποιητικού ομαλής ένταξης στην ισπανική κοινωνία κ.α.

Προκύπτει, λοιπόν, ένα παράδοξο ανάμεσα στην ανοιχτή, κατά γενική ομολογία, μεταναστευτική πολιτική της Ισπανίας, και την έλλειψη της κατάλληλης κρατικής μέριμνας για τα άτομα που βρίσκονται σε διαδικασία εγκατάστασης στη χώρα. Για παράδειγμα, ακόμη και αν αποκτηθεί άδεια προσωρινής παραμονής, η δυσκολία ανανέωσης των αδειών εργασίας παρακωλύει σημαντικά τη διατήρηση καθαρών ποινικών μητρώων, την εξασφάλιση στέγης, την εγγραφή σε ισπανικό δήμο κ.ο.κ. Ουσιαστικά, θα μπορούσαμε να πούμε πως προκύπτει ένα σημαντικό κενό ανάμεσα στην άφιξη ενός μετανάστη στη χώρα και στην ευκαιρία του να παραμείνει σε αυτή, απολαμβάνοντας παρόμοια δικαιώματα με έναν Ισπανό πολίτη. Έτσι, προκύπτει η ανάγκη καλύτερης διευθέτησης του θέματος της κατοικίας αλλά και της εργασίας των μεταναστών.

Η μετανάστευση στη Χώρα των Βάσκων

Διεθνείς συσχετισμοί

Με βάση την απογραφή του 2021, ο πληθυσμός της χώρας των Βάσκων ανέρχεται στα **2,2 εκ.** με το **8,3%** του πληθυσμού να είναι **αλλοδαπό**. Το **40%** των αλλοδαπών στην αυτόνομη κοινότητα προέρχονται από τη **Λατινική Αμερική** (κυρίως από την Κολομβία και τη Νικαράγουα), το **23,9%** είναι **Ευρωπαίοι** (κυρίως από τη Ρουμανία), το **27%** από την **Αφρική** (κυρίως το Μαρόκο), και το **8,4%** από την **Ασία και την Ωκεανία** (κυρίως Κίνα και Πακιστάν). Στην Γκιπούσκοα (επαρχία του Σαν Σεμπασιάν), οι αναλογίες είναι πολύ παρόμοιες με το σύνολο της αυτόνομης κοινότητας, με μόνη διαφορά ότι το 28% προέρχεται από την Ευρώπη και το 23% από την Αφρική. Όπως βλέπουμε στο γράφημα παρακάτω, με βάση έρευνα του 2018, το 94,6% των αλλοδαπών στη Χώρα των Βάσκων έχουν δικαίωμα σε στέγαση και εργασία, το 0,5% έχουν άδεια παραμονής, αλλά όχι εργασίας, και το 4,9% είναι αδήλωτοι. Συγκεκριμένα για το **δήμο του Σαν Σεμπασιάν**, το **12,3%** του πληθυσμού είναι **αλλοδαπό** (foreign-born) και το **46,01%** του πληθυσμού είναι **βασκόφωνο**.

Ιστορικά, το Σαν Σεμπασιάν είναι η πόλη μέσω της οποίας το **κακάο** έφτανε στην Ισπανία, ως προϊόν των αποικιών, μέσω της βασιλικής εταιρείας της Γκιπούσκοα στο Κανάκας. Η εταιρεία, μέχρι την απελευθέρωση του μονοπωλιακού εμπορίου στην Ευρώπη, ήταν ένας βασικός σύνδεσμος μεταξύ των αποικιών και της μητρόπολης. Για το λόγο αυτό χρηματοδότησε πολλά σημαντικά έργα στο Σαν Σεμπασιάν, όπως μια από τις σημαντικότερες εκκλησίες, την Παναγία της Χορωδίας (Santa Maria del Coro) στην παλιά πόλη. Ακόμη, στην **περίοδο των αποικιών** πολλοί **Βάσκοι συμμετείχαν στις "ανακαλύψεις"** ως εξαιρετικοί ναυτικοί (στο μεσαίωνα οι Βάσκοι φαλινοθηρευτές έφταναν μέχρι τα νερά του Καναδά) **ή αργότερα μετανάστευσαν στη Λατινική Αμερική**. Χαρακτηριστικά θα αναφέρουμε ότι ο πρώτος γύρος του κόσμου έγινε από τους εξερευνητές Μαγγελάνο (Πορτογάλος) και τον Ελ Κάνο (Βάσκος). Το προφίλ των μεταναστών της εποχής ήταν βέβαια πολύ διαφορετικό από το σημερινό. Επρόκειτο για **ευκατάστατους νεαρούς άνδρες** (συνήθως βαρόνοι), οι οποίοι ταξίδευαν για να επεκτείνουν την **εμπορική** τους δραστηριότητα, με απώτερο στόχο να επιστρέψουν στην πατρίδα.

ΑΛΛΟΔΑΠΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΤΩΝ ΒΑΣΚΩΝ ΜΕ
ΒΑΣΗ ΤΗ ΧΩΡΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΤΟ ΦΥΛΛΟ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ, 2018

Población de origen extranjero en la C.A. de Euskadi por área geográfica de origen, sexo y situación administrativa. 2018

	Población extranjera		Sexo (%)		Situación administrativa (%)		
	Nº	(%)	Hombre	Mujer	Derecho a residencia/ actividad-trabajo	Permiso de residencia (no de trabajo)	Irregular
TOTAL	211.208	100,0	44,9	55,1	94,6	0,5	4,9
UE Occidental	15.362	7,3	54,1	45,9	100,0	0,0	0,0
Rumanía y otros UE Oriental	22.297	10,6	43,9	56,1	100,0	0,0	0,0
Magreb	38.947	18,4	55,2	44,8	96,2	0,9	2,8
Argentina, Chile, Uruguay	7.719	3,7	44,5	55,5	95,4	0,7	3,9
Colombia, Ecuador, Perú	30.664	14,5	39,9	60,1	97,5	0,3	2,2
Bolivia	12.825	6,1	37,4	62,6	98,1	0,1	1,8
Paraguay	6.651	3,1	24,7	75,3	82,7	0,3	17,0
Brasil, Venezuela, Rep. Dominicana	14.488	6,9	33,8	66,2	94,0	1,2	4,9
Resto América Latina	18.453	8,7	28,7	71,3	83,8	0,5	15,7
China	5.454	2,6	49,3	50,7	98,1	0,0	1,9
Senegal	5.933	2,8	68,9	31,1	94,3	1,0	4,7
Resto África	14.824	7,0	48,9	51,1	87,7	0,9	11,5
Resto del mundo	17.590	8,3	51,1	48,9	92,5	1,0	6,5

Fecha 20 de Diciembre de 2019

derecho a residencia/ actividad-trabajo: δικαίωμα στην παραμονή/ δραστηριότητα-εργασία

permiso de residencia (no de trabajo): άδεια παραμονής (όχι εργασίας)

irregular: χωρίς χαρτιά, παράνομος

43% ΤΗΣ ΣΥΧΟΛΙΚΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ, 65% ΕΞ ΑΥΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΠΟΛΛΕΣ ΠΑΡΑΚΟΜΕΣ

ΜΑΓΚΡΕΠ: 18,4%, ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΤΡΕΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ (ΚΥΡΙΩΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑ): 10,6%, ΚΥΡΙΩΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΑΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ: 7,5%, ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΤΡΕΣ

ΥΠΟΛΟΙΠΗ ΑΦΡΙΚΗ: 7%, ΚΥΡΙΩΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΠΟΛΛΕΣ ΠΑΡΑΚΟΜΕΣ

ΣΥΧΟΛΙΚΑ

55% ΓΥΝΑΙΚΕΣ

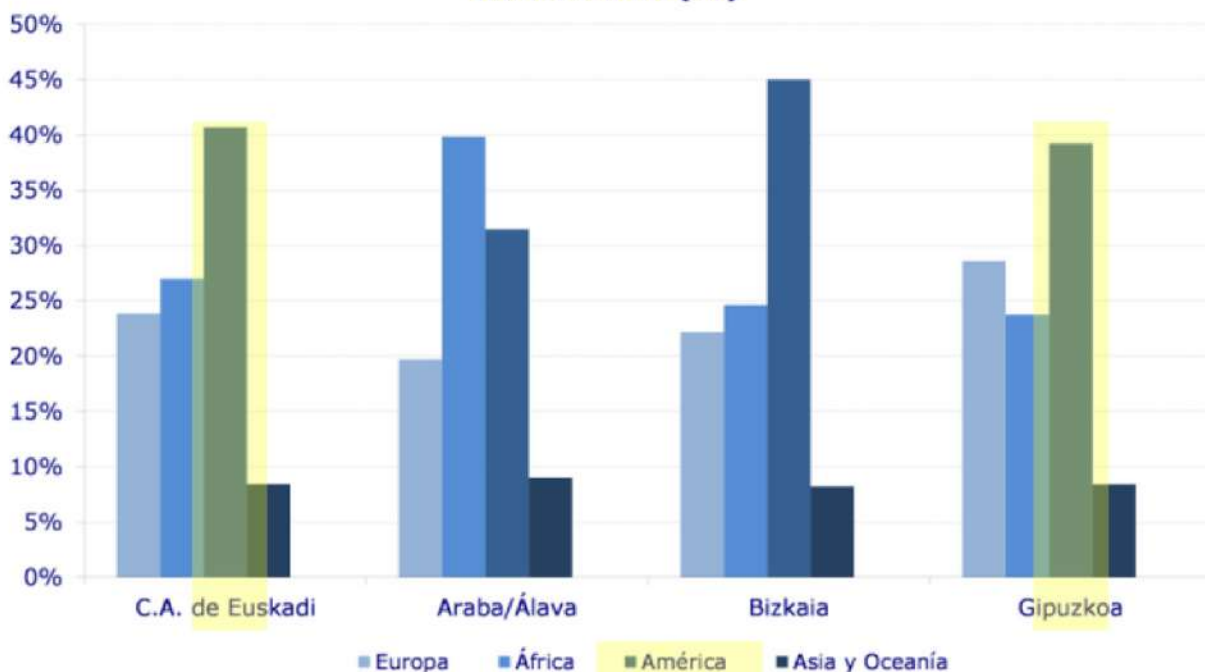
94,6% ΜΕ ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΚΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

0,5% ΜΕ ΑΔΕΙΑ ΠΑΡΑΚΟΜΗΣ

4,9% ΠΑΡΑΚΟΜΟΙ

ΛΑΤΙΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ, ΠΟΥ ΚΑΘΑΡΙΖΟΥΝ Ή ΠΡΟΣΕΧΟΥΝ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ

Personas extranjeras por lugar de residencia según el continente de nacionalidad (%)

Fuente: Eustat. Censos de población y viviendas. 1 de enero de 2021

C.A. EUSKADI: Αυτόνομη κοινότητα της Χώρας των Βάσκων

ARABA/ALAVA: επαρχία Άλαβα (Βιτόρια Γκαστεϊς)

BIZKAIA: επαρχία Μπισκάγια (Μπιλμπάο)

GIPUZKOA: επαρχία Γκιπούσκοα (Σαν Σεμπασιάν)

ΓΚΙΠΟΥΣΚΟΑ

40 % ΑΜΕΡΙΚΗ

28 % ΕΥΡΩΠΗ

23 % ΑΦΡΙΚΗ

8 % ΑΣΙΑ - ΩΚΕΑΝΙΑ

Όσοι επέστρεφαν ή μετακινούνταν λόγω του εμπορίου μεταξύ μητρόπολης και αποικιών συνήθιζαν να φυτεύουν ένα **φοίνικα** στις αυλές των παραδοσιακών βασικών σπιτιών τους (caserio), ως ένδειξη των εμπορικών τους σχέσεων με την Αμερική.

Το όνειρο του να “κάνει κανείς Αμερική” (a hacer las Américas) ήταν κυρίως η δημιουργία πιο άμεσου και εύκολου κεφαλαίου, λόγω των αναπτυσσόμενων αγορών, για να επιστρέψει στη μητρόπολη ως **ευεργέτης** (ίδρυση σχολείων, ιδρυμάτων κτλ). Αξίζει να σημειωθεί ότι το πρώτο μη θρησκευτικό σχολείο για γυναίκες στην Αμερική ιδρύθηκε από Βάσκους, το 1767, στην πόλη του Μεξικού και ονομαζόταν colegio de las Vizcainas (σχολείο των κοριτσιών από τη Βισκάγια).

Μέχρι τα μέσα του 16ου αι. δεν υπάρχει καταγεγραμμένη γυναικεία μετανάστευση. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με αρχεία του 1640, ο πληθυσμός της Βιζκάγιας αποτελούταν κατά 75% από γυναίκες, αφού οι άνδρες έφευγαν για την Αμερική και δεν επέστρεφαν.

Σήμερα, η μετανάστευση στην Ισπανία, και συγκεκριμένα στη Χώρα των Βάσκων, είναι **θηλυκοποιημένη**. Κυρίως πρόκειται για γυναίκες που προέρχονται από τη **Λατινική Αμερική** και έρχονται στην Ισπανία μόνες, για να δουλέψουν και να στείλουν χρήματα στις οικογένειές τους, με απώτερο στόχο να μπορέσουν στη συνέχεια να φέρουν τα μέλη της οικογένειάς τους κοντά τους, στα πλαίσια οικογενειακής επανένωσης. Πολλές φορές, γυναίκες μεταναστεύουν για να γλιτώσουν από βίαια περιβάλλοντα (υπάρχει ειδική πρόβλεψη για εκείνες από το ισπανικό κράτος).

Χ.

“Ηρθαμε όταν ήμουν 7 ετών με τη μαμά μου και τον αδερφό μου. Από τότε δεν έχω ξαναμάθει τίποτα για αυτόν.”

Λ.

“Ηρθαμε μαζί του, αλλά νομίζω ότι ήταν ο πρώτο βήμα για να τον διώξουμε τελικά. Εκείνος γύρισε πίσω, εγώ, οι αδερφές μου και η μαμά μου μείναμε εδώ.”

Φ.

“Ήταν πολύ μπερδεμένη η κατάσταση με τη δουλειά που έκανε (είχε οίκο ανοχής). Η μητέρα μου κι εγώ έπρεπε να απομακρυνθούμε.”

Συζήτηση σε μπαρ:

M., 36 ετών

"*Ηρθα από το Εκουαδόρ στα 18 μου, διότι υπήρχε προκήρυξη για νοσοκόμες στο νοσοκομείο του Σαν Σεμπασιάν. Παντρεύτηκα εδώ με έναν άντρα πολλά χρόνια μεγαλύτερό μου και κάναμε ένα παιδί. Όταν πέθανε, δεν μπορούσα να κρατήσω την κόρη μου, την έστειλα στους γονείς μου.*"

B.: "Δε σου λείπει;"

M.: "*Όχι, καθόλου. Αυτή ζει πολύ καλύτερα από εμένα. Της κάνουν όλα τα χατίρια και έρχεται εδώ όποτε θέλει να κάνει τα μπανάκια της, τώρα που έγινε 18. Εγώ μένω με άλλες πέντε στην *Amara* (περιοχή που μένουν αρκετοί μετανάστες, λόγω χαμηλών ενοικίων).*"

B.: "Πώς και δε μένεις με το φίλο σου;"

M.: "*Αυτός μένει μόνος του στην *Egria* (επίσης περιοχή που μένουν μετανάστες), στο *manicane* (είναι μηχανικός υπολογιστών, και για να μένει μόνος, έχει ένα αρκετά καλό εισόδημα). Δεν είμαστε δεσμευμένοι, απλώς είναι κι αυτός από το Εκουαδόρ και τα πάμε καλά. Εγώ κάνω τη ζωή μου κι αυτός τη δικιά του. Από τότε που πέθανε ο άντρας μου και έστειλα πίσω το παιδί μου, κατάλαβα πως η ζωή της νοικοκυράς δεν ήταν για μένα. Απλώς βρισκόμαστε πού και πού. Έχει κι αυτός παιδιά, είναι 50 χρονών. Αυτός να δεις πώς τα προσέχει... (ειρωνικά)*"

B.: "Είδα πριν ότι σε χτύπησε... Νιώθεις ασφαλής;"

M.: "*Είμαι μαζί του μόνο για να περνάω την ώρα μου, δεν τον αντέχω. Είναι πολύ ζηλιάρης, πολλές φορές με ακολουθεί στην τουαλέτα για να δει αν πάω με άλλον. Ποτέ δε σηκώνει χέρι πάνω μου, αλλά είναι σεξιστής! Όλη την ώρα θέλει να επιβάλλεται! Τώρα θα δεις πώς θα τον πειράξει που θα φύγω μόνη μου.*"

* Σχόλιο: Ο λόγος της, όταν προσπαθούσε να με πείσει ότι είναι μια συνειδητοποιημένη γυναίκα, ήταν πολύ επηρεασμένος από το φεμινιστικό λόγο, που υπάρχει έντονα στην Ισπανία, αλλά και ιδιαίτερα στη Χώρα των Βάσκων, ενώ δε φάνηκε να είναι μια γυναίκα που έχει εμπλοκή σε αυτά τα ζητήματα.

Τα ίχνη της βασκικής επιρροής στη Λατινική Αμερική μπορούν σήμερα να εντοπιστούν κυρίως μέσω των πολλών **βασκικών τοπωνυμίων** (για παράδειγμα, η πόλη Ντουράνγκο στο Μεξικό και το Μεντεγίν στην Κολομβία), αλλά και των **βασκικών επιθέτων**. Ακόμη, υπάρχουν πολλές εταιρίες βασκικών συμφερόντων, πολλά κοινά στη γαστρονομία, αλλά και στις συνήθειες (υπάρχουν έθιμα, frontones, sociedades gastronomicas, centros vascos κ.α.) Χαρακτηριστικά θα αναφέρουμε ότι η σημαία του Μεξικό έχει τα ίδια χρώματα με τη βασκική και πως ο Σιμόν Μπολιβάρ (γνωστός ως απελευθερωτής -libertador- της νοτίου Αμερικής από τους Ισπανούς) ήταν Βάσκος πέμπτης γενιάς.

Οι βασικοί προορισμοί των Βάσκων μεταναστών ήταν η Χιλή, η Κούβα, οι δυτικές ΗΠΑ, το Μεξικό, η Ουρουγουάη, η Κολομβία, αλλά κυρίως η Αργεντινή, όπου λέγεται ότι το 10% του πληθυσμού έχει βασκικές ρίζες. Συνολικά, στην Αμερική υπάρχουν περισσότερα άτομα βασκικής καταγωγής από ότι στην Ευρώπη. Οι μεταναστευτικές ροές χωρίζονται σε δύο περιόδους: την αποικιοκρατική (1492-1810) και τη σύγχρονη (1840-1940). Στην πρώτη περίοδο, οι λόγοι ήταν κατά κανόνα επιχειρηματικοί, ενώ στη δεύτερη περίοδο, αξίζει να σημειωθεί μια σημαντική ροή πολιτικών μεταναστών κατά τον εμφύλιο του 1939. Την περίοδο της αποικιοκρατίας ιδρύθηκαν τα **euskal etxeak (βασκικά σπίτια)**, τα οποία λειτούργησαν ως κέντρα υποδοχής και αλληλοβοήθειας μεταξύ των Βάσκων μεταναστών που έφταναν και αυτών που είχαν ήδη εγκατασταθεί εκεί. Σήμερα υπάρχουν περίπου 200 βασκικά κέντρα σε όλο τον κόσμο με περίπου τα 100 να βρίσκονται στην Αργεντινή, και τα οποία λειτουργούν πλέον περισσότερο ως πολιτιστικά κέντρα. Στη σύγχρονη ιστορία, η ETA διατηρούσε σχέσεις με διάφορες εθνικοαπελευθερωτικές οργανώσεις ανά τον κόσμο, όπως ο IRA, αποκτώντας έτσι διεθνή φήμη. Επίσης, πολλά μέλη της ETA κατέφυγαν στη Λατινική Αμερική, για να αποφύγουν τη σύλληψη.

Ανούκ, 25 ετών

"Θυμάμαι πως στο Μεξικό οι Βάσκοι κι ο αγώνας τους είχαν πολύ κύρος. Από όσο γνωρίζω, η άποψη αυτή διατρέχει όλη τη Λατινική Αμερική και ειδικά χώρες που παλεύουν με δικτατορίες, που θαυμάζουν το βασκικό αγώνα. Υπάρχει κατά κάποιο τρόπο ένα πνεύμα αλληλεγγύης ανάμεσα στους Βάσκους και τους καταπιεσμένους του κόσμου."

BBC Mundo

Arantxa Anitua, πρώην πρόεδρος του Laurak Bat στο Μπουένος Άιρες, το παλαιότερο ενεργό κέντρο των Βάσκων στον κόσμο, μετά την ίδρυσή του το 1877
"Αλλά είμαστε μια κοινότητα που δεν έχει παραμείνει αγκυροβολημένη στη λαογραφία, αλλά είναι επίσης πολύ αφοσιωμένη σε πολιτικούς σκοπούς."

BBC Mundo

πρόεδρος της Ομοσπονδίας Βασκο-Αργεντινικών Οντοτήτων
"Αισθανόμαστε Βάσκοι, όχι Γάλλοι ή Ισπανοί. Η κοινωνία της Αργεντινής το καταλαβαίνει απόλυτα και έχει μια πολύτιμη εικόνα για εμάς. Ωστόσο, αν και είμαστε πολύ Βάσκοι, είμαστε επίσης βαθιά Αργεντινοί."

BBC Mundo: Anitua, Αργεντινή

"Μια φορά με πήραν τηλέφωνο από το σχολείο του γιου μου για να με ρωτήσουν αν δεν είμαι όντως δικηγόρος, γιατί είχε πει ότι δούλευα ως «Βάσκα»."

FRONTONES

SOCIEDADES GASTRONOMICAS

ΤΟΠΩΝΥΜΙΑ ΦΑΣΗΤΟ

ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ

ΕΥΣΚΑΛ ΕΤΧΕΑΚ

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ - ΕΘΙΜΑ

Η κοινωνική κατοικία

Στη Χώρα των Βάσκων λειτουργεί ένα άρτια οργανωμένο πρόγραμμα κοινωνικής κατοικίας, το οποίο χωρίζεται σε διαμερίσματα προστατευόμενου ενοικίου, διαμερίσματα προστατευόμενης αγοράς και διαμερίσματα τα οποία αποδίδονται από πλευράς του κράτους σε άτομα, με βάση κοινωνικά κριτήρια. Οι κατοικίες αυτές κατασκευάζονται είτε με εξ' ολοκλήρου κρατική δαπάνη, οπότε και μιλάμε για συγκροτήματα κοινωνικής κατοικίας, είτε ως μέρος συγκροτημάτων κατοικιών, ιδιωτικής πρωτοβουλίας, το οποίο διαχειρίζεται το κράτος. Πιο συγκεκριμένα, κάθε νέο συγκρότημα κατοικιών υποχρεούται να έχει 50% κοινωνικής κατοικίας ενσωματωμένο στο πρόγραμμά του. Λόγω της μη αποκλειστικότητας της κρατικής παρέμβασης για τον σχεδιασμό και την κατασκευή κοινωνικής κατοικίας, προκύπτει μια γενικότερη μίξη:

- σε επίπεδο γειτονιάς, καθώς ένα συγκρότημα πολυτελών μονοκατοικιών μπορεί να βρίσκεται δίπλα σε ένα συγκρότημα κοινωνικής κατοικίας
- σε επίπεδο συγκροτήματος, καθώς σε αυτό μπορεί να μένουν άτομα διαφόρων τάξεων (πχ άτομα της μεσαίας τάξης, αλλά και άτομα που δικαιούνται κοινωνική κατοικία)
- σε κτηριακό επίπεδο, καθώς δεν προκύπτει κάποια συγκεκριμένη αρχιτεκτονική τυπολογία ή μορφολογική έκφραση της κοινωνικής κατοικίας

Ο αλλοδαπός πληθυσμός έχει δικαίωμα συμμετοχής στην κοινωνική κατοικία, εφόσον έχει άδεια παραμονής, αλλά δεν αντιμετωπίζεται ως ειδική κατηγορία. Πρακτικά, όταν τα συμβόλαια προστατευόμενου ενοικίου είναι πενταετή και η άδεια παραμονής είναι συνήθως διετής, είναι αρκετά δύσκολο να πληρούν τα κριτήρια επιλογής. Στο Σαν Σεμπασιάν, τα μόνα συγκροτήματα κοινωνικής κατοικίας ειδικού χαρακτήρα προορίζονται για το νεαρό και για το γηραιό πληθυσμό, αντίστοιχα.

Παρακάτω εικονίζονται "μικτό" οικιστικό συγκρότημα ιδιωτικής πρωτοβουλίας, σε χωριό εκτός των ορίων του δήμου του Σαν Σεμπασιάν, που λόγω της αστικής εξάπλωσης τείνει να προαστιοποιηθεί (Astigarraga). Αμέσως μετά εικονίζονται 2 τυπικά - "μικτά" οικοδομικά τετράγωνα (ιδιωτικής ανοικοδόμησης) στο Σαν Σεμπασιάν, όπου κοινωνική και κοινή κατοικία διαπλέκονται και εκτονώνονται αμφότερες στις εσωτερικές δημόσιες (!) πλατείες στο κέντρο των τετραγώνων.

**ΚΑΘΕ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ
ΕΧΕΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ**

μάντεψε
ποια είναι!

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

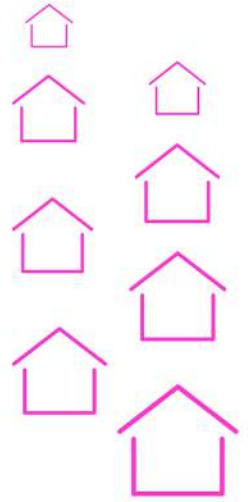

Κοινωνική κατοικία κρατικής πρωτοβουλίας, Antigua, 1930

ΤΡΕΙΣ ΤΥΠΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑ

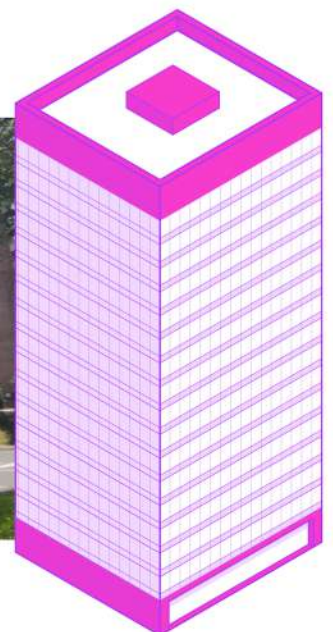
Συγκρότημα με κοινωνική κατοικία, Ibaeta

Στεγαστικό συγκρότημα: στο ψηλό κτήριο ξεχωρίζει η κοινωνική κατοικία, Ibaeta

Κοινωνική κατοικία, Ibaeta

Σαν Σεμπασιάν - αστική ιστορία - βασικά σημεία

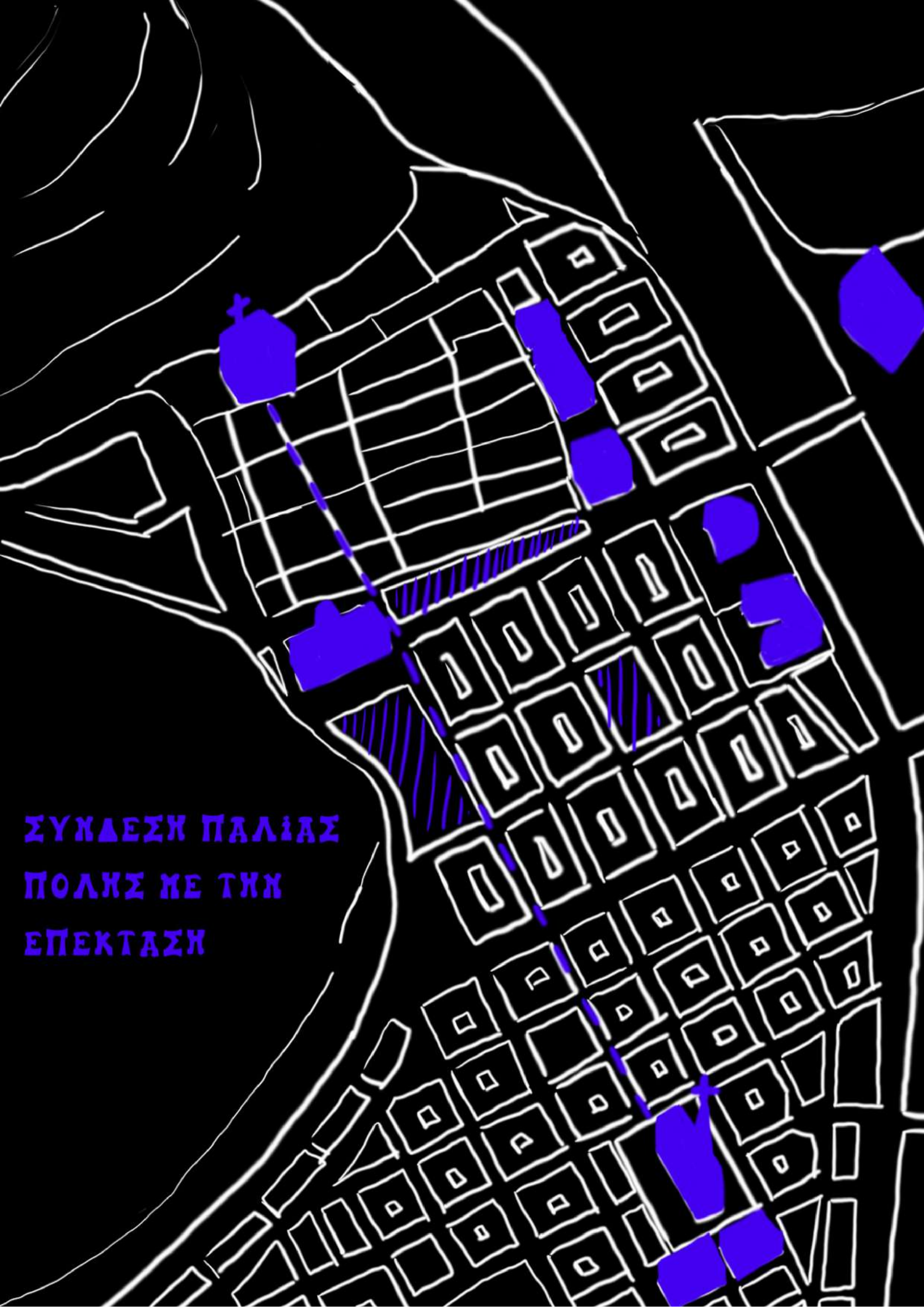
- Η πόλη καίγεται ολοσχερώς από αγγλοπορτογαλικές δυνάμεις στις 31 Αυγούστου 1813.
- Νέα πόλη: τα οικοδομικά τετράγωνα γίνονται τετράγωνα (αντί για επιμήκη), με ομοιόμορφες όψεις, μεγάλους κάθετους δρόμους. (1817- 1860: η ενδο- πόλη είναι έτοιμη). **Η παλιά πόλη: διαμάντι του νεοκλασικισμού.**
- 1857: γκρέμισμα των παλιών τειχών και απόφαση για επέκταση της ενδο- πόλης.
- 1855: πρωτεύουσα της Γκιπούσκοα (αντί της Τολόσα)
- 1864: γραμμή τρένου που ενώνει το Σαν Σεμπασιάν με τη Μαδρίτη

Οι αρχικές σκέψεις για επέκταση αφορούν μια **βιομηχανική πόλη, στα πρότυπα του Μπιλμπάο**. Σχέδιο εργατικής γειτονιάς, το οποίο ανατρέπεται από το κίνημα πόλης των **Bulevaristas**, που ήθελαν κήπους και βουλεβάρτα, αντί για αγορές και αποθήκες.

Η απόφαση παίρνεται. **ΠΑΡΑΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΟΛΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΥΨΗΛΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ (βασιλικού - veraneo real)** σε πρώτο πλάνο η αισθητική ποιότητα της πόλης.

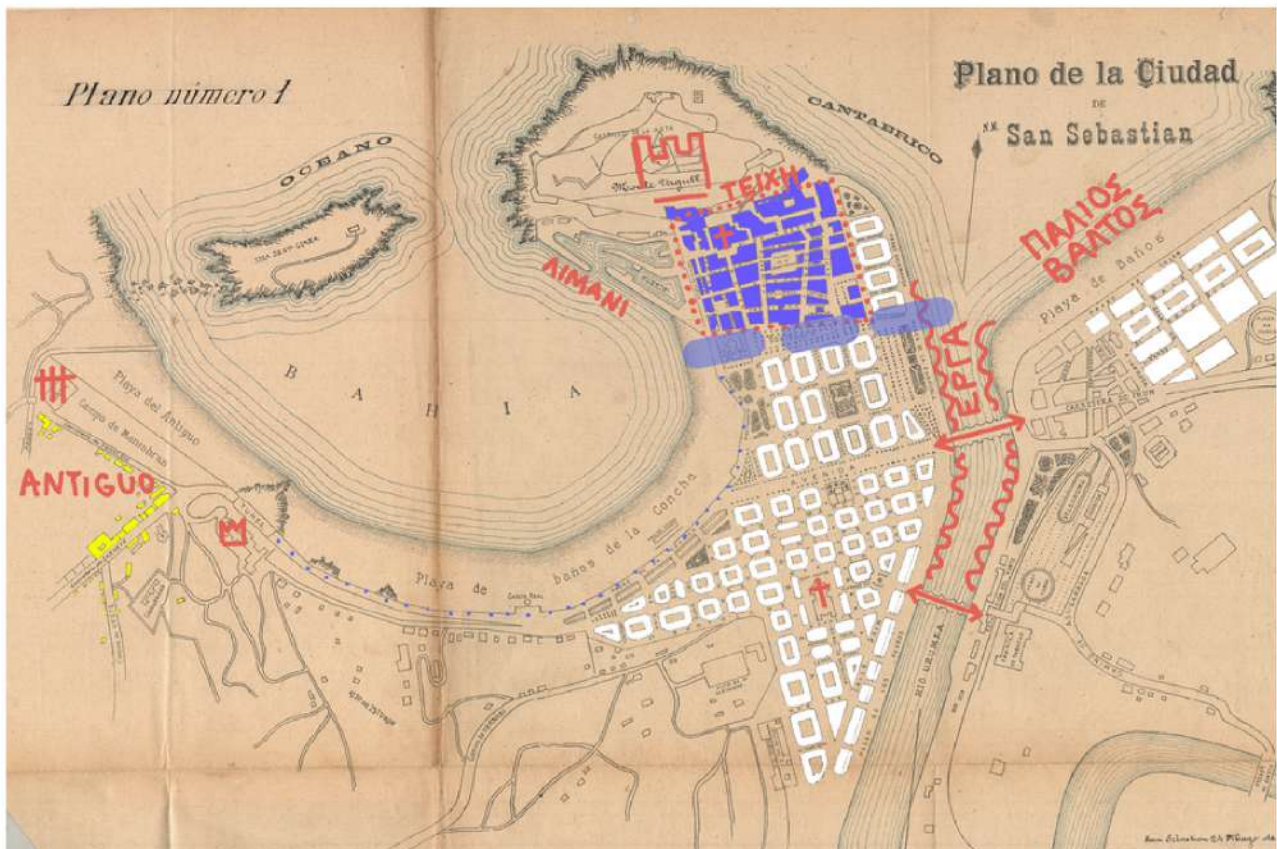
- 1895- 1915: η χρυσή εποχή της επέκτασης: **πάρκα, κοσμοπολιτισμός, παραλιακή εσπλανάδα, στυλ κτιρίου: hotel francés**

**ΣΥΝΔΕΣΗ ΠΑΛΙΑΣ
ΠΟΛΗΣ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΠΕΚΤΑΣΗ**

- 1896: Palacio de Miramar: η περιοχή του Antiguo αρχίζει να αποκτά άλλη σημασία, οπότε σχεδιάζεται από την κατασκευαστική εταιρία, μια κηπούπολη μπροστά στην παραλία για τη μεσαία τάξη
- 1921: πλάνο πολεοδομησης του Antiguo του Luis Elizalde: οργάνωση γύρω από τον εμπρικό άξονα του calle Matia και συσσώρευση ποικίλων χρήσεων: κατοικία, βιοτεχνία βιομηχανία, γεωργία με διάφορους τύπους κτισμένου περιβάλλοντος (πολυκατοικία, μονοκατοικία, εργοστάσια, κασερίος = δύσκολο να οργανωθεί).
- Από εκεί και πέρα, όλα τα επόμενα σχέδια προσπαθούν να αντικαθιστούν τις βιομηχανικές και γεωργικές χρήσεις με χρήσεις σχετικές με την παραλία (τένις και αθλητικό κέντρο) και την κατοικία (αθλητικές υποδομές, δημόσιους χώρους κτλ).
- Σημείο τομής: 1975: reine del viento: ανοίγει το δρόμο ώστε η πόλη να ξεπεράσει το νεοκλασικισμό και να περάσει στην πιο πρωτοπόρα και μοντέρνα φάση της
- +1977: κατασκευή ανοιχτού campus (το οποίο έχει δεχτεί επεκτάσεις με νέα κτίρια και υποδομές, πχ βιβλιοθήκη)

Χάρτης της πόλης του Σαν Σεμπασιάν , 1909, αρχείο του δήμου του Σαν Σεμπασιάν.

- ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ** Η παλιά πόλη παύει να είναι περιτοιχισμένη, η πόλη επεκτείνεται
- ΕΠΕΚΤΑΣΗ** (σημερινό κέντρο) και μεταξύ τους εμφανίζεται το βουλευβάρτο, ως
- ΑΝΤΙΓΟΥΟ** μεταβατική ζώνη. Το ποτάμι επιχωματώνεται και δημιουργείται η περιοχή του Γκρος και το Αντίγουο αποτελεί το δεύτερο οικιστικό πυρήνα, που παραμένει πιο ανοργάνωτος, περιφερειακός και αγροτικός.

Σημερινή άποψη της οργάνωσης του Αντίγουο.

ΠΑΛΙΑ ΠΟΛΗ: ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ - ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ

KENTRO: ΣΑΝ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

CENTRO

ΣΑΝ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ

ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΠΟΛΗ-ΡΕΥΡΩΠΗ
ΑΣΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΗ

- πάρκα
- βουλεβάρτα
- πινακίδες για τουρίστες το καλοκαίρι
- βλάστηση
- ροτόνες με ορθάνοιξη
- συντριβάνια

RIO URMEA

Festival de Cine

PORT
 βλαχχανικό

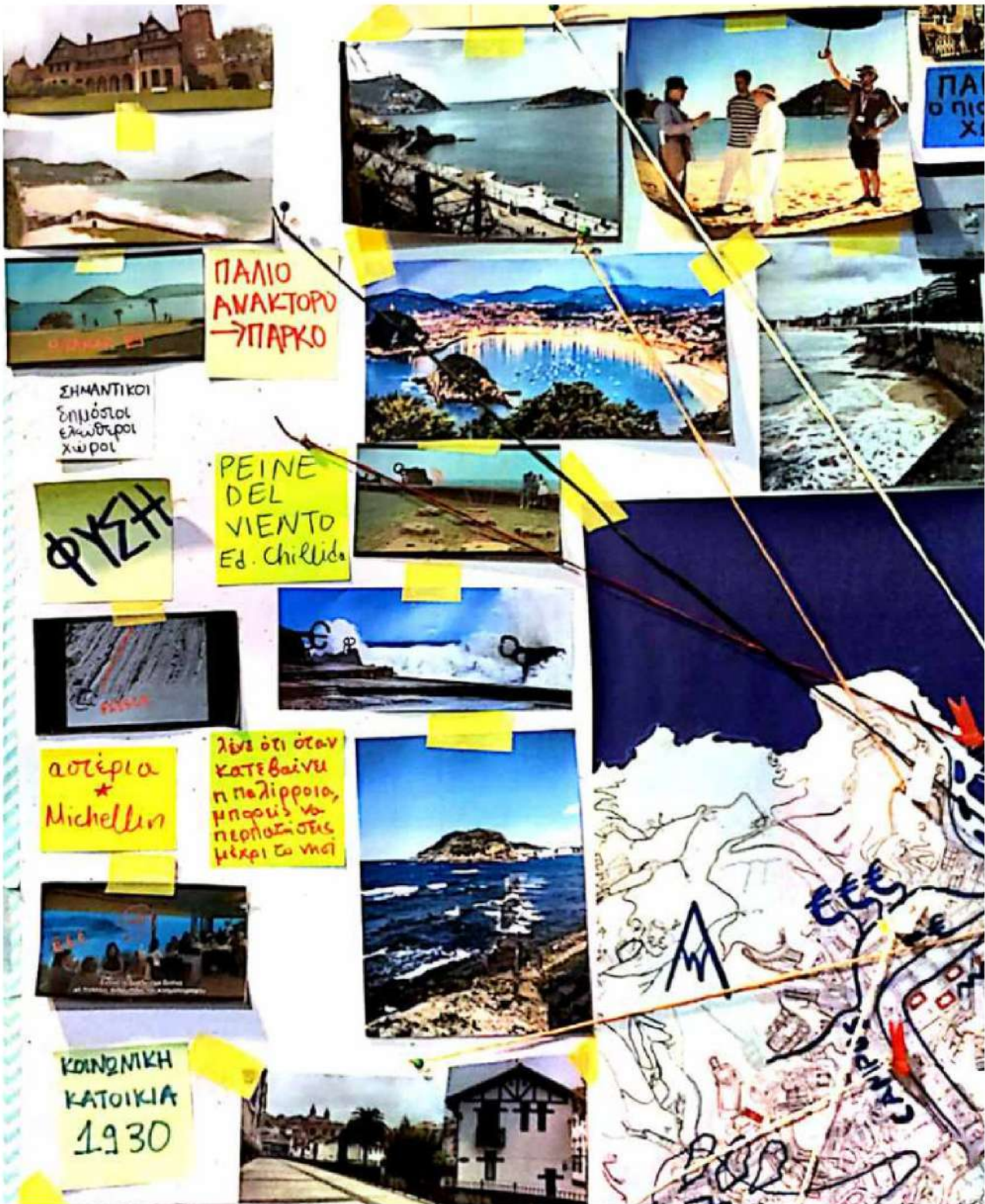

SPAIN

SPAIN IS DIFFERENT

40 ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

ΑΝΤΙΓΟΥΟ: ΜΕΤΑΞΥ ΑΣΤΙΚΟΥ - ΦΥΣΙΚΟΥ

Σαν Σεμπασιάν - προβληματικές και προοπτικές

Σήμερα, η Χώρα των Βάσκων φέρει τη φήμη μιας διαρκώς αγωνιζόμενης κοινότητας, είτε λόγω της φήμης της ETA, είτε λόγω της διατήρησης της πολιτιστικής της ιδιαιτερότητας και των μυστηριωδών καταβολών της, παράγοντες που έχει αξιοποιήσει το **city branding** των βασκικών πόλεων.

Συγκεκριμένα, η ταυτότητα της πόλης του Σαν Σεμπασιάν προσδιορίζεται κυρίως από τους εξής παράγοντες: το **φεστιβάλ κινηματογράφου** και γενικότερα τα πολιτιστικά του δρώμενα, το **καλό φαγητό**, καθώς είναι η πόλη στον κόσμο με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση αστεριών Μισελέν, το **camino de Santiago de Compostela**, το προσκύνημα που περνάει από το Σαν Σεμπασιάν και είναι ένας πολύ σημαντικός πόλος έλξης τουρισμού (όχι απαραίτητα θρησκευτικού), και το **σερφ**.

Για μία ακόμη φορά, λοιπόν, η πόλη ακολουθεί το παράδειγμα της Βαρκελώνης, καθώς αναπτύσσεται κυρίως μέσω του τουρισμού. Όμως, η ανάπτυξη αυτή είναι ανεξέλεγκτη, με την πόλη να καταλαμβάνεται ολοκληρωτικά από τις τουριστικές υποδομές.

Μιλάμε δηλαδή για τη δημιουργία μιας πόλης- θεάματος, όπου κάθε γωνιά σχεδιάζεται για να φωτογραφηθεί από τον τουρίστα και κάθε υποδομή (κρατική και μη) προσανατολίζεται προς αυτή την κατεύθυνση. Σε αυτό το μοντέλο ανάπτυξης, προκύπτουν ζητήματα εξευγενισμού, όπου περιοχές αλλοιώνονται σημαντικά, συνήθως με το πρόσχημα του πολιτισμού ή του τουρισμού, και οι κάτοικοι απωθούνται από το κέντρο της πόλης.

Βασιλική

*“Όλοι με ρωτάνε αν έφαγα τρομερά στο Σαν Σεμπασιάν και αν έμαθα σερφ.
Η απάντηση είναι όχι, επειδή για να φάω τρομερά θα έπρεπε να πληρώσω 200 ευρώ.”*

”

Ίνμα, 61 ετών

*“Δυστυχώς νιώθω ότι σε λίγα χρόνια το Σαν Σεμπασιάν θα έχει χάσει την ταυτότητά του λόγω της υπερβολικής αλλοίωσης από τον τουρισμό. Όπως η Βαρκελώνη, μια πανέμορφη και προσεγμένη πόλη που πλέον έχει γίνει αποπνικτική για τους κατοίκους της. Μπορείς ήδη να παρατηρήσεις ότι **τα περισσότερα ιστορικά κτίρια προορίζονται για ξενοδοχεία.**”*

“Αντρές Ρούμπιο, από την παρουσίαση του βιβλίου του “άσχημη Ισπανία”
“Το Σαν Σεμπασιάν τα τελευταία χρόνια, όσο κι αν ακούγεται περίεργο καθώς είναι μια
πανέμορφη πόλη, μαστίζεται από τη μαζική κατεδάφιση ιστορικών κτιρίων ή κτιρίων
εξέχουσας αρχιτεκτονικής σημασίας, που αντικαθίστανται συνήθως από κτίρια, πολύ
κατώτερα αισθητικά και λειτουργικά. Όμως το κυρίαρχο πρόβλημα της πόλης είναι ο
‘προσοψισμός’, αυτή η μεσοβέζικη διατήρηση της κληρονομιάς, όπου αδειάζουν όλο το
εσωτερικό του κτιρίου, για να κρατήσουν τη διατηρητέα πρόσοψη για το νέο ξενοδοχείο που
θα χτιστεί.”

Από τα σχόλια στην παρουσίαση του βιβλίου
“ Όλα τα νέα έργα που γίνονται αφορούν κυρίως τον τουρισμό, έμμεσα ή άμεσα.
Για παράδειγμα, τα έργα στον πολιτισμό στοχεύουν στο να δημιουργήσουν
μια εκσυγχρονισμένη και ραφινारισμένη εικόνα της πόλης.
Το νέο κτίριο του *basque culinary center*, μιας ιδιωτικής πρωτοβουλίας δηλαδή,
θα ανεγερθεί σε ένα από τα ελάχιστα διαθέσιμα οικόπεδα του κέντρου,
με υψηλότερη χρηματοδότηση του κράτους, πιθανά για να εκτοπίσει τελικά
ένα δημόσιο σχολείο. Σίγουρα το έργο θα φέρει πολλή δημοσιότητα,
λόγω της εμβληματικότητας του ίδιου του κτιρίου, αλλά και του γραφείου που το έχει
αναλάβει (BIG architects). Το χρειάζεται όμως αυτό η πόλη;

Ελένα, 67 ετών

“Ένας φίλος που είναι γκαλερίστας μου είπε ότι το τέμπλο και γενικά ο εσωτερικός διάκοσμος
της *Mariren Bihotza* (κλαρετιανό μοναστήρι και σχολείο που θα γίνει ξενοδοχείο)
είναι ανεκτίμητης ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας και του εξήγησα ότι έχει ευθύνη
ως ειδήμων να ενημερώσει τον υπόλοιπο κόσμο, έτσι ώστε να συνειδητοποιήσουμε την
απίστευτη διαφθορά στην οποία εμπλέκεται ο δήμος, στο έλεος του τουρισμού.”

Ελένα, 67 ετών

“Φίλοι των παιδιών μου, γύρω στα 30-40, που έχουν καλούς μισθούς, δεν έχουν τη
δυνατότητα να μείνουν στο Σαν Σεμπασιάν. Ή μένουν στα γύρω χωριά,
που τώρα αναπτύσσονται ως προάστια ή **φτάνουν ακόμη και μέχρι τις κοντινές πόλεις
της Γαλλίας**, το οποίο είναι παράδοξο,
γιατί η Γαλλία είναι γενικά πιο ακριβή από εδώ.”

Ίνμα, 61 ετών

"Όταν πουλήσαμε το παλιό σπίτι στην Αμάρα, έψαχνα να βρω κάτι καινούργιο για μένα και τα παιδιά. Το μόνο βολικό και οικονομικό διαμέρισμα που βρήκα ήταν στην Astigarraga (βιομηχανική περιοχή και χωριό, όπου φτιάχνουν μηλίτη, 7 χλμ μακριά). Είναι βολικά γιατί συνδέεται καλά με το λεωφορείο και έχεις γύρω όλα αυτά τα βουνά για να κάνεις πεζοπορία. Μένω 3 χρόνια εδώ και βλέπω ολοένα και περισσότερες νέες οικογένειες να μετακομίζουν στο συγκρότημα μας. Πριν από ένα μήνα άνοιξε παιδικός σταθμός δίπλα μας. Τις Κυριακές δεν μπορείς να διασχίσεις την πλατεία από τα τόσα παιδάκια που παίζουν."

Κάρλο, 31 ετών

"Σκεφτόμασταν με την κοπέλα μου να αγοράσουμε σπίτι στην Τολόσα (γειτονική πόλη, 27 χλμ μακριά). Θέλουμε να μένουμε κάπου όμορφα και άνετα και με το μπάτζετ που έχουμε, το Σαν Σεμπασιάν αποκλείεται. Τα γύρω χωριά δε μας αρέσουν. Έχουν γεμίσει τεράστια, κακαίσητα εργολαβικά συγκροτήματα, όπου μένει η μεσαία τάξη, που πλέον δεν μπορεί να υποστηρίξει την πόλη."

Κρις, 26 ετών

"Υπάρχει ένα τεράστιο πρόβλημα με όλους εμάς που τελειώνουμε το πανεπιστήμιο και ξεκινάμε να δουλεύουμε. Αν είμαστε από εδώ, **μένουμε με τους γονείς μας**, αν δεν είσαι από εδώ και ήρθες για σπουδές ή δουλειά, πού θα μείνεις; Όλα είναι πανάκριβα. Αναγκαστικά στα χωριά, κι εκεί δωμάτιο σε διαμέρισμα, όχι κάτι τρομερό. Τα διαμερίσματα προστατευόμενου ενοικίου που δίνονται στους νέους είναι πολύ λίγα για όλους εμάς."

Μιρέγια, 28 ετών

"Εγώ είμαι από τη Βαρκελώνη, ήρθα εδώ γιατί δουλεύω στον τουρισμό. Τελικά, γνώρισα το φίλο μου και έμεινα. Στην αρχή μέναμε στο διαμέρισμά του στο Ιντσαορόντο (κοινωνική κατοικία), αλλά στα 5 χρόνια τελειώνει το συμβόλαιο και δεν ανανεώνεται. Τώρα ψάχνουμε σπίτι να αγοράσουμε με δάνειο, γιατί είναι καλύτερο από το να δίνεις τόσα λεφτά για ενοίκιο. Δηλώθηκα κι εγώ στο δήμο εδώ, αλλά δυστυχώς δε μου κληρώθηκε διαμέρισμα. Νομίζω είναι πιο δύσκολο, γιατί δίνουν προτεραιότητα στον κόσμο που είναι από εδώ, θέλει να μείνει εδώ και δεν είναι περαστικός."

Υπάρχουν φυσικά κινήματα και φωνές αντίδρασης σε αυτού του είδους την ανάπτυξη. Για παράδειγμα, η οργάνωση ANCORA που ασχολείται με τη διάσωση και την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, εθνικιστικές φωνές, που διαφωνούν με την τουριστικοποίηση- ισπανοποίηση, κινήματα γειτονιάς που διαφωνούν με τη χρηματιστικοποίηση της κατοικίας ή την υποβάθμιση του τρόπου ζωής των μόνιμων κατοίκων κ.α.

Όπως αναφέρει κάλεσμα, στις 18 Ιουνίου 2022, διαφορετικών συλλόγων γειτονιάς και κοινωνικών κινήματων στην Ντονόστια, που συντονίζονται για να αλλάξουν το μοντέλο πόλης και καλούν σε διαμαρτυρία:

"Διαφορετικοί σύλλογοι γειτονιάς και κοινωνικά κινήματα στην Ντονόστια συντονίζονται για να εργαστούν από κοινού ως απάντηση στην επείγουσα ανάγκη προώθησης μιας αλλαγής στο μοντέλο της πόλης. Για τον σκοπό αυτό, θα ξεκινήσουν πρωτοβουλίες γύρω από μια σειρά κοινών αιτημάτων. Η αίσθηση ολοένα και περισσότερων ανθρώπων από το Σαν Σεμπασιτιάν είναι ξεκάθαρη: η πόλη δεν αλλάζει ανάλογα με τις ανάγκες της γειτονιάς και οι δημόσιες δυνάμεις έχουν πάψει να σκέφτονται και να ενεργούν σε μια πόλη για τους κατοίκους της, αναλαμβάνοντας απλώς ρόλο διαχειριστή και πελάτη των υπηρεσιών της ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Οι σημαντικές αποφάσεις που επηρεάζουν άμεσα τους πολίτες του Σαν Σεμπασιτιάν λαμβάνονται με βάση ιδιωτικά οικονομικά συμφέροντα και αυτό το μοντέλο παράγει όλο και πιο αρνητικές συνέπειες στις συνθήκες διαβίωσης της πλειοψηφίας των κατοίκων του.

Έκτακτη ανάγκη για κατοικίες: οι τιμές αγοράς και ενοικίασης αυξάνονται και δεν τίθενται όρια στα *vulture funds* ή στις τουριστικές αγορές για κερδοσκοπία σχετικά με τη στέγαση. Οι εξώσεις συνεχίζονται και οι νέες γενιές και οι άνθρωποι με λίγους πόρους εκδιώκονται από την Ντονόστια.

Επισημασμένο οικονομικό μοντέλο: η τουριστική υπερεκμετάλλευση προϋποθέτει επιδείνωση των συνθηκών των εργαζομένων. Η οικονομική δομή της πόλης ήταν ανισόρροπη, πολλαπλασιάζοντας τις ασταθείς και επισφαλείς συνθήκες εργασίας. Καθοδηγούμενοι αποκλειστικά από το βραχυπρόθεσμο κέρδος, επέλεξαν ένα μη βιώσιμο μοντέλο.

Εμπορευματοποίηση και υπερεκμετάλλευση των δημόσιων χώρων:

τα εμπορικά συμφέροντα έχουν προτεραιότητα στη διαχείριση του αστικού χώρου, υποβιβάζοντας δραστηριότητες φροντίδας, παιχνιδιού και κοινωνικών σχέσεων που δε συνεπάγονται κατανάλωση. Αυτό εμποδίζει τη διαβίωση και την ανάπτυξη μιας αξιοπρεπούς ζωής σε ορισμένες γειτονιές, οι οποίες διατρέχουν τον κίνδυνο να γίνουν απλοί χώροι κατανάλωσης και αναψυχής. Με τη σειρά της, η κοινωνική διαμαρτυρία τιμωρείται με καταστολή.

Ελιτισμός της πόλης: το σημερινό μοντέλο της πόλης συμβάλλει στην αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων και στη συσσώρευση πλούτου σε λίγα χέρια, με όλες τις συνέπειες του αποκλεισμού και του διαχωρισμού των πιο μειονεκτουσών τομέων. Ενώ η εστίαση είναι στον πλούτο και την πολυτέλεια, οι άνθρωποι της Donostia που ζουν στους δρόμους ή εκείνοι που βρίσκονται στα πρόθυρα της φτώχειας κρύβονται και φιμώνονται.

Επιθετικές πολεοδομικές πολιτικές: αυτές έχουν επιταχυνθεί, όπως αποδεικνύεται από την παράλογη κατασκευή του μετρό στο κέντρο της Donostia, τον πολλαπλασιασμό των αμφιλεγόμενων αστικών έργων σε όλες τις γειτονιές, το αδιάκοπο άνοιγμα ξενοδοχείων και τουριστικών καταλυμάτων, την επέκταση μεγάλων εμπορικών κέντρων, και την προώθηση έργων όπως το μακροπολύγωνο Belartza Goia και η υποδομή «τεχνητών κυμάτων» στο Antondegi που συνεπάγονται την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και των ολοένα και πιο σπάνιων γεωργικών εκτάσεων της πόλης, ενάντια σε κάθε βιώσιμη ανάπτυξη.

Καταστροφή αρχιτεκτονικής κληρονομιάς: Κάθε εβδομάδα γινόμαστε μάρτυρες καταστροφής ή αδειάσματος κάποιου ιστορικού κτιρίου, ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης κτηματομεσιτικής και τουριστικής πίεσης. Η Ντονόστια είναι η μόνη πόλη που έχει συναγερμό Διεθνούς Κληρονομιάς, που ξεκίνησε για να καταγγείλει την κατεδάφιση του Palacio Bellas Artes. Οι ελλείψεις του Ειδικού Σχεδίου Προστασίας έχουν μη αναστρέψιμο αντίκτυπο στην αστική εικόνα και τη συλλογική ταυτότητα.

Παρενόχληση των οργανώσεων της γειτονιάς και των λαϊκών κινημάτων:

[...] Τα κοινωνικά κινήματα τιμωρούνται για να ματαιώσουν την κοινωνική διαμαρτυρία. [...] Μετά τις προσομοιώσεις της συμμετοχής των πολιτών, κλείνουν τα αυτιά στους άνδρες και τις γυναίκες του Σαν Σεμπασιάν που εκφράζουν τη γνώμη τους διαφωνώντας με τα κυρίαρχα οικονομικά συμφέροντα και υπερασπίζονται ένα διαφορετικό μοντέλο πόλης.

Για όλους αυτούς τους λόγους, τονίζουμε τη σημασία της συγκέντρωσης αρκετής ενέργειας για να αντιμετωπίσουμε τις πολιτικές που παραδίδουν την πόλη στις δυνάμεις της αγοράς και να επαναπροσανατολίσουμε το μοντέλο προς τις λαϊκές τάξεις και τις ανάγκες των γειτονιών. [...]"

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ

40 ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ

ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΕΠΙΣΦΑΛΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ (ΣΥΡΙΖΕΜΟΣ)

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΩΡΟΥ

ΕΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ (ΕΡΓΑ ΕΙΚΟΝΑΣ)

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΑΡΧ. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΝΗ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ

MANIFESTAZIOA

DONOSTIA BERRESKURATU! HIRU ERDIAKIN ALDITIKI POR UN CAMINO DE MODELO. RECUPEREMOS LA CIUDAD!

18 de Julio Azoka partatu 18:00

INO! AL BERRERAKO BELLAS ARTES

MANIFESTAZION 10 de Octubre de las 12:00 (10h) en el Guggenheim Museum Bilbao

event tourism

TOUR France

SPAIN IS DIFFERENT 70s FRANCE

PAYS BASQUE EN ESPAGNE ET EN FRANCE

TOYΡΙΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

ΒΑΣΙΚΑ ΑΞΙΘΕΑΤΑ

ΕΡΓΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΑ

ΕΡΓΑ ΚΥΡΟΥΣ

ΔΕΝ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

ΧΑΜΟΣ!

ΛΑΤΙΝΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ

ΓΚΙΝΟΥΣΚΟΑ (2023) España Του Σαν Σεβαστιαν

ΑΜΕΡΙΚΗ (ΛΑΤΙΝΙΚΗ)	40%
ΕΥΡΩΠΗ	28%
ΑΦΡΙΚΗ	23%
ΑΣΙΑ-ΩΚΕΑΝΙΑ	8%

2018 ΑΜΟΔΑΠΟΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΒΑΣΚΩΝ 55% ΓΥΝΑΙΚΕΣ

99,6% αβασ παρανομία εκπαίδευσης

0,5% αβασ παρανομία

4,9% παράνομοι

Λατινική Αμερική: 43% ♀

Mexico: 18,4% ♂

Ανατολική Ευρώπη: 10,6% ♀

Δυτική Ευρώπη: 7,3% ♂

Υπόλοιπη Αφρική: 7,9%

43% ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

65% ΓΥΝΑΙΚΕΣ

IGELDO

PARTE ZAHARRA

GROS

EGIA

ZENTROA

ERRIBERAK

ANTIGUA

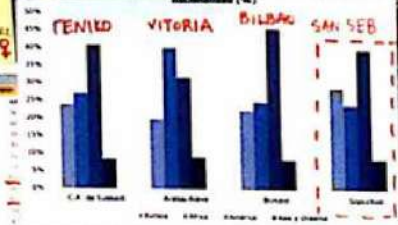
AIETE

AWARA

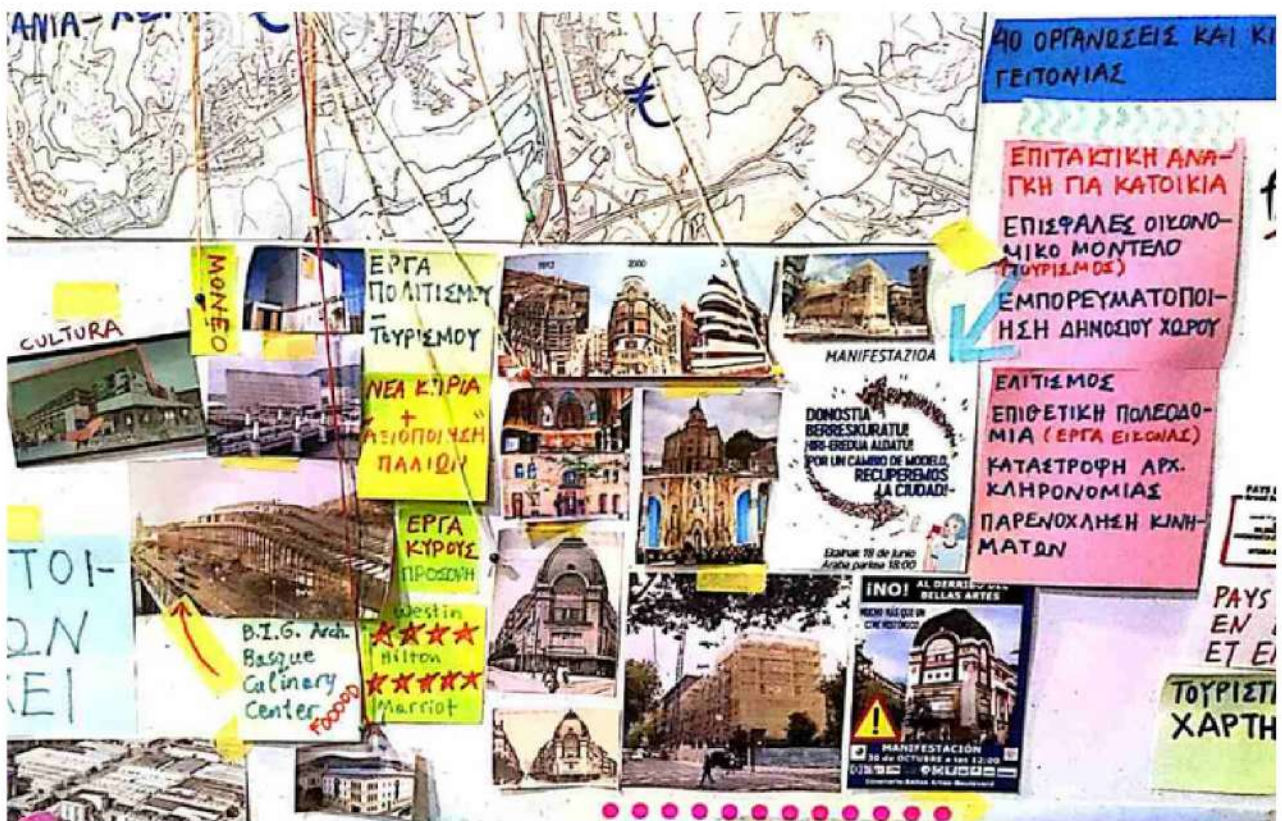
MIRAYON

καθαρίζουν προσέχουν γέρους

προκύπτει CAMINO DEL NORTE παραλιτικό ENHEPA GUE YOLDI 7-SELF-PILGRIMAGE

CAMINO DE SANTIAGO

Συμπεράσματα - προοπτικές - ερευνητικό ερώτημα

Συμπερασματικά, το Σαν Σεμπασιάν μετατρέπεται σε μια πόλη- θέαμα, που απωθεί τους κατοίκους της μέσω της τουριστικής και κτηματομεσιτικής φούσκας, και προδιαγράφει ένα μέλλον που αφηγά το παρελθόν, την ιστορία και τη δημόσια σφαίρα που αναπτύσσεται στον αστικό ιστό. Για το λόγο αυτό, προκύπτει το ερώτημα: με ποιους όρους και ποια εργαλεία μπορεί κανείς να αντιταχθεί στην εντατική τουριστικοποίηση και τις μεταβολές που αναφέραμε; Σε τι είδους πόλη αποσκοπεί ένα εναλλακτικό μοντέλο ανάπτυξης;

Η πρόθεση της συγκεκριμένης εργασίας είναι η διαχείριση της πολυπολιτισμικότητας ενός τόπου, που στο πρόσφατο παρελθόν ήταν αρκετά εσωστρεφής, έχει μια αρκετά εσωστρεφή κουλτούρα, αλλά συμμετέχει ενεργά στις διεθνείς διασυνδέσεις από την εποχή της αποικιοκρατίας και απασχολείται από σημαντικές μεταναστευτικές ροές και τουριστική ανάπτυξη. Αυτή η διαχείριση θέλουμε να γίνει με ένα διαφορετικό τρόπο από αυτόν που φαίνεται να διαγράφεται για το μέλλον της πόλης, ο οποίος προβλέπει την ανελέητη τουριστικοποίηση και την ανορίστη ιδιωτική πρωτοβουλία, που προστάζει πως ό,τι είναι κοντά στη θάλασσα θα είναι κάποια υποδομή για τον τουρισμό υψηλού επιπέδου. Άρα, θέλουμε να νοηματοδοτήσουμε τις **διεθνείς διασυνδέσεις** της πόλης του Σαν Σεμπασιάν, όχι μόνο ως απόρροια της τουριστικής έκρηξης, αλλά ως συνδυασμό του **τουρισμού**, της **μετανάστευσης** και γενικότερα των **ιστορικών συγκυριών** που έχουν οδηγήσει σε αυτά.

Λόγω όλων των παραπάνω, η εργασία προτείνει ένα **εναλλακτικό μοντέλο πόλης**, χρησιμοποιώντας ένα **εργαλείο κοινωνικής πολιτικής**, συγκεκριμένα την **κοινωνική κατοικία**. Κρίνεται πως το υπάρχον μοντέλο φυσικά θέτει μια βάση κοινωνικής πολιτικής, αλλά είναι ανεπαρκές για τις υπάρχουσες πληθυσμιακές και κοινωνικές συνθήκες. Για το λόγο αυτό, επιδιώκεται η επέκταση του προγράμματος κοινωνικής κατοικίας με την **εισαγωγή του μεταναστευτικού πληθυσμού ως ειδική κατηγορία**. Επίσης, προτείνεται ο **εμπλουτισμός του κτιριακού προγράμματος** της κοινωνικής κατοικίας, με δημόσιες και ημιδημόσιες χρήσεις, ώστε η κατοικία να μην αντιμετωπίζεται μόνο ως στέγη, αλλά και ως ένα **έδαφος για κοινωνικές ζυμώσεις**.

Πιο συγκεκριμένα, μετά από έρευνα στον αστικό ιστό για το κατάλληλο "οικόπεδο" για να στεγάσει το πρόγραμμα κοινωνικής κατοικίας για μετανάστες, επιλέχθηκε το κτήριο πανεπιστημιακών χρήσεων Elbirra Zipitria, στην περιοχή του Antiguo. Το οικόπεδο επιλέχθηκε με τα εξής κριτήρια:

1) η περιοχή της πρότασης να βρίσκεται στο **κέντρο της πόλης**, ώστε να μην απομονώνει συμβολικά και πρακτικά τους μετανάστες από το αστικό, κι ό,τι αυτό συνεπάγεται.

2) ιδιαίτερα σημαντική κρίθηκε η **εγγύτητα του οικοπέδου στην παραλία**, που αποτελεί τον πιο πολυσυλλεκτικό δημόσιο χώρο της πόλης.

3) κρίθηκε προτιμητέα η **επανάχρηση** ενός ήδη υπάρχοντος κελύφους, που δε χρησιμοποιείται ή καταλαμβάνει μεγαλύτερη έκταση από ότι οι χρήσεις που του αναλογούν.

4) προτιμήθηκε ένα **δημόσιο κτήριο**, που αφορά στην πρακτική διευκόλυνση των διαδικασιών, καθώς η πρόταση αφορά ένα δημόσιο κτήριο κοινωνικής κατοικίας.

5) κρίθηκε αναγκαία η διαμόρφωση συνδέσεων με εκπαιδευτικούς χώρους (**πανεπιστήμια**), καθώς το πρόγραμμα της πρότασης θέλει να ενσωματώσει εκπαιδευτικές και κοινωνικές χρήσεις.

Ανάλυση περιοχής - Αντίγουο

Το Αντίγουο είναι μια περιοχή που οριοθετείται από τα εξής φυσικά όρια: το λόφο Aiete, το όρος Igeldo και την παραλία Ondarreta. Ως περιοχή έχει έντονο αστικό χαρακτήρα, αλλά ταυτόχρονα βρίσκεται πολύ κοντά στη φύση. Το Αντίγουο είναι μια κυρίαρχα οικιστική περιοχή, με σαφώς ηπιότερο τουριστικό χαρακτήρα. Η περιοχή ήδη έχει συγκροτήματα κοινωνικής κατοικίας και μάλιστα ένα από τα παλιότερα και εμβληματικότερα της πόλης (το συγκροτημα του 1930 στη σελ. 66). Τα βασικά τοπία της περιοχής είναι το palacio Miramar, παλιό ανάκτορο της βασιλικής οικογένειας, το reïne del viento, γλυπτική εγκατάσταση και παραθαλάσσια πλατεία του Eduardo Chillida και Jorge Oteiz και η παραλία Ondarreta. Πολύ σημαντικό για την περιοχή είναι επίσης το πανεπιστημιακό campus, το οποίο λειτουργεί κατά μία έννοια ως μεταβατική ζώνη μεταξύ της περιοχής Ibaeta (ήπια βιομηχανία και βιοτεχνία), και της οικιστικής περιοχής του Antiguoo. Το campus είναι ανοιχτό και περιλαμβάνει μεγάλους πράσινους χώρους. Παρολαυτά, οι χώροι αυτοί χρησιμοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά από φοιτητές, στο ωράριο λειτουργίας των σχολών, κι όχι γενικότερα από τους κατοίκους της περιοχής.

campus: μετάβαση από το αστικό στο μη αστικό

Η παραλία Ondarreta: τόπος συγκέντρωσης.

calle Matia: ο εμπορικός άξονας γύρω από τον οποίο αναπτύχθηκε το Antiguoo, του δίνει κλίμακα “ιστορικού κέντρου”

Ibaeta: έξοδος από την πόλη

Η παραλία Ondarreta με πολύ χαμηλή παλίρροια και με τη συνηθισμένη συννεφιά.

Το πρώην ανάκτορο Miramar και η απόληξή του στη μικρή χερσόνησο rico de loro, που χωρίζει τις παραλίες Concha (κέντρο) και Ondarreta (Αντίγου).

Η γλυπτική εγκατάσταση των Chillida και Oteiza, *reine del viento* (χτένα του ανέμου), που ορίζει το τέλος της παραλίας Ondarreta στα δυτικά.

Χρήσεις στην Ibaeta.

Το πανεπιστημιακό campus.

Ταμπέλα που προσδιορίζει το χώρο πρασίνου του campus ως χώρο συγκέντρωσης.

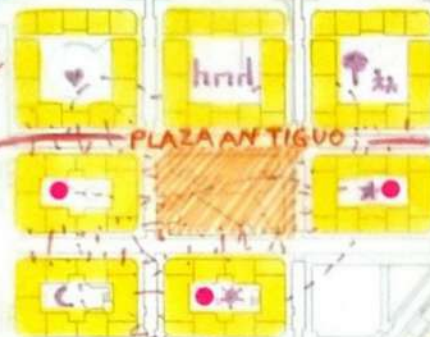
↑ περιστερος
↑ χαρακτηρισ
↑ νεοτερη
↑ περιοχη
↑ μεγαλα οικησιδα
€€€
↑ υποδομη

ΒΟΥΛΟ
ΟΡΙΟ ΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΥΠΟΓΕΙΟ ΠΑΡΚΟ

ΑΝΟΙΚΤΟ
CAMPUS

ΒΟΥΛΟ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

PEINE DEL VIENTO
ΤΕΛΟΣ
ΒΑΡΤΑΣ

ΧΑΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΙΡΡΟΙΑ

TENNIS

MAREIA

ΠΑΙΡΡΟΙΑ

● ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΚΑΤΟΙΚΙΑ

ΕΜΠΟΡΙΟ

ΤΟΠΙΚΟ

€(€)

ΑΝ ΜΗΔΕΝ
ΝΕΡΟΣ

TURISMO

HOTÉLES - TURISMO - FOTO-ESPLANADA

€€€

€€€

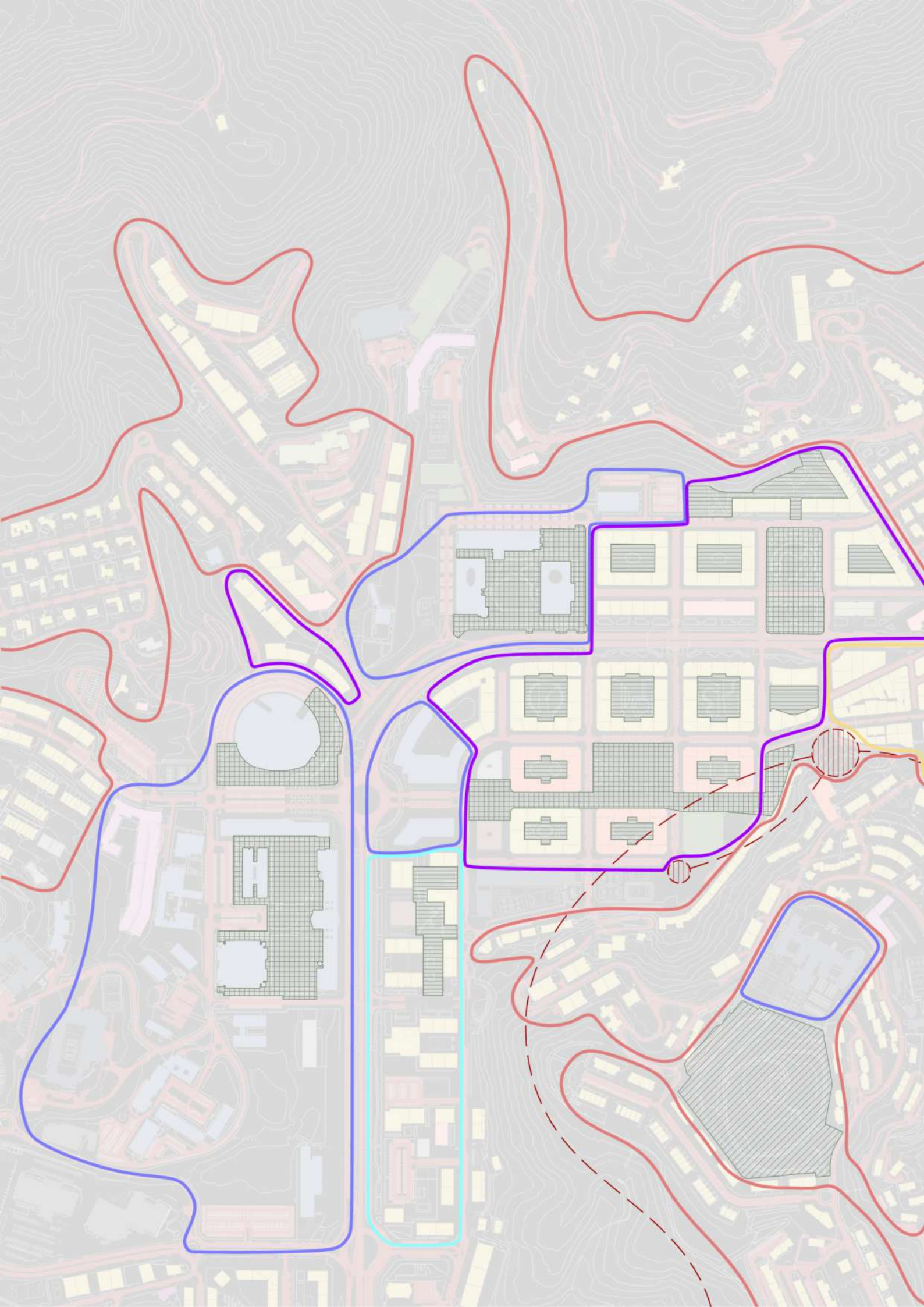
(no symbol)

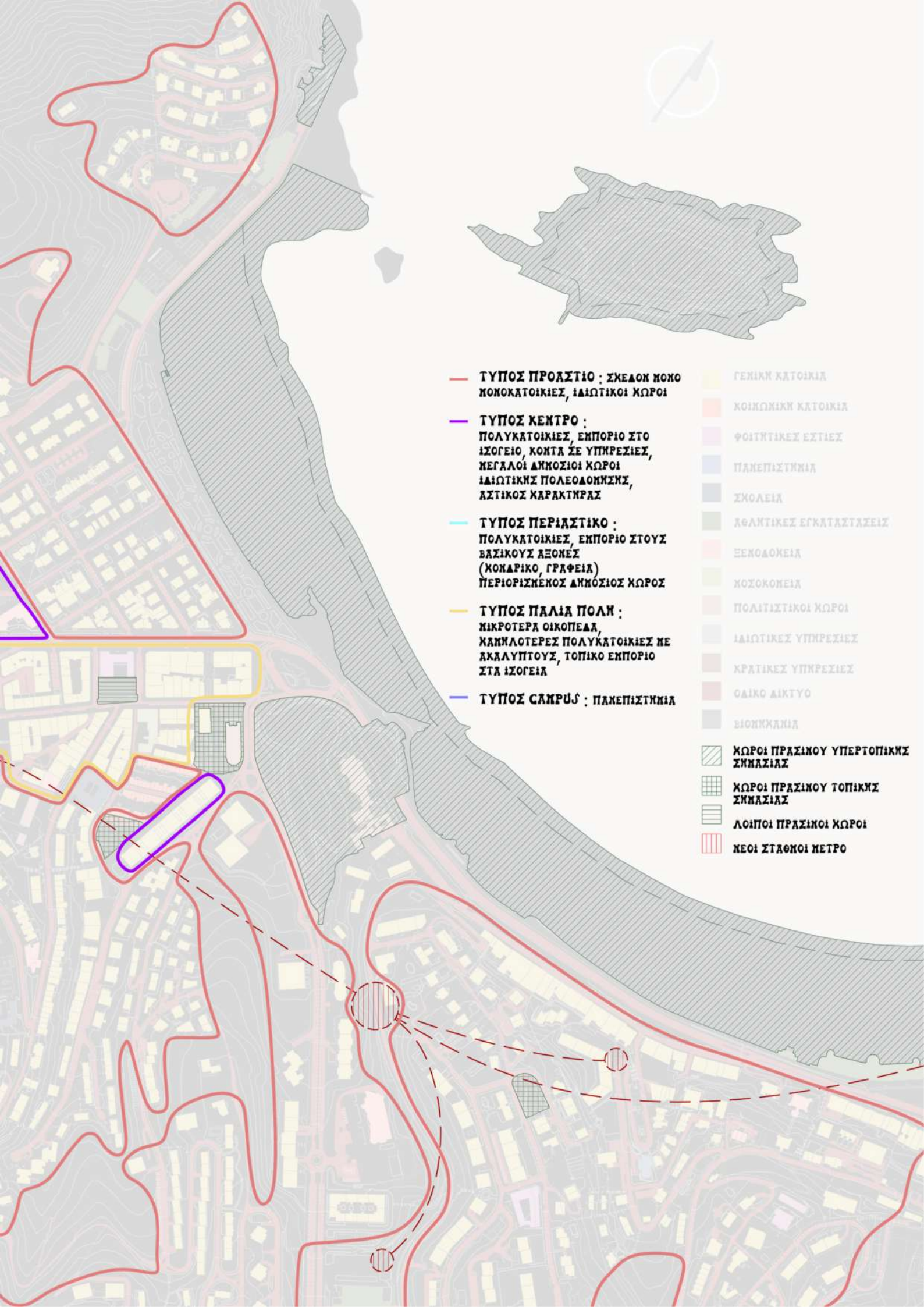
ΠΑΡΙΑ ΠΩΛΗ
5 ΑΣΤΕΡΑ
ΛΙΜΑΝ
ΣΕΡ
ΚΕΝΤΡΟ
ΥΠΗΡΕΣ

- ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΣΤΙΕΣ
- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ
- ΣΧΟΛΕΙΑ
- ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΞΕΝΟΔΟΜΕΙΑ
- ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΚΩΡΟΙ
- ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- **ΤΥΠΟΣ ΠΡΟΔΣΤΙΟ :** ΣΧΕΔΟΝ ΚΟΜΟ ΚΟΜΟΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΚΩΡΟΙ
- **ΤΥΠΟΣ ΚΕΝΤΡΟ :** ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΟ ΙΣΟΓΕΙΟ, ΚΟΙΤΑ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ, ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΚΩΡΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΣΗΣ, ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ
- **ΤΥΠΟΣ ΠΕΡΙΔΣΤΙΚΟ :** ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΕΣ, ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΟΥΣ ΒΑΣΙΚΟΥΣ ΔΕΟΜΕΣ (ΚΟΜΔΡΙΚΟ, ΓΡΑΦΕΙΑ) ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΚΩΡΟΣ
- **ΤΥΠΟΣ ΠΑΛΙΔ ΠΟΛΗ :** ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ, ΜΗΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΜΕ ΑΚΑΛΥΠΤΟΥΣ, ΤΟΠΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΑ ΙΣΟΓΕΙΑ
- **ΤΥΠΟΣ ΣΑΜΡΥΣ :** ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

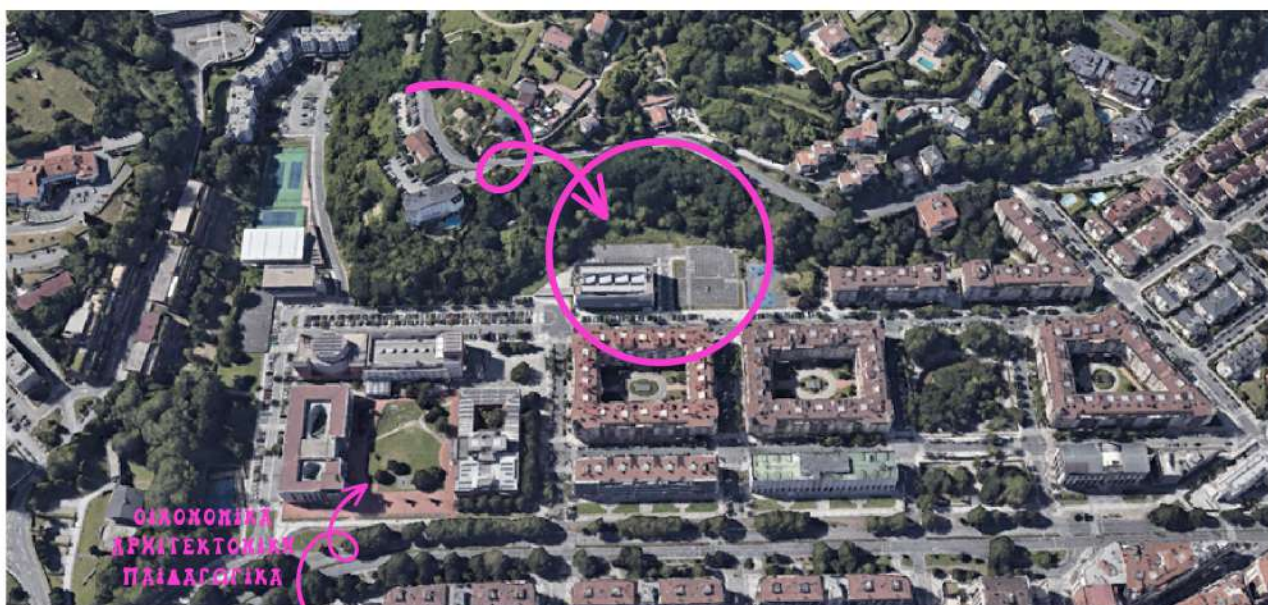
- ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
- ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΕΣΤΙΕΣ
- ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ
- ΣΧΟΛΕΙΑ
- ΛΕΑΝΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
- ΞΕΚΟΔΟΜΕΙΑ
- ΚΟΣΜΟΚΟΜΕΙΑ
- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΚΩΡΟΙ
- ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
- ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΒΙΟΚΗΜΕΙΑ
- ΚΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ
- ΚΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ
- ΛΟΙΠΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΩΡΟΙ
- ΝΕΟΙ ΣΤΑΘΟΙ ΜΕΤΡΟ

Επιλεγμένο κτήριο: Elbirra Zipitria

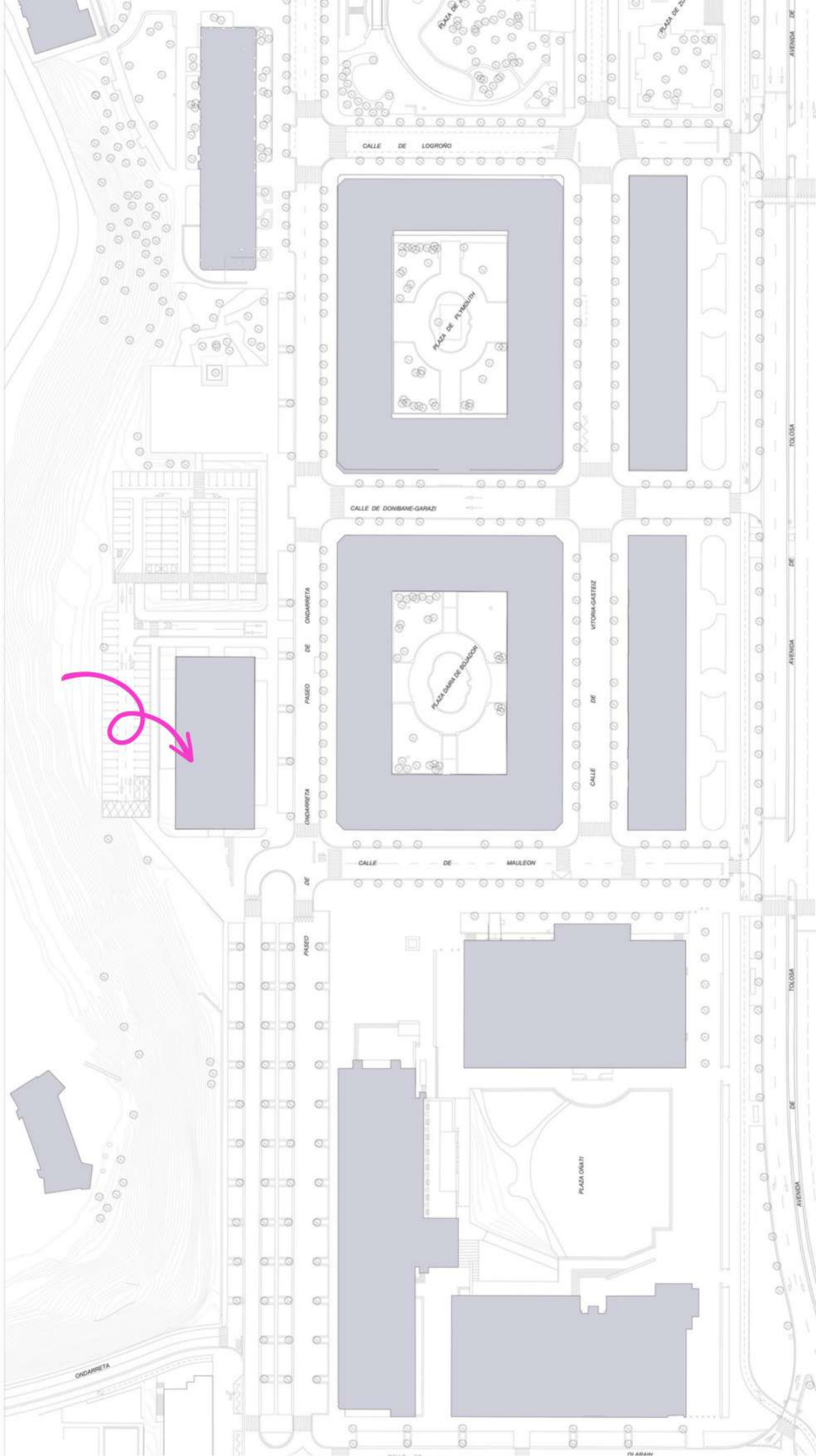
Επιλέγεται η επανάχρηση ενός δημόσιου κτιρίου πανεπιστημιακών χρήσεων, που δημιουργήθηκε το 2015, ως κτήριο με εφεδρικές πανεπιστημιακές αίθουσες και ορισμένες διοικητικές λειτουργίες για τις γύρω σχολές. Το κτήριο χρησιμοποιείται ελάχιστα, καθώς δεν έχει προκύψει ανάγκη εφεδρικών αιθουσών για τα πανεπιστήμια κι ούτε διαφαίνεται πως θα προκύψει στο μέλλον. Επομένως, το κτήριο χρησιμοποιείται κυρίως για διοικητικούς σκοπούς, ενίοτε για μαθήματα, και για σεμινάρια (του πανεπιστημίου ή ανεξάρτητα, αφού υπάρχει η δυνατότητα ενοικίασης αιθουσών από ιδιώτες). Προτείνεται, λοιπόν, η διατήρηση των ήδη υπάρχουσών λειτουργιών με επανασχεδιασμό και επαναδιαπραγμάτευση του χώρου που καταλαμβάνουν. Ακόμη, προτείνεται η επέκταση των λειτουργιών με τη χρήση της κοινωνικής κατοικίας, αλλά και άλλων συμπληρωματικών χρήσεων (εκπαιδευτικών και κοινωνικών).

Όπως θα αναλυθεί παρακάτω, για την κάλυψη της στεγαστικής ανάγκης ικανού πληθυσμού και των σχετικών χρήσεων, κρίνεται αναγκαία η **επανάχρηση και επέκταση** του κτηρίου.

ΤΟ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΤΟΥ ΣΑΚΡΥΣ ΓΕΦΑΤΟ, ΤΟ ΠΑΡΚΙΝΓΚ ΤΟΥ ΖΙΠΙΤΡΙΑ ΛΔΕΙΟ, ΕΝΔΕΙΞΗ ΚΡΗΣΗΣ

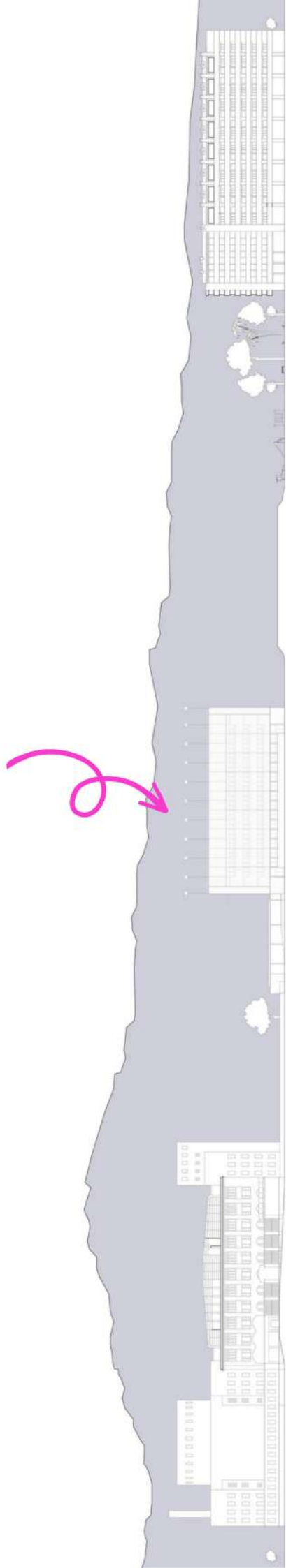

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

ΟΨΗ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΚΤΗΡΙΟΥ
0 1.3 5 10 30
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:500

ELBIRA ΖΙΡΙΤΡΙΑ

κτήριο πανεπιστημιακού
καμπίους

ανέγερση: 2015

εργολαβική αρχιτεκτονική-
κτήριο κύριος

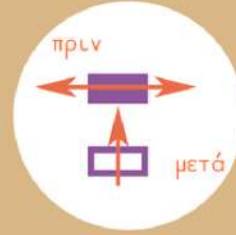
ΑΣΤΙΚΟ
περιοχή
Αντίλοου

ΦΥΣΙΚΟ ΟΡΙΟ
πρόποδες
βουνού Ιγκέλντο

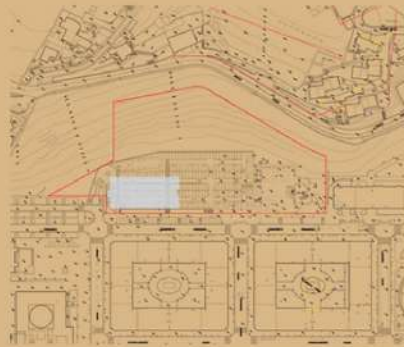
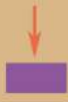

ΚΤΗΡΙΟ

ΕΧΟΥΜΕ ΜΑΘΗΜΑ

κοιτινοί
πράσινοι
χώροι,
τοπικής
σημασίας

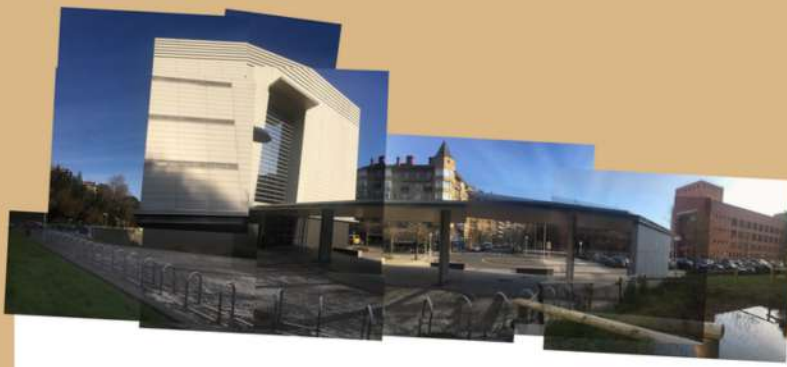

τεράστιο πάρκινγκ
που δε
χρησιμοποιείται

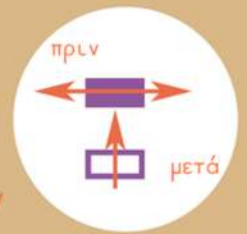

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟ ΚΥΜΑΤΩΝ

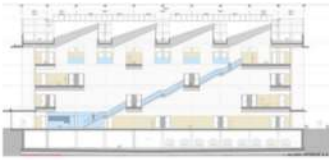

επίμηκες κτήριο – μπάρα
με επιμήκεις οπές στην πλάκα

κλιμακοστάσιο εντός των οπών
παράλληλη λογική
κίνηση γύρω από τις οπές

δγα-
μήκης
τομή

εσωτερικές λήψεις

-1

υλικότητες του αστικού
και εξοπλισμός

0

1

2

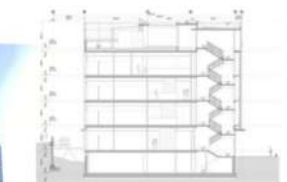

κλειστότητα
εσωστρέφεια
λιτό – μίνιμαλ – μοντέρνο εσωτερικό
κεντρική κίνηση και 2 εφεδρικοί πυρήνες
ηλιασμός από πάνω

3

άνοψη

εγκάρσια
τομή

ΥΠΑΡΧΟΝ ΚΤΗΡΙΟ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΜ

ΥΠΟΓΕΙΟ: 1283 ΤΜ

ΙΣΟΓΕΙΟ: 1281 ΤΜ

1ΟΣ: 1130 ΤΜ

2ΟΣ: 1128 ΤΜ

3ΟΣ: 1040 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 4580 ΤΜ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΣΕΩΝ

9 ΑΙΘ. ΜΕΓΑΛΕΣ: 878 ΤΜ

8 ΑΙΘ. ΜΙΚΡΕΣ: 527 ΤΜ

4 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ: 189 ΤΜ

14 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ: 481 ΤΜ

ΑΙΘΟΥΣΑ Η/Υ: 32 ΤΜ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ: 76 ΤΜ

ΑΡΧΕΙΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ: 286 ΤΜ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ: 31 ΤΜ

ΜΑΓΑΖΙ ΠΡΟΣ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ: 34 ΤΜ

CIS: 310 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 1140 ΤΜ

ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ (2 ΠΥΡΗΝΕΣ ΑΝΑ
ΟΡΟΦΟ): 287 ΤΜ

ΥΠΟΓΕΙΟ

ΓΚΑΡΑΖ: 570 ΤΜ

ΑΡΧΕΙΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ: 296 ΤΜ

ΑΠΟΘΗΚΕΣ: 63 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ - ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΑ: 22 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ: 119 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 104 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 1166 ΤΜ

ΙΣΟΓΕΙΟ

3 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ (96 ΤΜ): 290 ΤΜ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ: 76 ΤΜ

ΜΑΓΑΖΙ ΠΡΟΣ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗ: 35 ΤΜ

CIS (CENTRO INNOVACION SOCIAL - ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΣ): 310 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 370 ΤΜ

2 ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ (33 ΤΜ): 66 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 1146 ΤΜ

ΠΡΩΤΟΣ

3 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ (97 ΤΜ): 292 ΤΜ

2 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΙΚΡΕΣ (64 ΤΜ): 129 ΤΜ

2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ (47 ΤΜ): 94 ΤΜ

4 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (32 ΤΜ): 127 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 251 ΤΜ

2 ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ (37 ΤΜ): 75 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 969 ΤΜ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ

3 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ (97 ΤΜ): 293 ΤΜ

3 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΙΚΡΕΣ (65 ΤΜ): 197 ΤΜ

2 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ (47 ΤΜ): 94 ΤΜ

2 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (32 ΤΜ): 64 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 245 ΤΜ

2 ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ (37 ΤΜ): 75 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 969 ΤΜ

ΤΡΙΤΟΣ

3 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΙΚΡΕΣ (65 ΤΜ): 197 ΤΜ

8 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΛΕΤΗΣ (35 ΤΜ): 290 ΤΜ

1 ΑΙΘΟΥΣΑ Η/Υ: 32 ΤΜ

1 ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ: 31 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 278 ΤΜ

2 ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ (33 ΤΜ): 66 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 897 ΤΜ

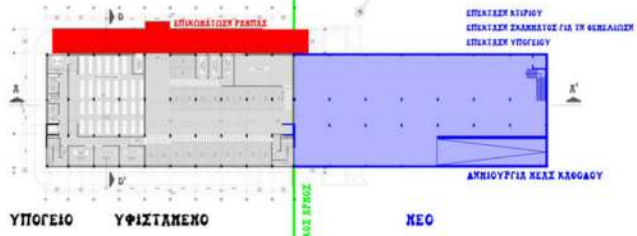

Πρόταση - οικοδομική τεκμηρίωση

Το ήδη υπάρχον κτήριο αποτελείται από φέροντα οργανισμό οπλισμένου σκυροδέματος, με δοκιδωτές πλάκες. Η εργασία προτείνει την επέκταση του κτηρίου στην οριζόντια, αλλά και την κατακόρυφη διεύθυνση.

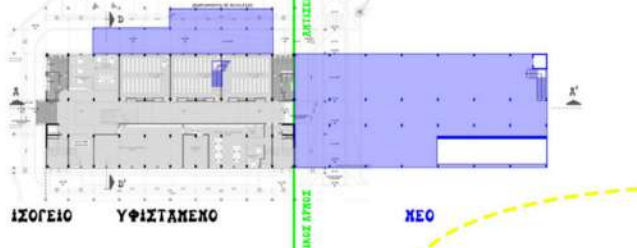
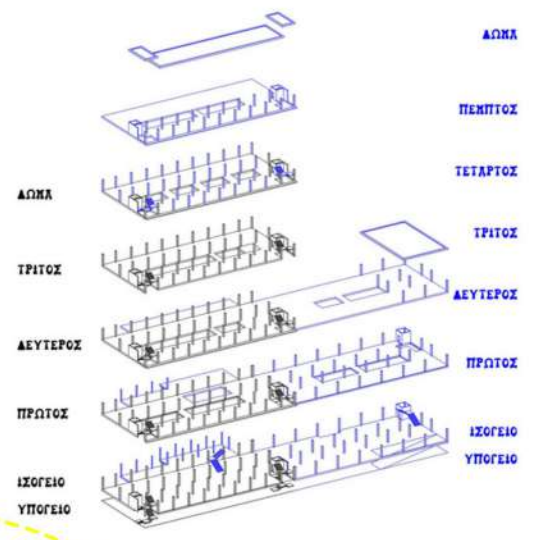
Ξεκινώντας από κάτω προς τα πάνω, προτείνεται:

- η επέκταση του υπογείου, εκμεταλλευόμενοι την ανάγκη για νέο σκάμμα για τη θεμελίωση της επέκτασης.
- η αλλαγή της εισόδου του υπόγειου πάρκινγκ (καθαίρεση της παλιάς ράμπας και διάνοιξη νέας).
- η αφαίρεση του στεγάστρου της εισόδου, καθώς στο νέο κτήριο, η είσοδος γίνεται από τη μεγάλη πλευρά του κτηρίου, κι όχι από τη μικρή (κάθετα στο δρόμο, όχι παράλληλα).
- η αφαίρεση του κεντρικού κλιμακοστασίου με αδιατάρακτη κοπή, και η δημιουργία έκκεντρης οπής στην πλάκα του πρώτου ορόφου, για τη δημιουργία νέου κλιμακοστασίου (που οδηγεί μόνο από το ισόγειο στον πρώτο). Ο κεντρικός χώρος όπου μέχρι πρότινος βρισκόταν το κλιμακοστάσιο, γίνεται ένας ημιυπαίθριος, ζωτικός χώρος για το κτήριο (οι οριζόντιες κινήσεις περιστρέφονται γύρω από αυτές τις οπές).
- η αφαίρεση της ελαφριάς κατασκευής που δημιουργεί την κεκλιμένη οροφή στο δώμα.
- η κατακόρυφη επέκταση των υποστηλωμάτων, ώστε το κτήριο να αποκτήσει 4ο και 5ο όροφο (τύπου ρετιρέ). Η κατακόρυφη επέκταση με την ίδια διατομή υποστηλωμάτων είναι εφικτή, καθώς το κτήριο σχεδιάστηκε για να φέρει φορτία χώρων συγκέντρωσης κοινού (πανεπιστημιακές αίθουσες), ενώ η χρήση της πρότασης, μετά τον 1ο όροφο, αφορά κατοικία (μικρότερα φορτία). Επίσης, η αφαίρεση του κεντρικού κλιμακοστασίου, που φερόταν από την πλάκα, την αποφορτίζει περαιτέρω.
- η αφαίρεση της ενιάιας περσιδωτής όψης, λόγω της αλλαγής χρήσης (από πανεπιστημιακές αίθουσες σε διαμερίσματα). Είναι αναγκαίο η όψη της πρότασης να δίνει τη δυνατότητα σε κάθε διαμέρισμα να διαχειρίζεται τη σκίαση με σχετική αυτονομία.
- η δημιουργία αντισεισμικού αρμού μεταξύ του υπάρχοντος κτηρίου και της επέκτασης.

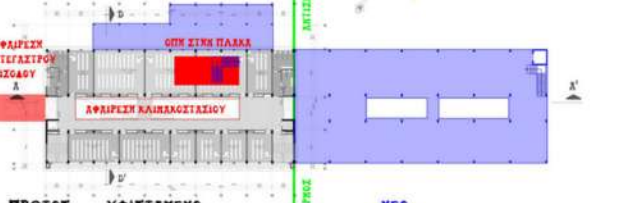
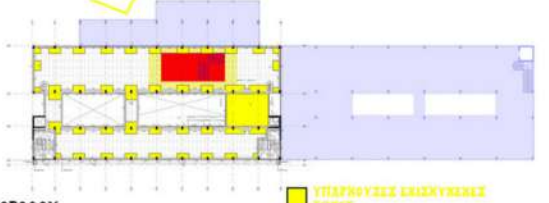

ΚΛΙΜΑΚΑ ΚΑΤΟΨΩΝ, ΤΟΜΩΝ, ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ:
1:400

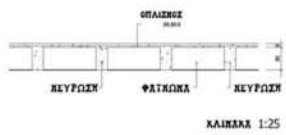
- ΜΕΛ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
- ΑΦΑΙΡΟΥΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
- ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

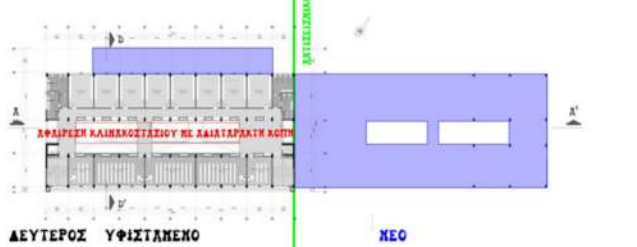
ΔΕΚΟΜΕΤΡΙΑ ΦΟΡΕΑ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:600

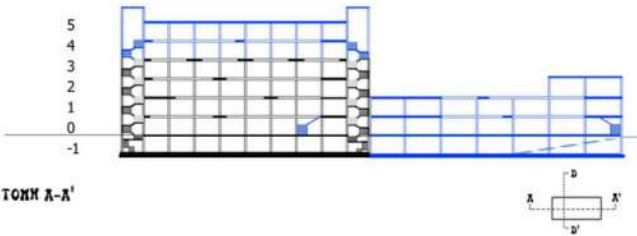
ΕΥΛΟΙΥΠΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

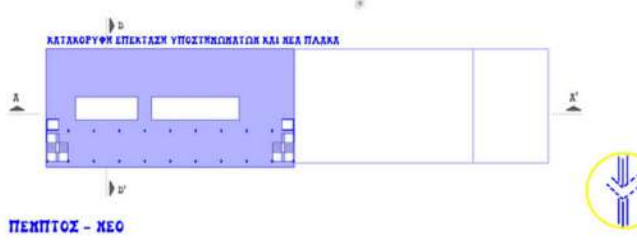
ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΔΟΚΙΩΝΤΩΝ ΠΛΑΚΩΝ

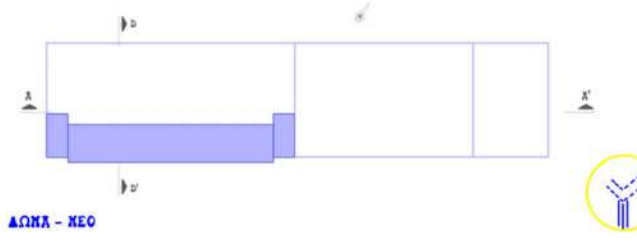
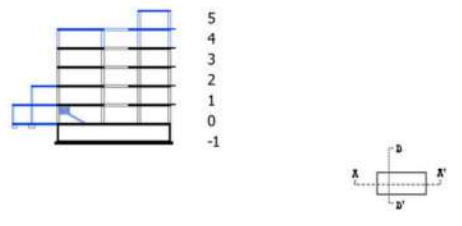
ΕΠΙΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ Α-Α'

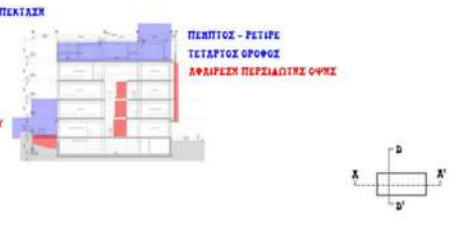
ΕΠΙΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ Α-Α' - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ D-D'

ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ D-D' - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

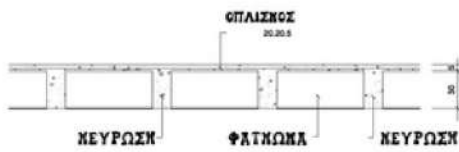

ΞΥΛΟΤΥΠΟΣ ΠΡΩΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΕΚΙΣΚΥΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ

ΚΕΣ ΕΚΙΣΚΥΣΕΙΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:25

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΔΟΚΙΔΙΩΤΩΝ ΠΛΑΚΩΝ

ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΗ ΚΑΙ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ

ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΚΛΙΜΑΚΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΡΑΜΠΑΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΜΩΝ

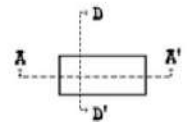

ΠΕΜΠΤΟΣ - ΡΕΤΙΡΕ

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΟΡΟΦΟΣ

ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΠΕΡΣΙΔΙΩΤΗΣ ΘΩΝΗΣ

ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ D-D' - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

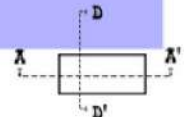
ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΕΛΑΦΡΙΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΔΩΚΙΑΤΟΣ (ΥΛΟΠΕΤΑΣΜΑΤΑ)

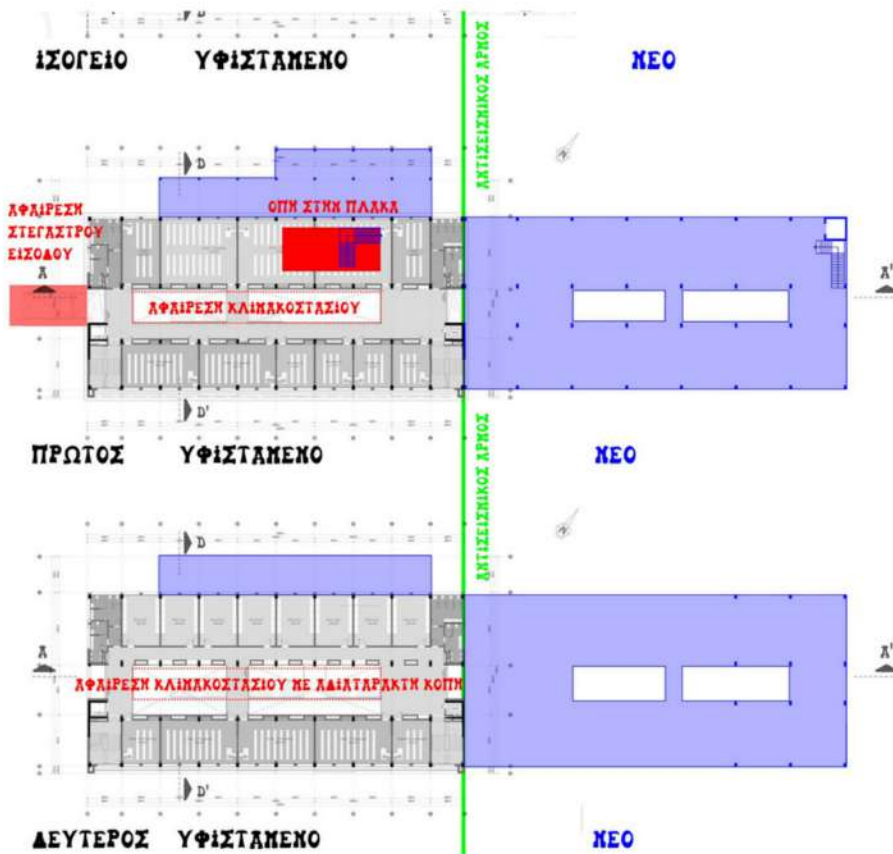
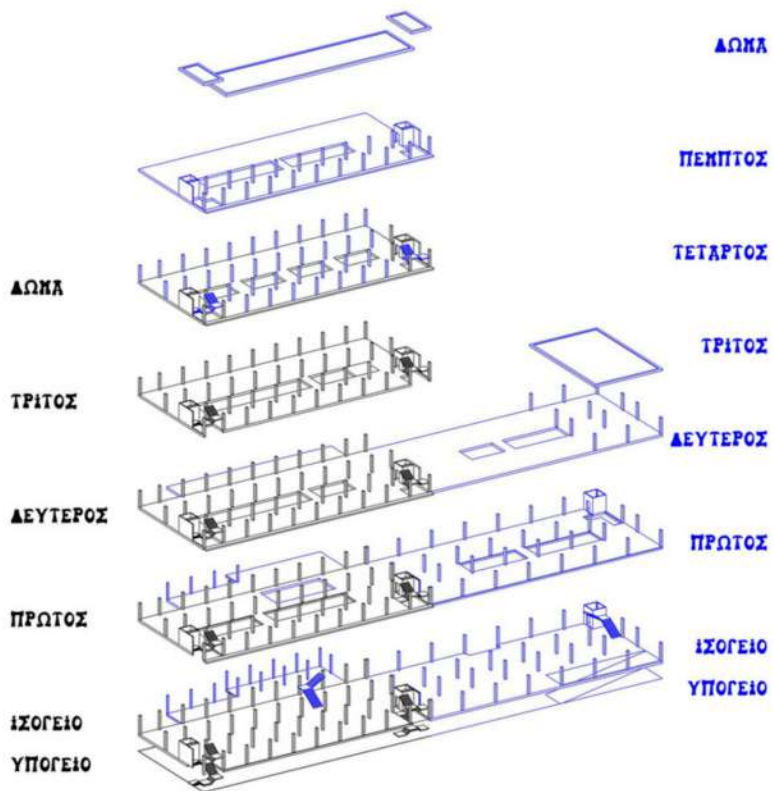
ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΣΤΕΓΑΣΤΡΟΥ

ΕΠΙΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ Α-Α' - ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΚΑΤΑΚΟΡΥΦΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ

ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ

Πρόταση - χρήσεις

Σύμφωνα με την έρευνα που έγινε σε σχέση με τη μετανάστευση στο Σαν Σεμαπσιάν, δόθηκε έμφαση σε ορισμένα βασικά σημεία, που με τη σειρά τους καθόρισαν και το πρόγραμμα της πρότασης:

- η μετανάστευση είναι θηλυκοποιημένη, με τις περισσότερες μετανάστριες να προέρχονται από πρώην αποικίες της Ισπανικής αυτοκρατορίας. Πολύ συχνά (αλλά όχι αποκλειστικά), πρόκειται για μονογονεϊκές οικογένειες.
- η βασκική γλώσσα είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ένταξη των μεταναστριών στην τοπική κοινωνία, και κυρίως για την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Ακόμη, η γλώσσα αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στοιχείο του βασκικού πολιτισμού, οπότε η ενασχόληση με αυτή μπορεί να λειτουργήσει μόνο θετικά για την εξοικείωση των μεταναστών με την καθημερινή ζωή και την τοπική κουλτούρα. *(Υπάρχει ο όρος παθητικός ομιλητής. Περιγράφει ένα άτομο που έχει εκτεθεί σε μια γλώσσα, κυρίως σε μικρή ηλικία, και μπορεί να την καταλάβει, αλλά μπορεί να τη χρησιμοποιήσει από ελάχιστα έως καθόλου.)*
- το Σαν Σεμαπσιάν είναι μια πόλη με πολύ χαμηλά ποσοστά ανεργίας, και πολλές θέσεις εργασίας, κυρίως λόγω της βιομηχανίας του τουρισμού.
- μέσω της μετανάστευσης και της γόνιμης διαχείρισής της, επιβεβαιώνονται οι υπάρχοντες δεσμοί (ιστορικοί, κοινωνικοί, πολιτικοί) με τις πρώην αποικίες, που είναι ιδιαίτερα έντονοι, ειδικά στην περίπτωση της Βασκωνίας.

Για τους παραπάνω λόγους, διατηρούνται και τακτοποιούνται οι υπάρχουσες χρήσεις εκπαιδευτικού χαρακτήρα, πλέον όχι μόνο για το πανεπιστήμιο, αλλά και για τους ωφελούμενους του στεγαστικού εγχειρήματος. Μαζί με τα διαμερίσματα κοινωνικής κατοικίας, δημιουργούνται οι συμπληρωματικές χρήσεις:

- **Εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης** (formación laboral): δίνει δικαίωμα εξάσκησης τεχνικών επαγγελμάτων. Τα συγκεκριμένα εργαστήρια θα απευθύνονται σε φοιτητές και κατοίκους.
- **Χώρος παιδιών** (ανοιχτός και κλειστός): ένας χώρος πιο ιδιωτικός, όπου θα μπορούν να γίνονται δραστηριότητες για τα παιδιά του συγκροτήματος. Ειδικά για τις μητέρες μονογονεϊκών οικογενειών, θα ήταν βοηθητικό να μπορούν να συνεργάζονται μεταξύ τους στην ανατροφή των παιδιών τους, αλλά και να δέχονται υποστήριξη από παιδαγωγούς και κοινωνικούς λειτουργούς. Ο χώρος

αυτός θα λειτουργεί συμπληρωματικά με την ήδη υπάρχουσα παιδική χαρά.

- **Εργαστήρια εκμάθησης γλωσσών.** Καθώς η γνώση των βασικών (αλλά και των ισπανικών) είναι σημαντικοί παράγοντες κοινωνικής ενσωμάτωσης, οι κάτοικοι θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν μαθήματα γλωσσών, σε αίθουσες που σε άλλα ωράρια φιλοξενούν φοιτητές.
- **Συλλογική κουζίνα,** που θα διαχειρίζονται οι κάτοικοι και θα ανοίγουν κατά περιπτώσεις στο κοινό (στα πρότυπα της **sociedad gastronómica**). Οι σοθιεδάδ είναι σύλλογοι, που απαρτίζονταν παραδοσιακά από άντρες, οι οποίοι διατηρούν ένα χώρο με πλήρη εξοπλισμό εστίασης, του οποίου τα έξοδα μοιράζονται ισότιμα. Ο σκοπός είναι να βρίσκονται μεταξύ τους, να μαγειρεύουν, να πίνουν και τρώνε, όπως θα έκαναν έξω, αλλά μέσα σε ένα κλίμα οικειότητας, στο δικό τους χώρο, χωρίς περιορισμό χρόνου και με μικρότερο κόστος. Τα μέλη μπορούν επίσης να αποφασίσουν να καλέσουν μεμονωμένους επισκέπτες ή να διοργανώσουν "ανοιχτές ημέρες". Αυτή είναι μια πρακτική που ξεκίνησε από το Σαν Σεμπασιάν, το 14ο αιώνα, και υπάρχουν πολλές θεωρίες για το πώς εμφανίστηκε. Κάποιες αναφέρονται σε ψαράδες, που συγκεντρώνονταν κάπου τα βράδια, για να περιμένουν τη φουρτούνα να περάσει και να ξαναβγούν για ψάρεμα, άλλες στο ωράριο λειτουργίας που επέβαλε ο δήμος στις ταβέρνες τότε. Σε κάθε περίπτωση, πλέον υπάρχουν πολλές μορφές σοθιεδάδ, κάποιες μεγαλύτερες, κάποιες πιο επίσημες, κάποιες που δέχονται γυναίκες, κάποιες πιο παραδοσιακές κ.ο.κ, αφού το έθιμο έχει διαδοθεί σε όλη την Ισπανία και τη Λατινική Αμερική (σημαντικός πολιτισμικός δεσμός). Στη δική μας περίπτωση, η κοινή κουζίνα προορίζεται για όλους τους κατοίκους (ανεξαρτήτως φύλλου), για το καθημερινό συλλογικό μαγείρεμα, αλλά και για ανοιχτές μέρες φαγητού με επισκέπτες. Θεωρούμε ότι η σοθιεδάδ μπορεί να λειτουργήσει πολύ ενωτικά για τους ίδιους τους ωφελούμενους μεταξύ τους, για τους κατοίκους και τους φοιτητές, αλλά και γενικότερα για τη σύνδεση με τους κατοίκους της γειτονιάς.
- **Υπαίθριο fronton.** Μια ανοιχτή δημόσια πλατεία, που προδιαγράφεται ως γήπεδο fronton. Βέβαια, ο μεγάλος μπετονένιος τοίχος και η κερκιδωτή διαμόρφωση δημιουργούν ένα είδος σκηνής, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για υπαίθριες προβολές, θέατρο ή άλλες υπαίθριες δραστηριότητες.

Η συνένωση του πανεπιστημίου (ελεγχόμενα δημόσιο) με την κατοικία (ιδιωτικό), προτείνουμε να επιτευχθεί ακριβώς μέσα από τη δημιουργία αυτών των ενδιάμεσων χώρων, που ανήκουν σε διάφορες βαθμίδες ιδιωτικότητας, από το αυστηρά ιδιωτικό έως το απόλυτα δημοσίο. Για την πρόταση, αυτοί οι **κοινοί χώροι** είναι οι **χώροι της ουσιαστικής συνύπαρξης**.

Εν κατακλείδι, θεωρούμε πως οι πανεπιστημιακές χρήσεις (διοικητικές και μη) σε συνδυασμό με τις κοινές χρήσεις που μόλις αναφέραμε, θα δημιουργήσουν ένα λειτουργικό κράμα, που θα πλαισιώσει την κοινωνική κατοικία, με τέτοιο τρόπο, ώστε να ενσωματωθεί στο αστικό δυναμικό και να αποτελέσει παράδειγμα ενός νέου τρόπου διαχείρισης του στεγαστικού ζητήματος, που ανοίγεται στη δημόσια σφαίρα, χωρίς να παραγνωρίζει την ανάγκη για ύπαρξη ιδιωτικής.

ΠΡΟΤΑΣΗ

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

ΥΠΟΓΕΙΟ: 2448 ΤΜ

ΙΣΟΓΕΙΟ: 2808 ΤΜ

1ΟΣ: 2600 ΤΜ

2ΟΣ: 2578 ΤΜ

3ΟΣ: 1210 ΤΜ

4ΟΣ: 1219 ΤΜ

5ΟΣ: 1155 ΤΜ

ΜΙΚΤΟ ΓΕΝΙΚΟ: 13978 ΤΜ

(ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΤΩΝ ΠΛΑΚΩΝ)

ΚΑΘΑΡΟ ΓΕΝΙΚΟ: 12130 ΤΜ

(ΧΩΡΙΣ ΤΟΥΣ ΜΗ ΣΤΕΓΑΣΜΕΝΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ - ΔΩΜΑΤΑ)

ΥΠΟΓΕΙΟ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ: 110 ΤΜ

ΓΚΑΡΑΖ: 822 ΤΜ

ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 1516 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 2448 ΤΜ

ΙΣΟΓΕΙΟ

ΟΙΣ (ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ 2 ΓΡΑΦΕΙΑ) : 256 ΤΜ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΩΝ: 33 ΤΜ

ΥΠΟΔΟΧΗ ΚΤΙΡΙΟΥ: 33 ΤΜ

3 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ: (29 ΤΜ) 90 ΤΜ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ: 19 ΤΜ

ΑΙΘΟΥΣΑ Η/Υ: 19 ΤΜ

ΑΠΟΘΗΚΗ: 14 ΤΜ

ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ (2 ΠΥΡΗΝΕΣ): 100 ΤΜ

8 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΙΚΡΕΣ (65 ΤΜ) / 3 ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΜΕΓΑΛΕΣ (145 ΤΜ) ΚΑΙ 2 ΜΙΚΡΕΣ (65 ΤΜ): 557 ΤΜ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ Ή ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 1687 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 2808 ΤΜ

ΠΡΩΤΟΣ

ΧΩΡΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ: 170 ΤΜ

SOCIEDAD GASTRONOMICA: 166 ΤΜ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ: 65 ΤΜ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ: 63 ΤΜ

ΛΕΣΧΗ - ΚΑΦΕ: 114 ΤΜ

8 ΧΩΡΟΙ ΜΕΛΕΤΗΣ (40 ΤΜ): 320 ΤΜ

ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ (3 ΠΥΡΗΝΕΣ): 79 ΤΜ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ Ή ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 1623 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 2600 ΤΜ

ΔΕΥΤΕΡΟΣ

6 ΜΟΝΑΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ (37 ΤΜ): 228 ΤΜ

6 ΔΙΠΛΑΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ (65 ΤΜ): 390 ΤΜ

ΧΩΡΟΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΝ: 360 ΤΜ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ Ή ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 1560 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 2538 ΤΜ

ΤΡΙΤΟΣ

6 ΜΟΝΑΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ (37 ΤΜ): 228 ΤΜ

6 ΔΙΠΛΑΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ (65 ΤΜ): 390 ΤΜ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ Ή ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: 534 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 1210 ΤΜ

ΤΕΤΑΡΤΟΣ

6 ΜΟΝΑΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ 228 ΤΜ

6 ΔΙΠΛΑΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ 390 ΤΜ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ Ή ΧΩΡΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ 603 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 1219 ΤΜ

ΠΕΜΠΤΟΣ

4 ΔΙΠΛΑΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΞΕΝΩΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ 228 ΤΜ

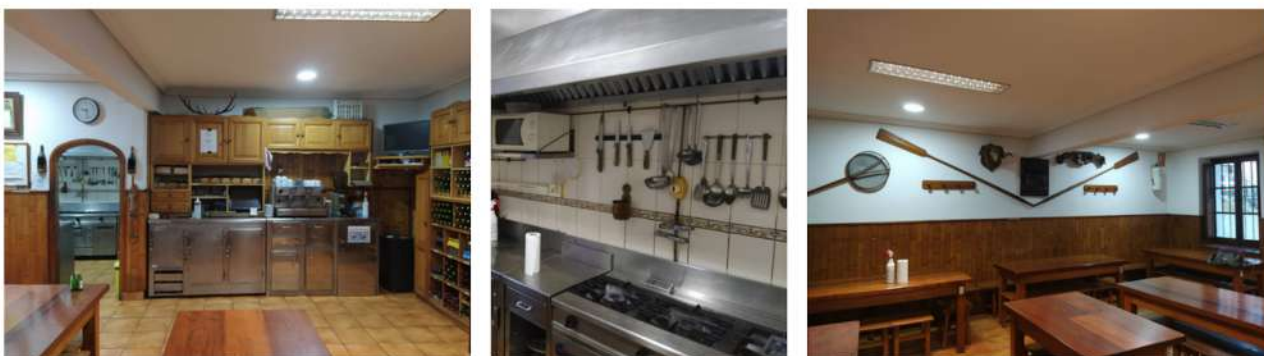
ΒΑΤΟ ΔΩΜΑ: 927 ΤΜ

ΣΥΝΟΛΟ: 1155 ΤΜ

Το αμιγώς στεγαστικό πρόγραμμα αποτελείται από 18 "μονά" διαμερίσματα, 18 "διπλά" διαμερίσματα και 4 ξενώνες φιλοξενίας. Το "μονό διαμέρισμα διαθέτει μια κουζίνα, ένα μπάνιο, ένα (διπλό) υπνοδωμάτιο και ένα χώρο διαβίωσης. Το διπλό διαμέρισμα διαθέτει μια κουζίνα, ένα μπάνιο, 2 υπνοδωμάτια (διπλά) κι ένα χώρο διαβίωσης. Ο συνολικός πληθυσμός που μπορεί να φιλοξενήσει το συγκρότημα υπολογίζεται στα **περίπου 100 άτομα**.

Το συγκρότημα επίσης εξοπλίζεται με χώρο συνελεύσεων- συγκεντρώσεων, βατό δώμα για το άπλωμα των ρούχων και πολλούς ημιυπαίθριους χώρους (ανοιχτούς αλλά στεγασμένους από τη βροχή), που λειτουργούν ως κατώφλια ανάμεσα στις διάφορες βαθμίδες ιδιωτικότητας.

SOCIEDAD GASTRONOMICA EN AGIXAGA

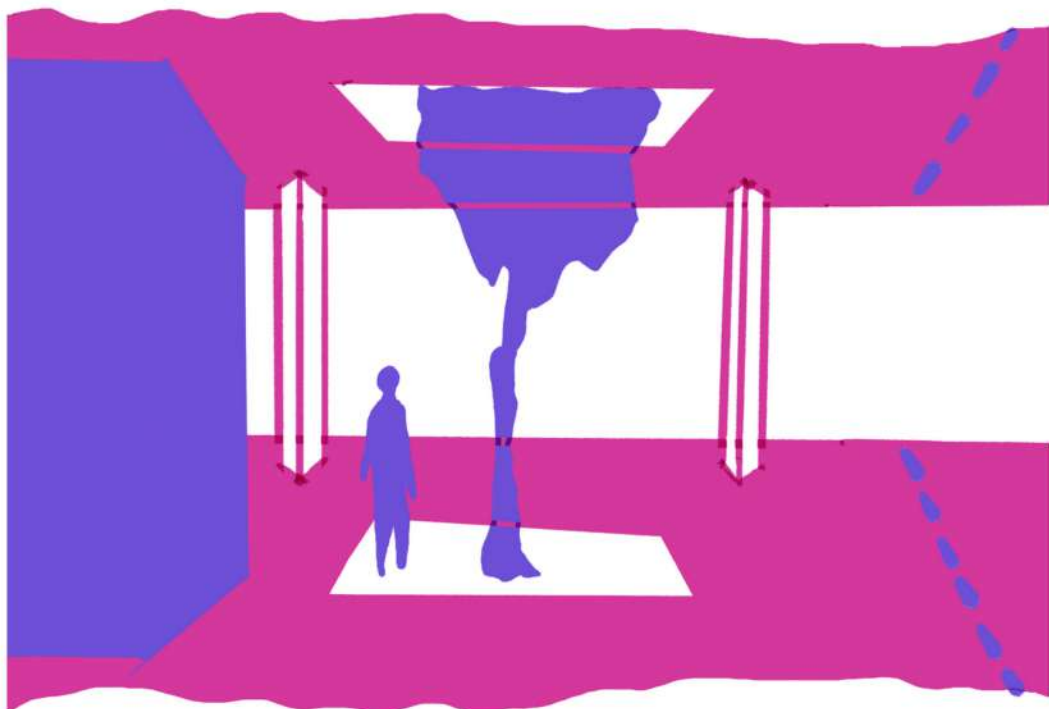
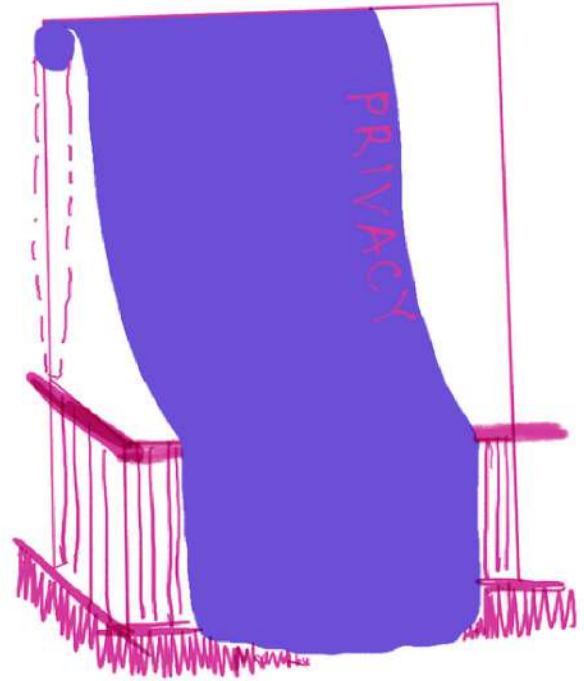

BLOC DE PESCADORS, CODERCH

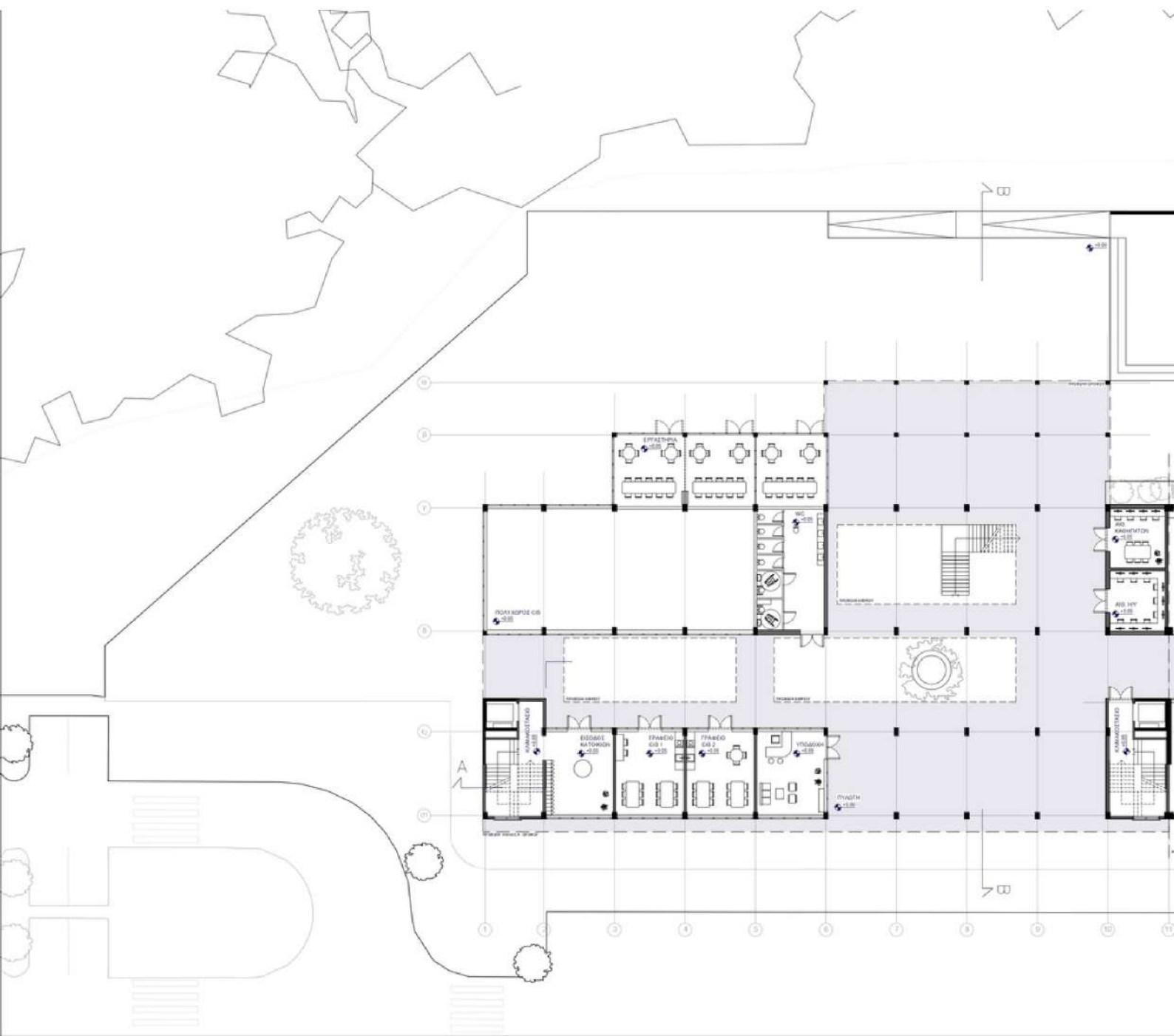

LA BORDA Y LA BALMA, HABITATGE COOPERATIU, LACOL

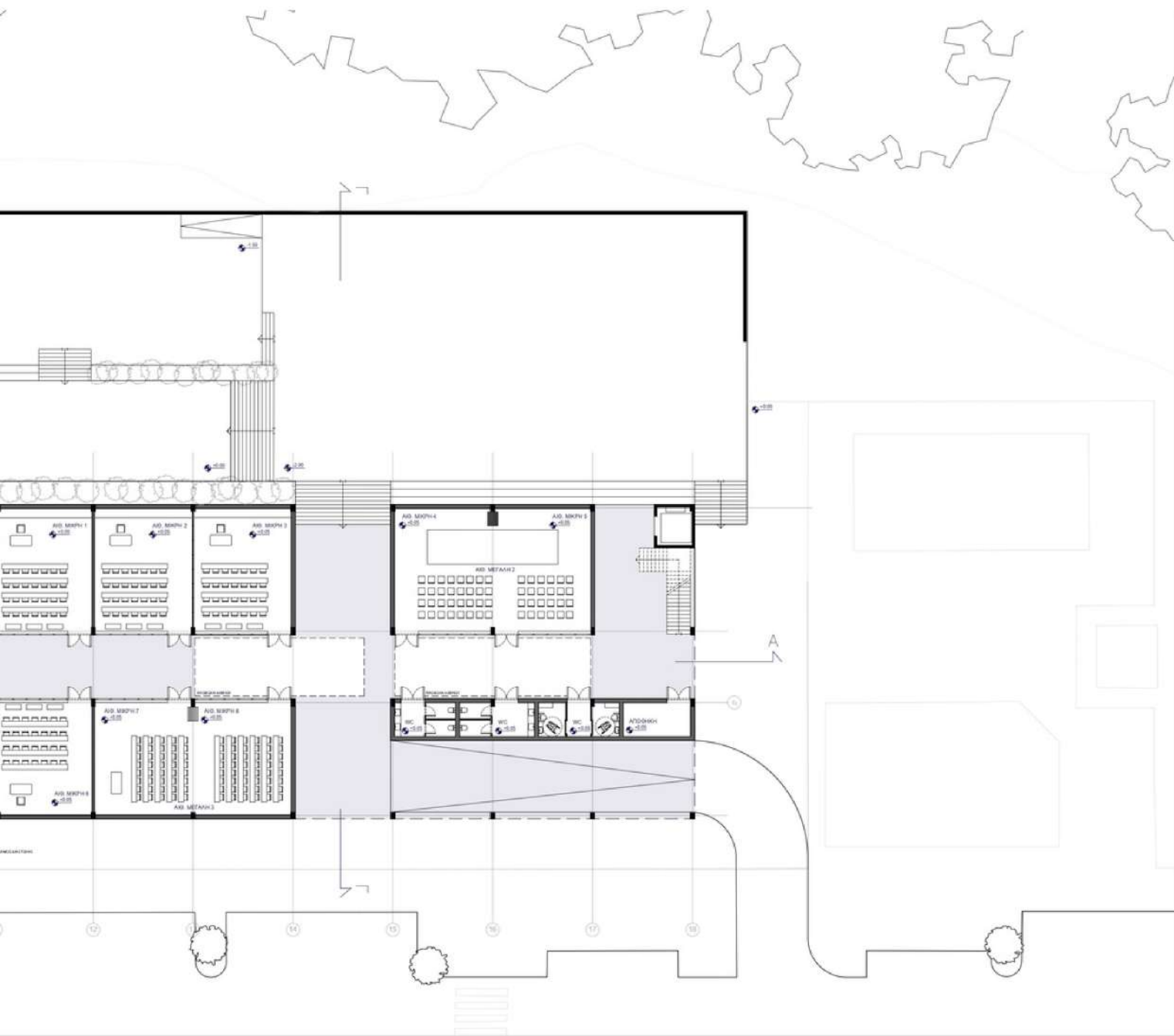

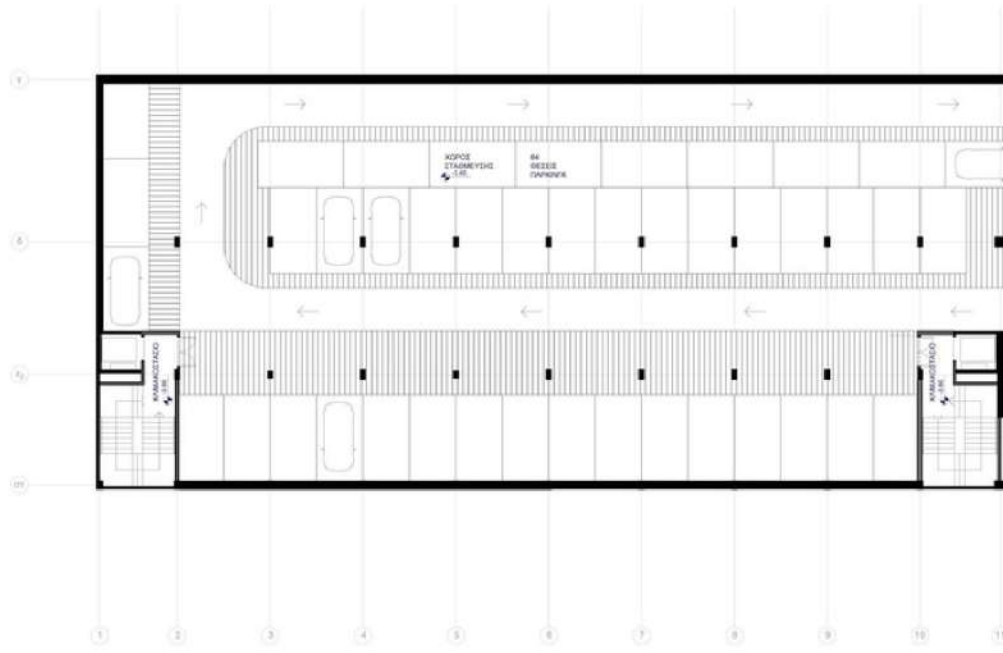

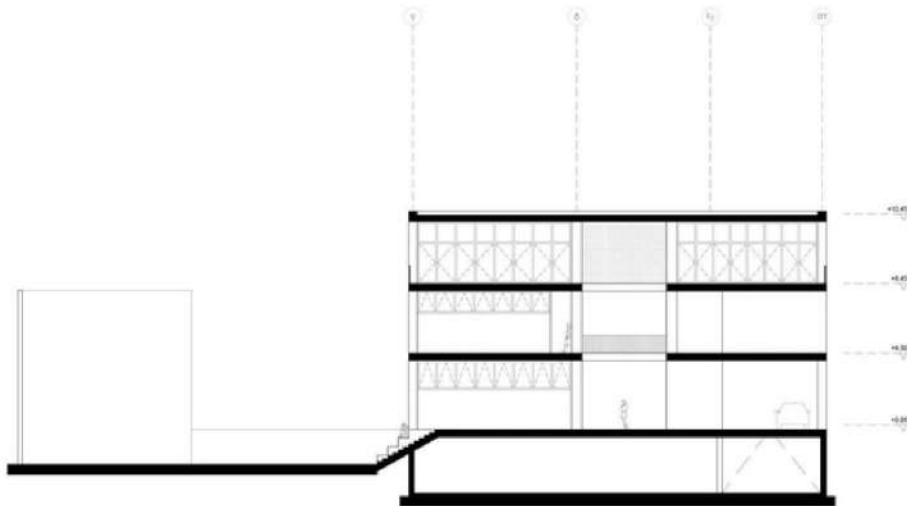
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

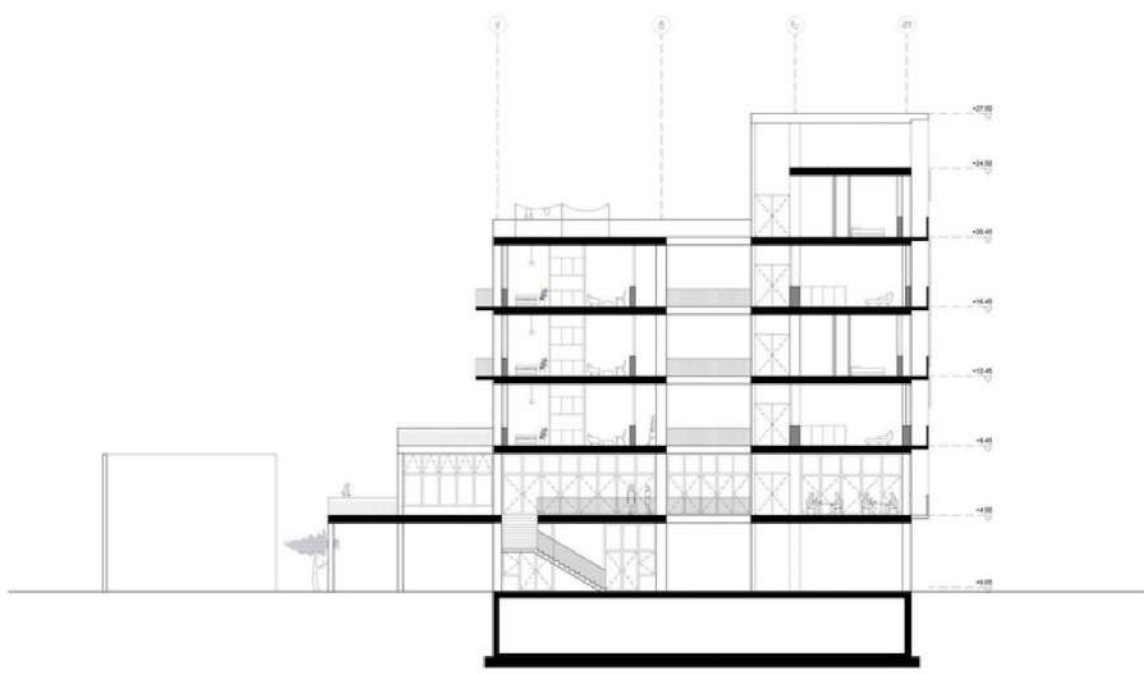
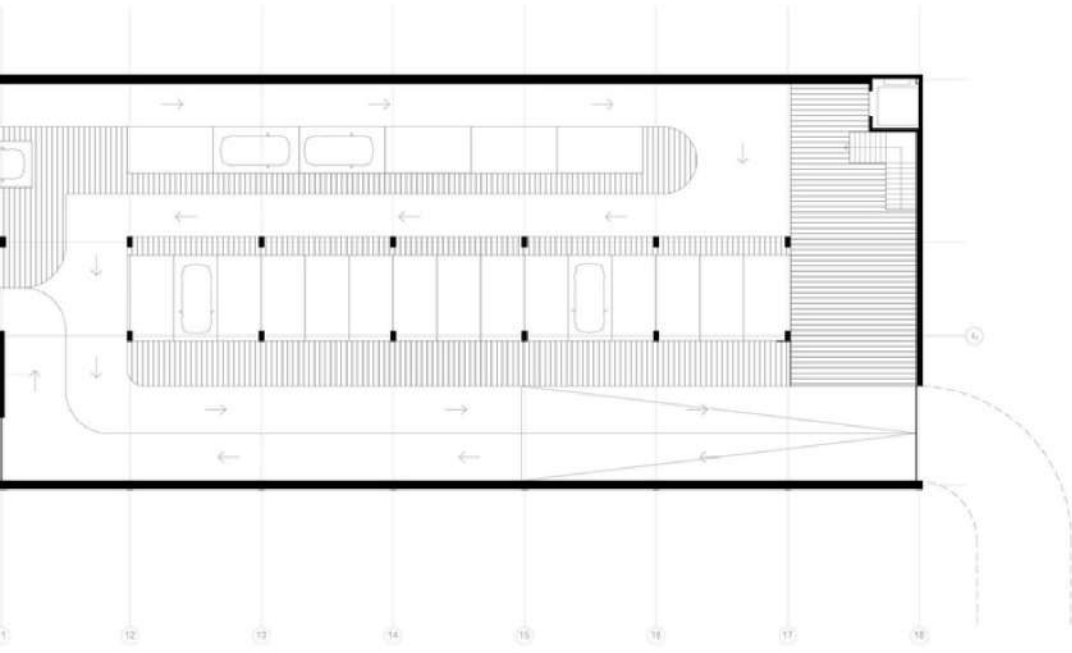

ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

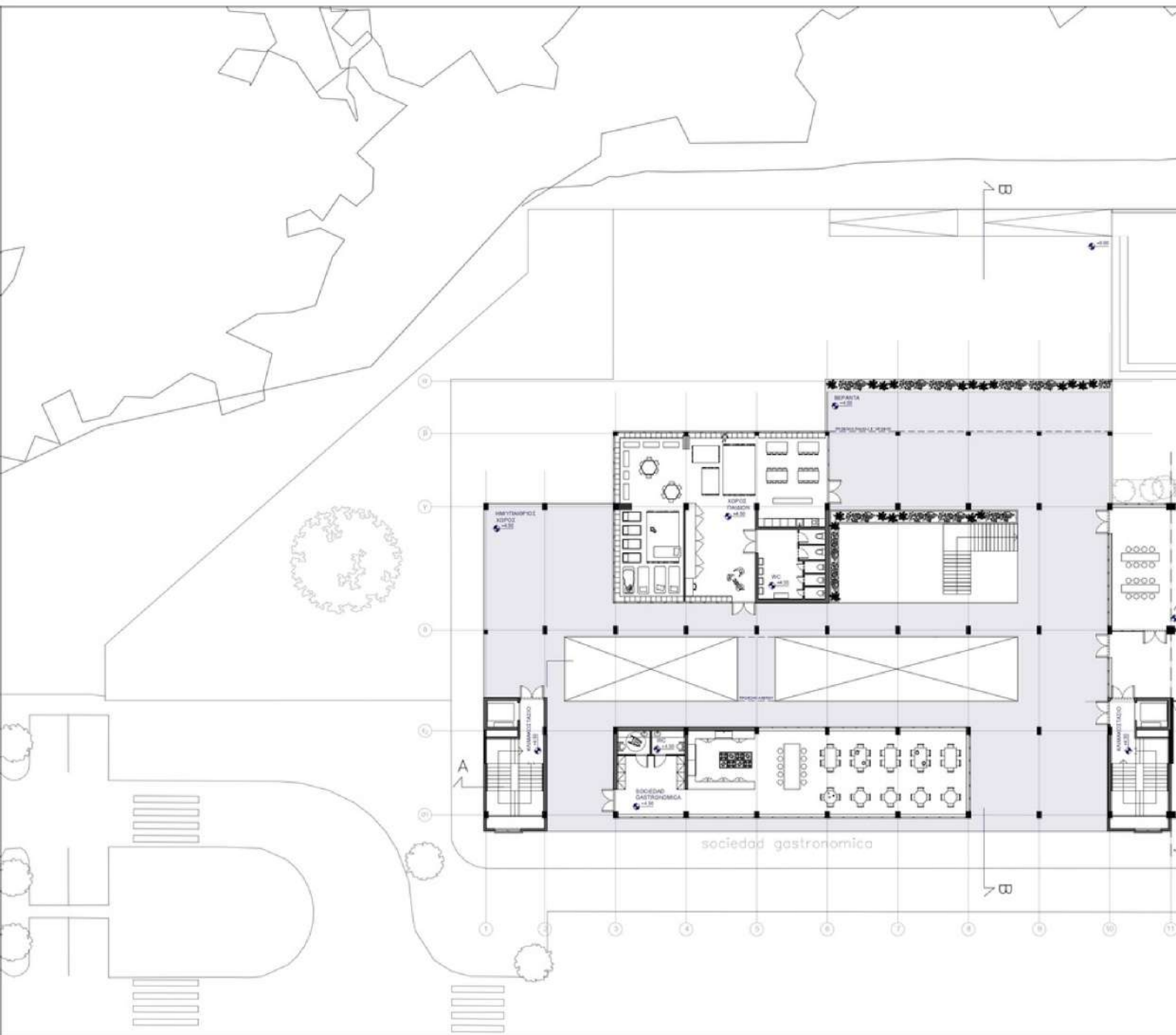
ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ Γ-Γ'

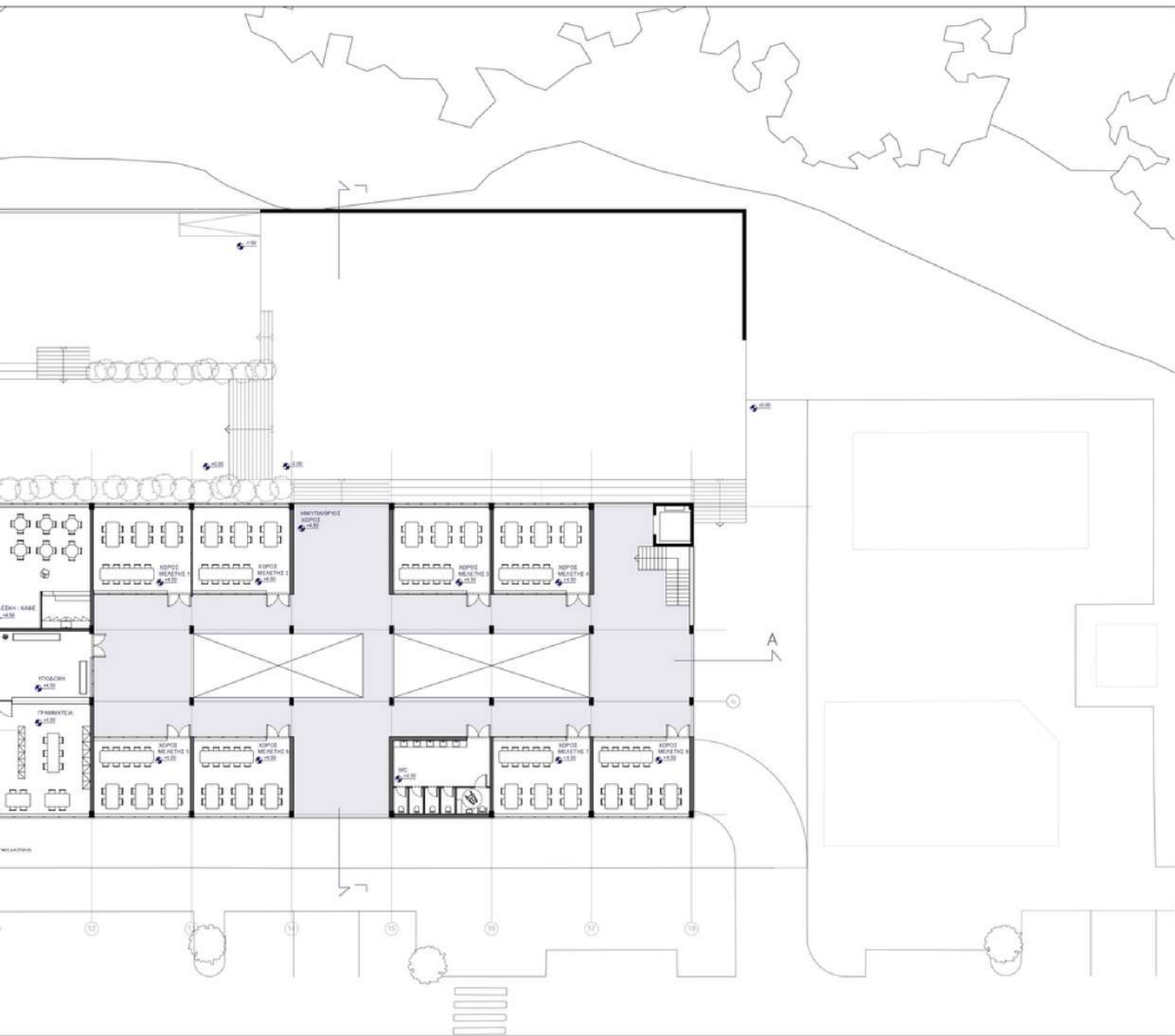
ΕΓΚΑΡΣΙΑ ΤΟΜΗ Β-Β'

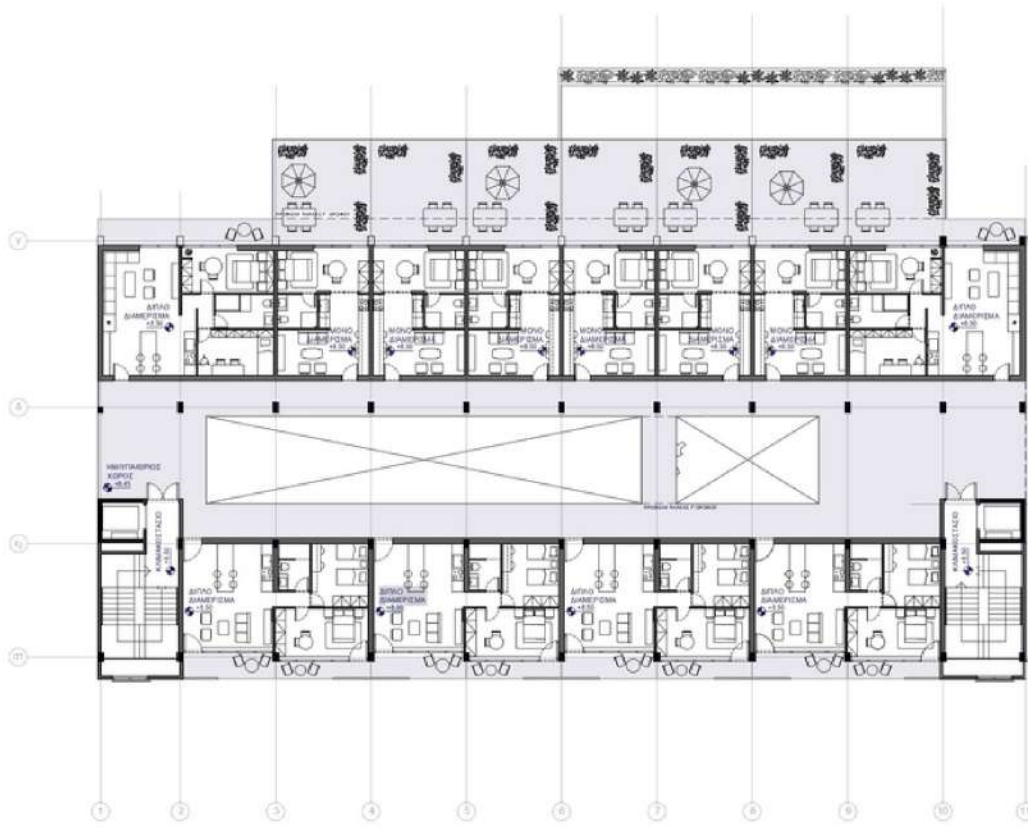

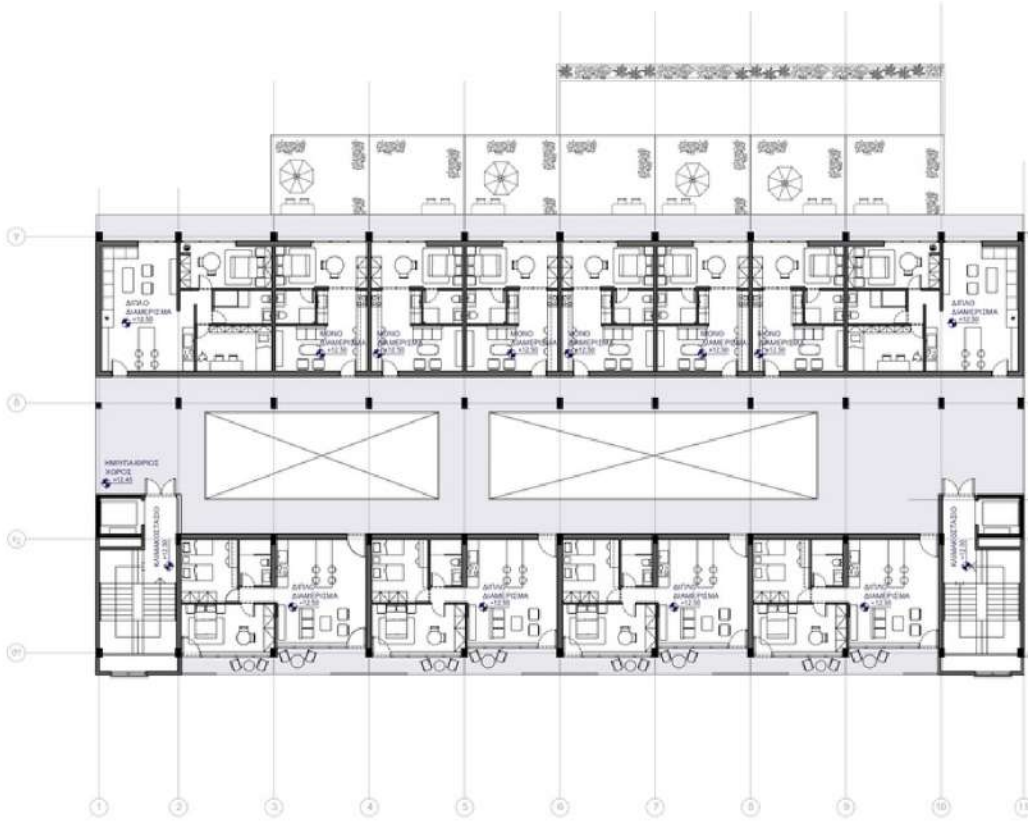
ΚΑΤΟΨΗ ΠΡΩΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

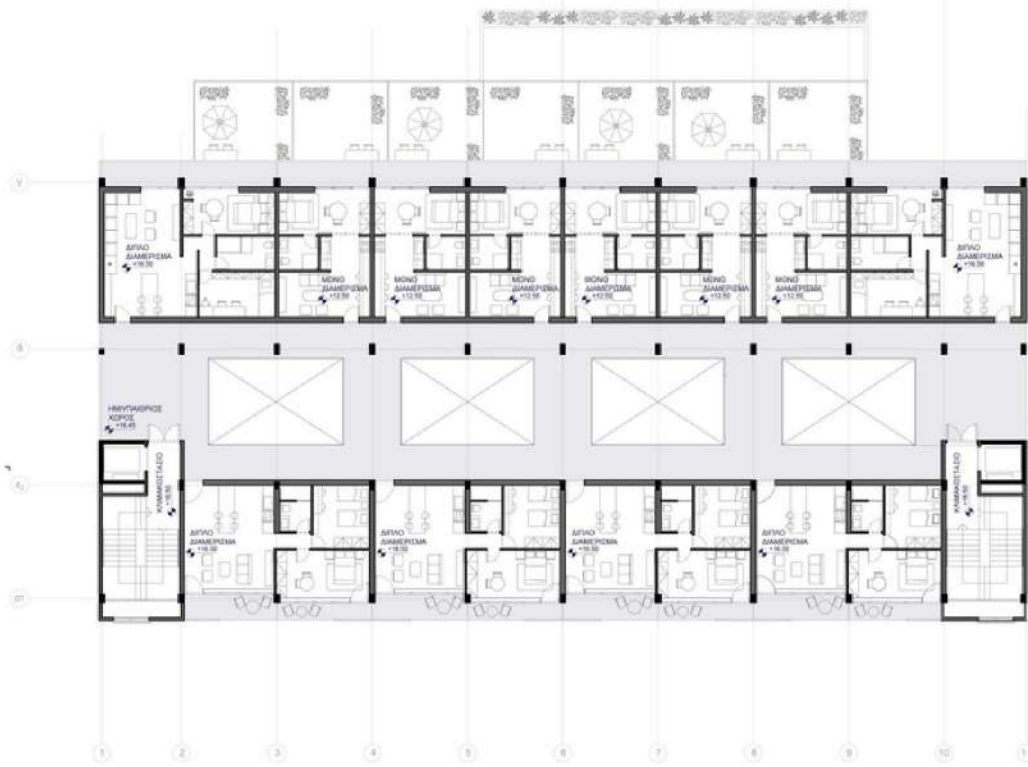

ΚΑΤΟΨΗ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

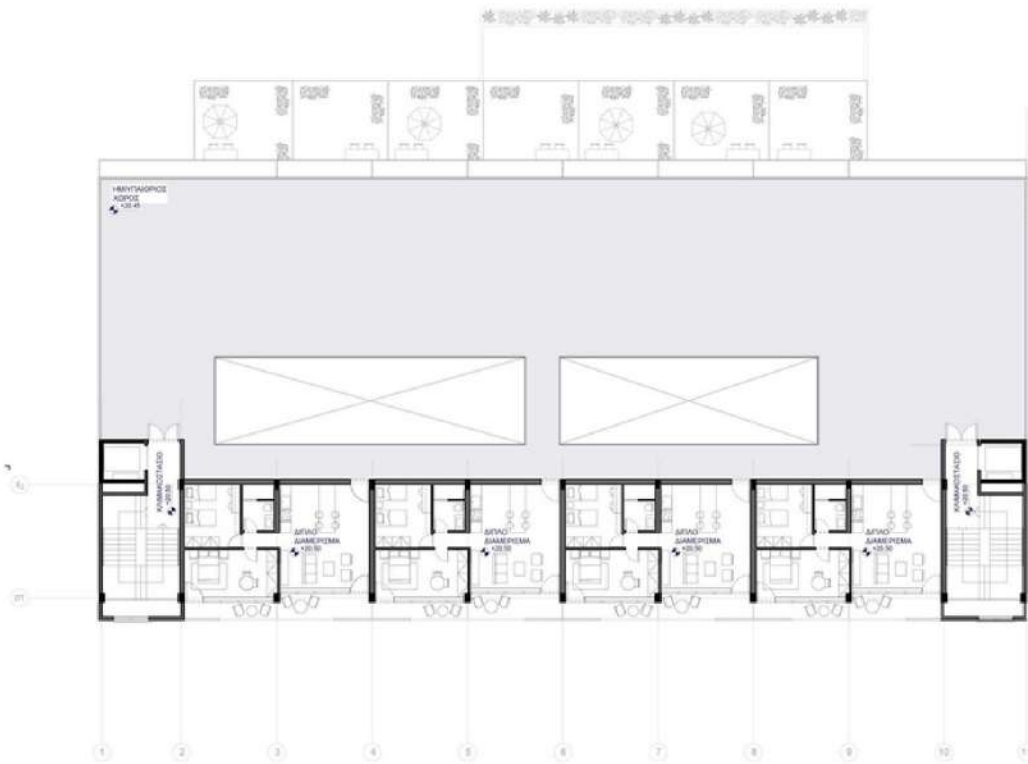

ΚΑΤΟΨΗ ΤΡΙΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

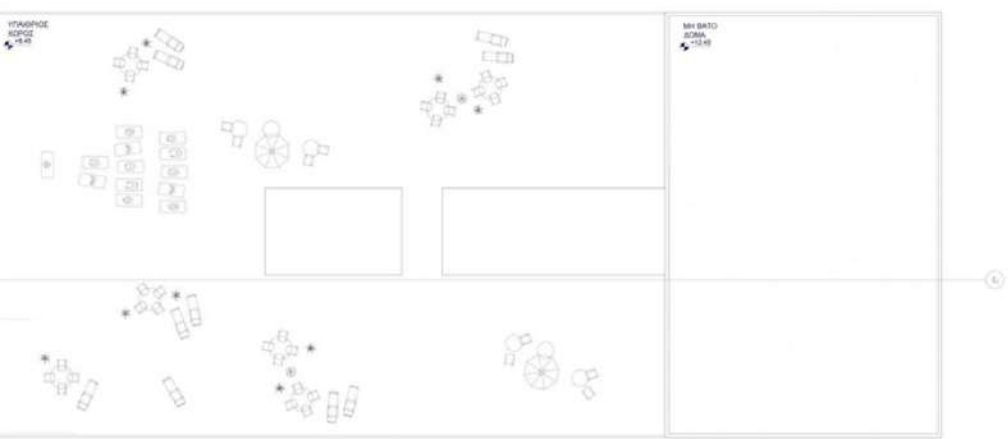
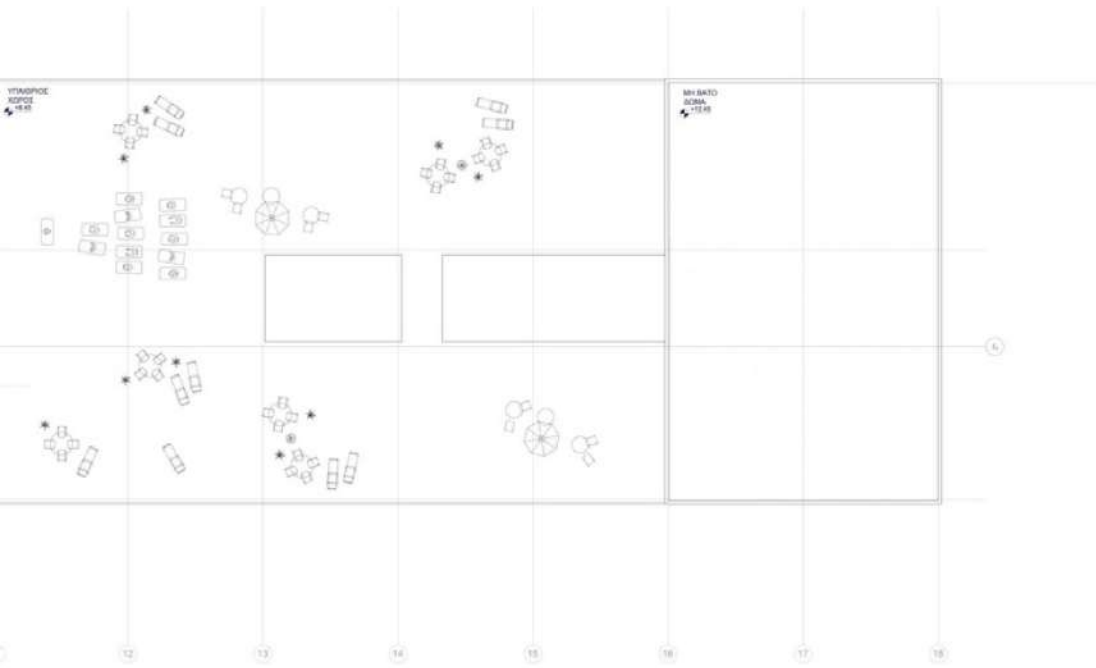

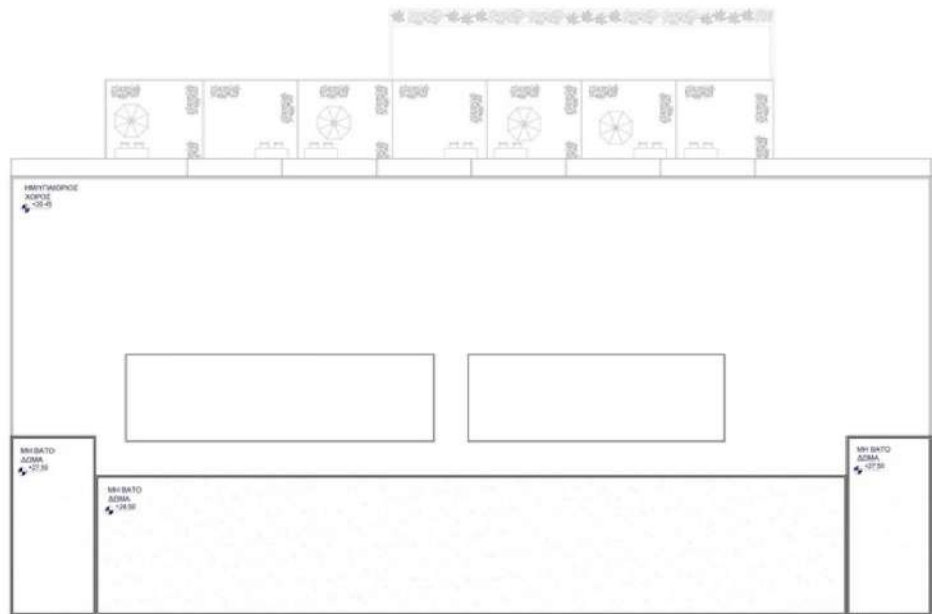
ΚΑΤΟΨΗ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

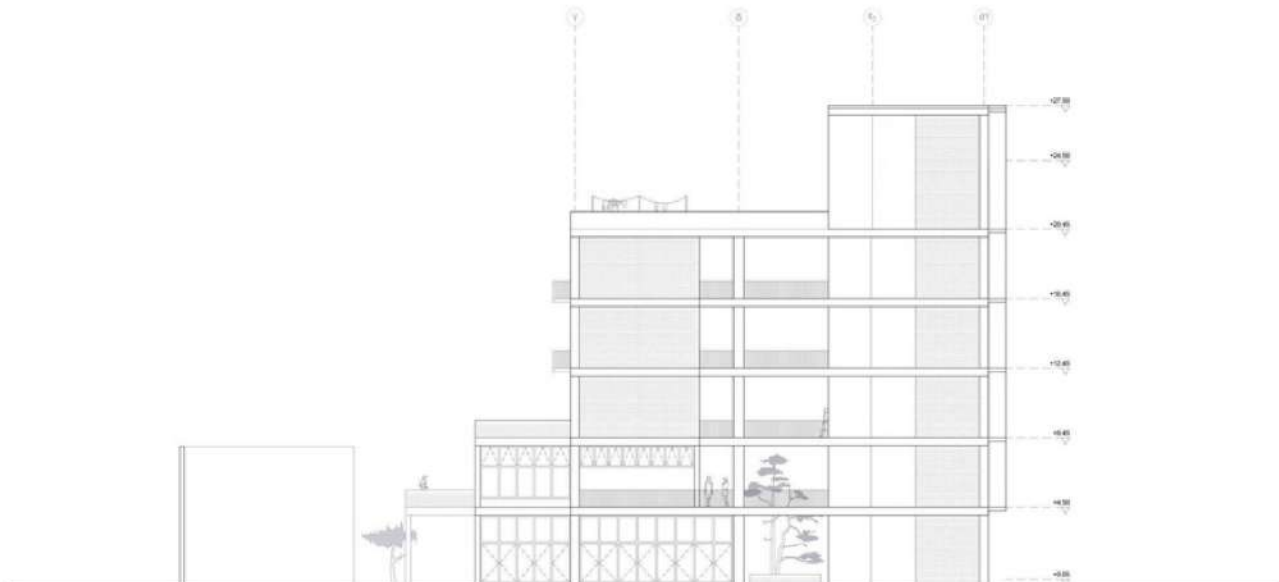
ΚΑΤΟΨΗ ΠΕΜΠΤΟΥ ΟΡΟΦΟΥ

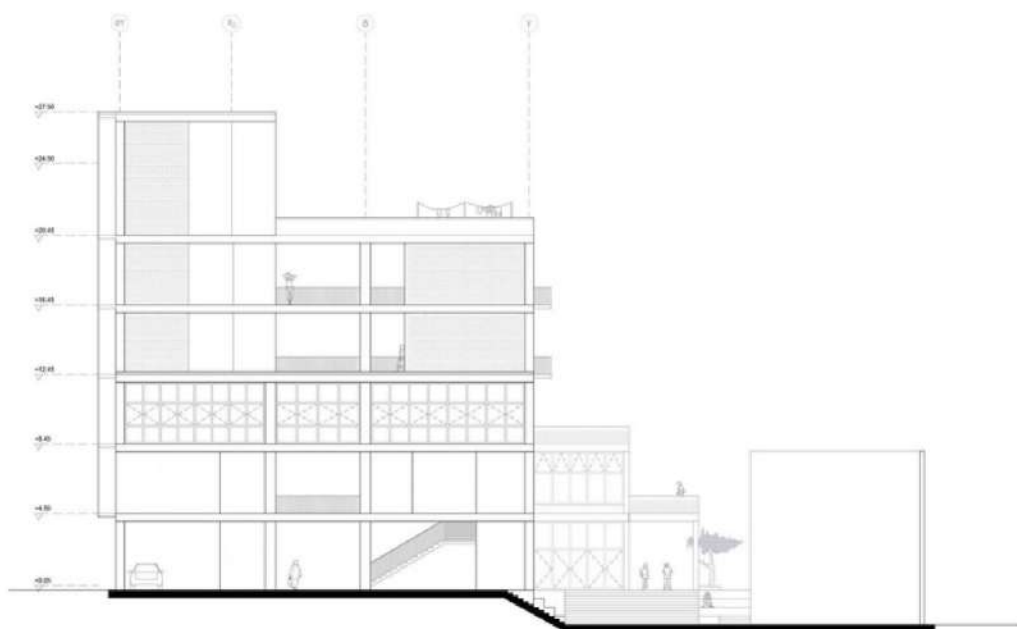
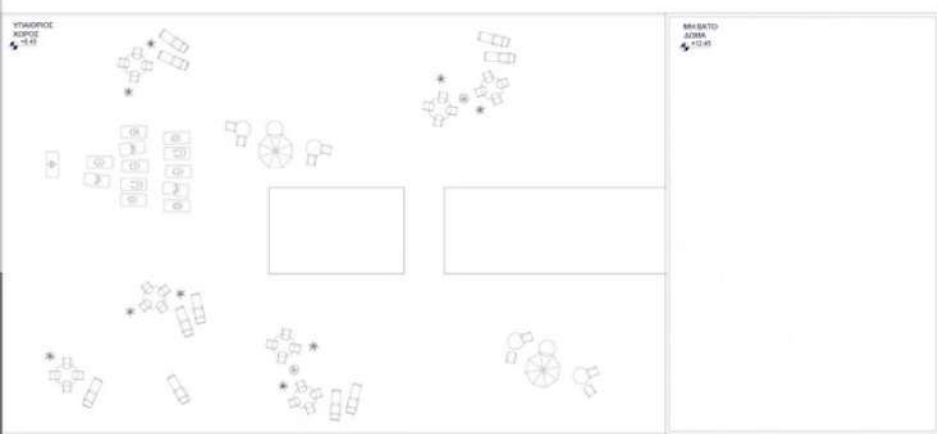

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΩΝ

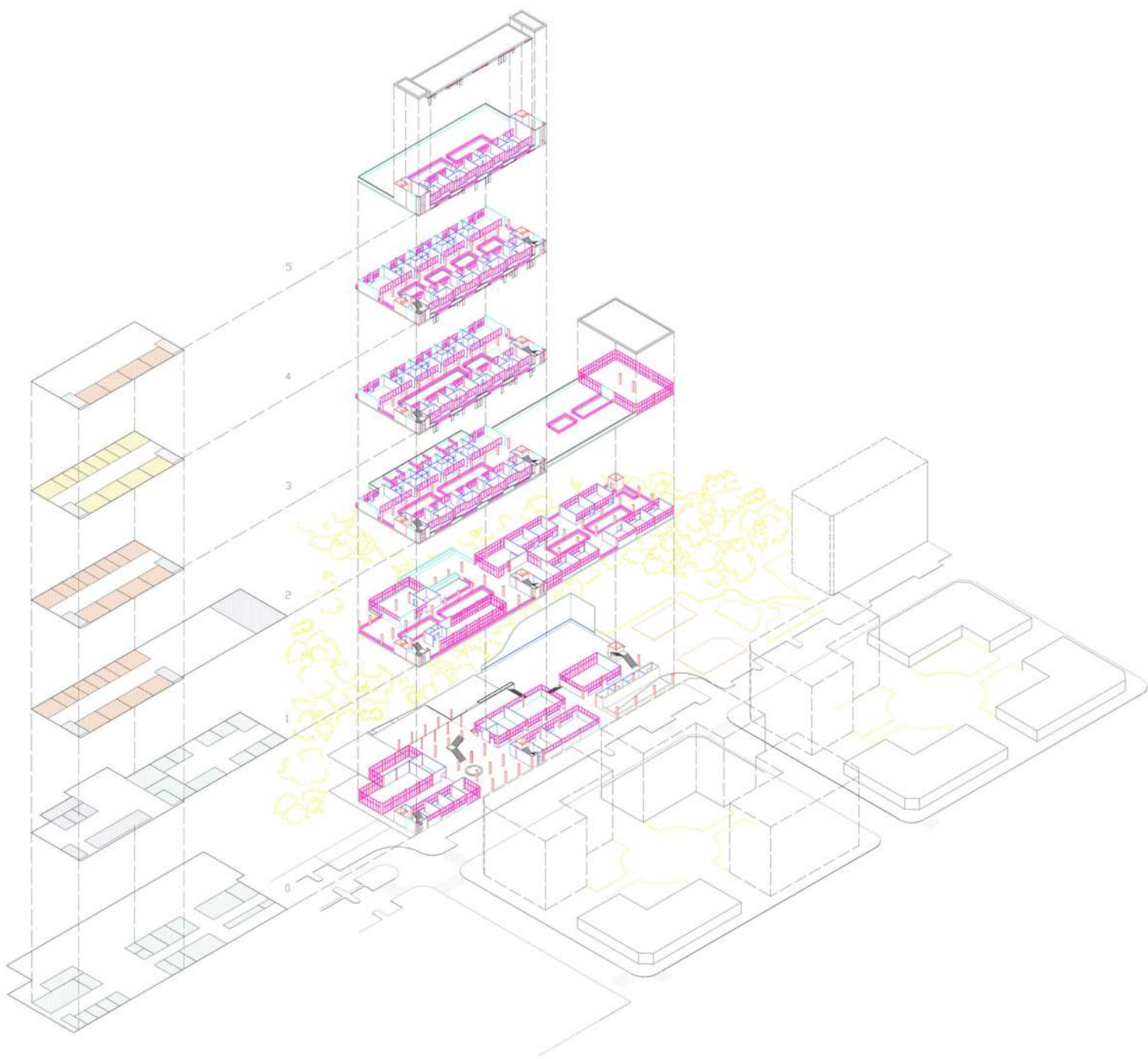
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

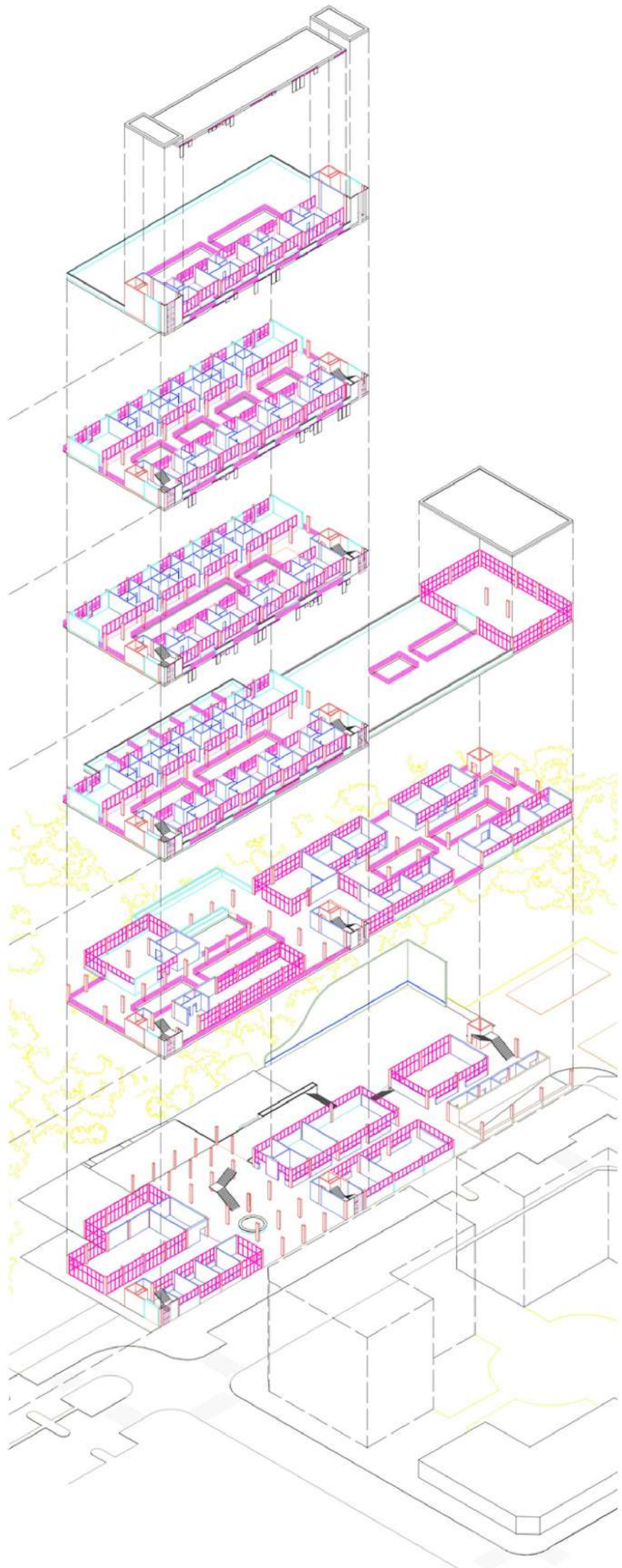

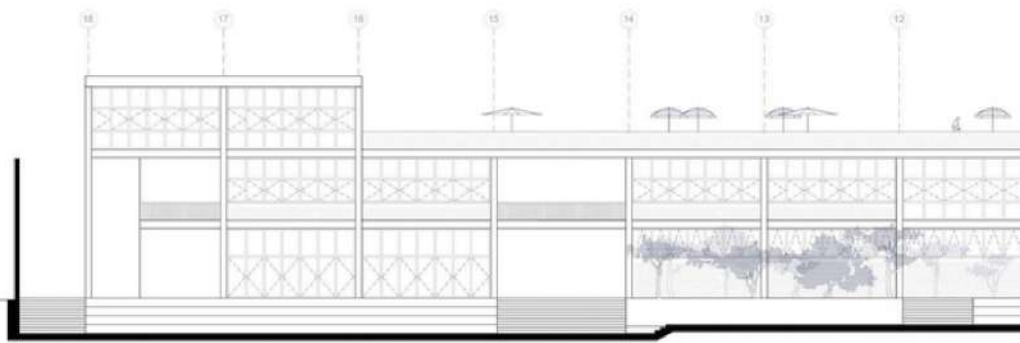
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

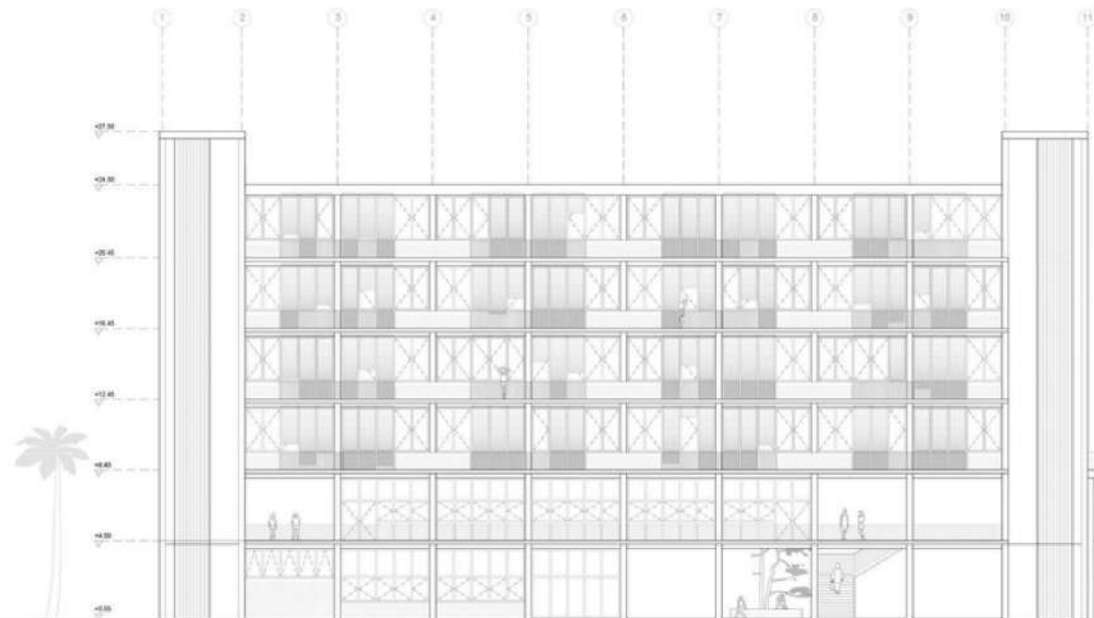

- ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ)
- ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ)
- ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ)

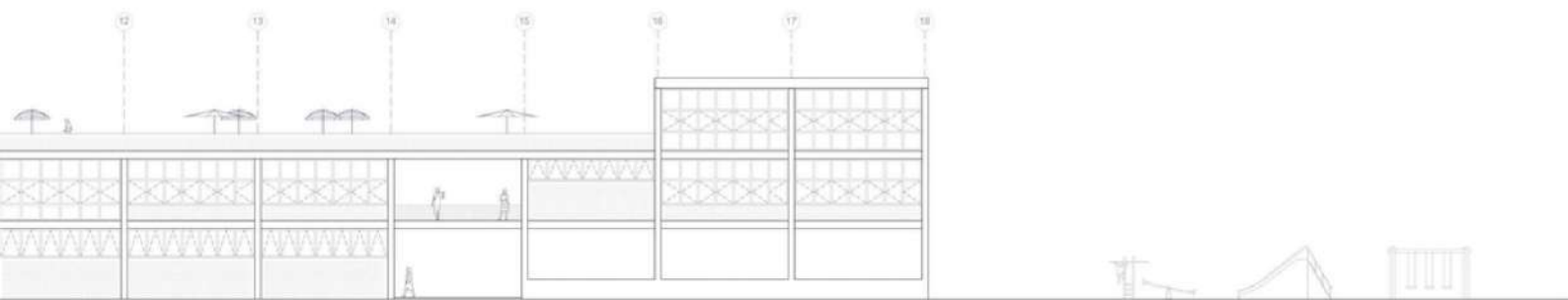
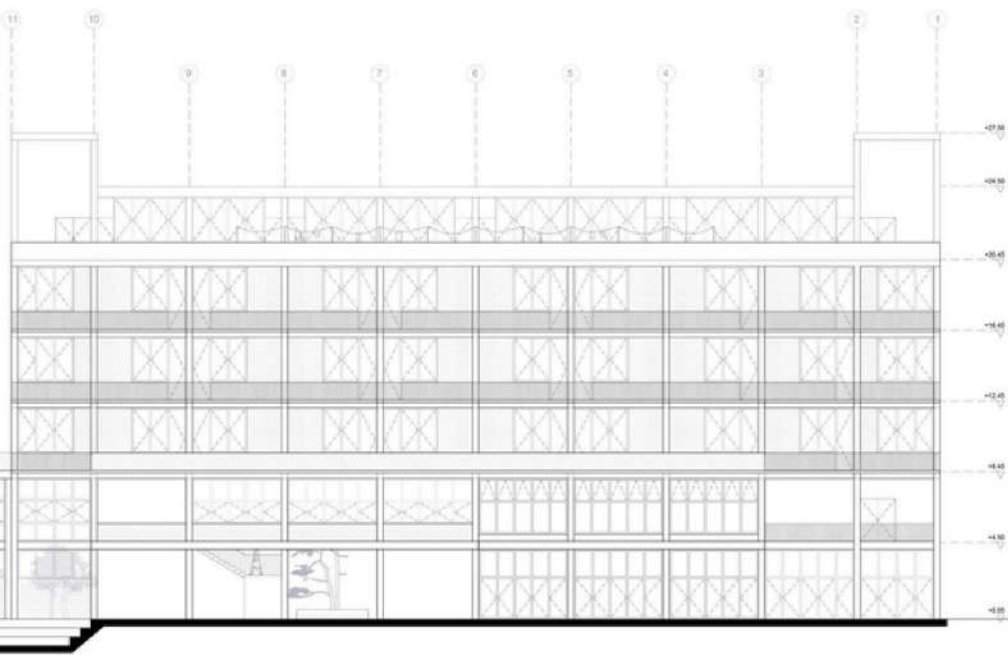

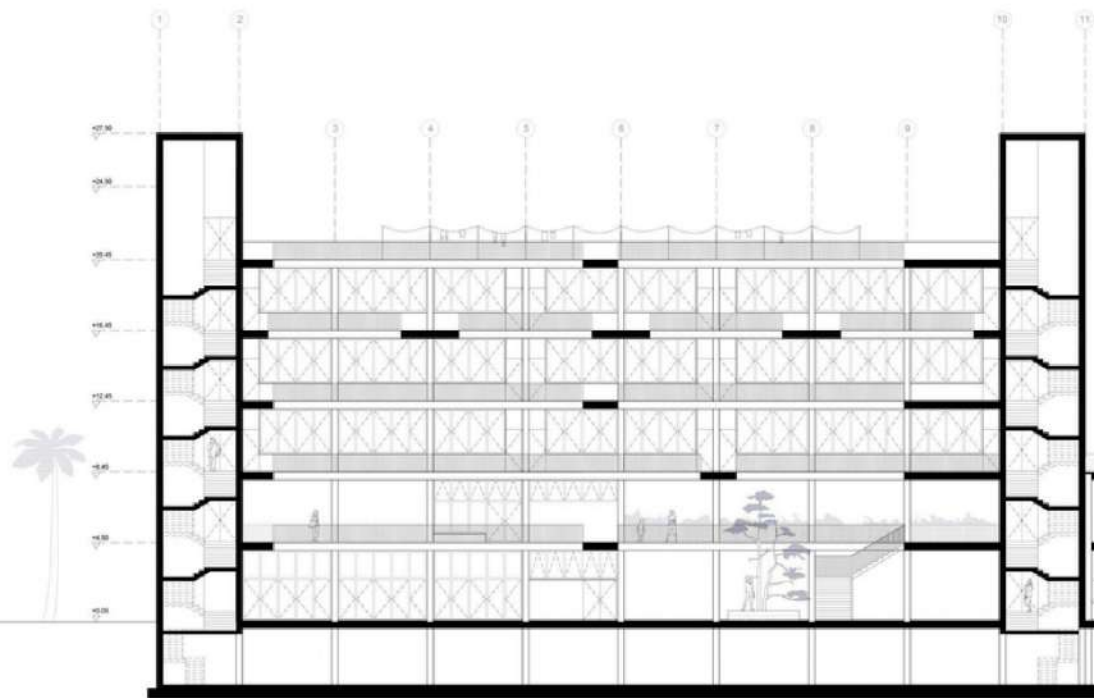
ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

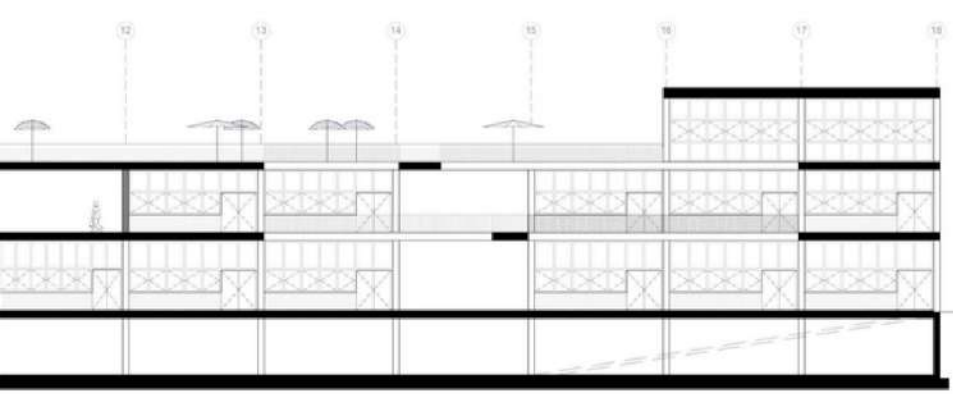

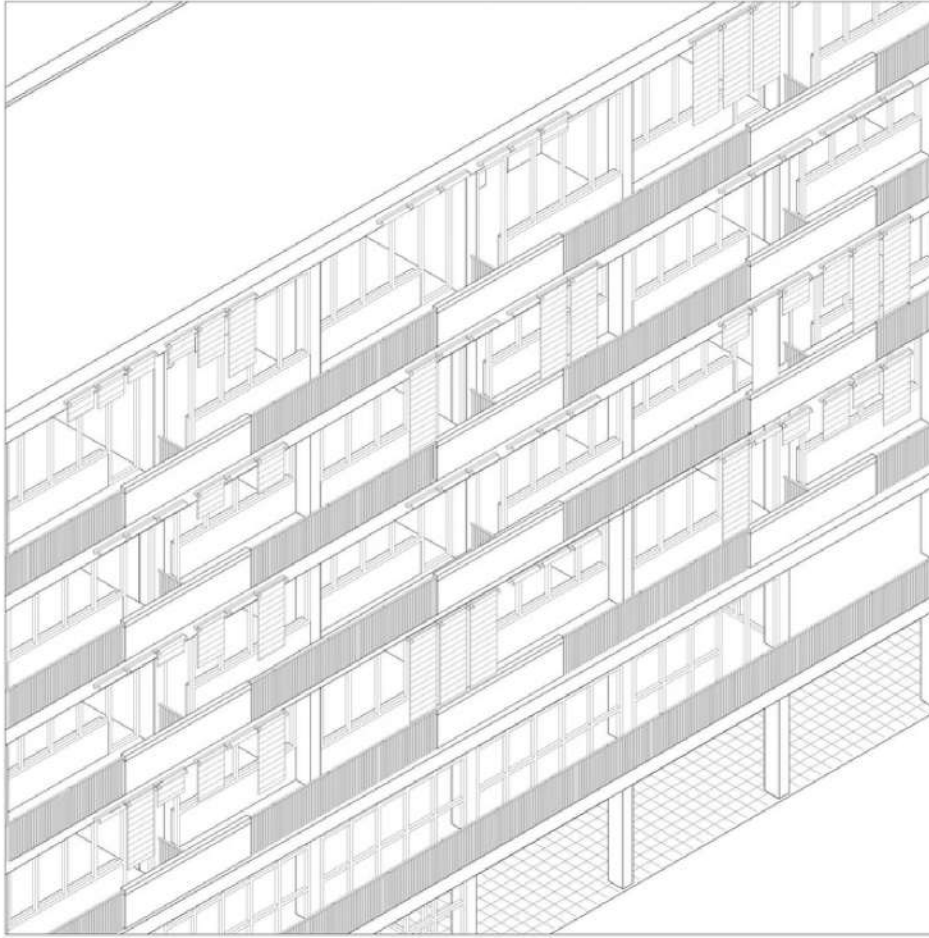

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ Α-Α'

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΑ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΟΨΗΣ

Το κτίριο διαμορφώνει δύο εντελώς διαφορετικές (βασικές) όψεις, μια προς το δρόμο και μια προς το λόφο. Η όψη προς το δρόμο αποτελεί το δημόσιο "πρόσωπο" του κτηρίου και αναφέρεται σε ένα μητροπολιτικό χαρακτήρα. Γι'αυτό το λόγο είναι επίπεδη και εμφανίζει ίχνη ζωτικότητας μόνο στο κομμάτι της κατοικίας. Εκεί τοποθετούνται ρολά σκιάστρων που χρησιμοποιούνται από τους κατοίκους κατά βούληση και διαφοροποιούν αυτό το κομμάτι της όψης από το υπόλοιπο, "στιβαρό" κομμάτι, που χαρακτηρίζεται από τις υφές των ανεπίχρηστων υλικών (τούβλο και μπετόν).

Η όψη προς το λόφο είναι πιο εσωστρεφής και απαντά σε ένα φυσικό μέτωπο. Γι'αυτό το λόγο, διαμορφώνεται σε διαφορετικά επίπεδα, φυτεύεται και, λόγω της κατοικίας αλλά και της εσωτερικής πλατείας, αντανακλά τις πιο ιδιωτικές πτυχές της δημόσιας ζωής.

Βιβλιογραφία

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν από τη Βασιλική Αποστολάκη, εκτός από:

- όπου στο κείμενο BBC Mundo: Marcos González Díaz (2022), El legado que los vascos dejaron en América (además de los apellidos, <https://www.bbc.com/mundo/noticias-62130553>, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023
- όπου στο κείμενο Ουσούε, Χαβιέρ, Ιβάν: EL PAÍS(2022), Reportaje | ¿Qué saben los JÓVENES VASCOS sobre ETA?, https://www.youtube.com/watch?v=PT1zPQa-074&ab_channel=EIPa%C3%ADs
- όπου στο κείμενο: *"Η κόρη του José Luis López de Lacalle,...αναφέρει"* και *"Συνεντεύξεις οικογενειών θυμάτων της ETA"* : Jon Sistiaga (2019), ντοκιμαντέρ "ETA, el final del silencio"
- όπου στο κείμενο αρχείο Arnaldo Otegi: Jordi Évole (2016), εκπομπή Salvados, συνέντευξη στον Arnaldo Otegi, https://www.youtube.com/watch?v=FnzzcTRQVBk&ab_channel=laSexta

Ιστοσελίδες

Actividades de una Sociedad,
<http://www.sociedadesgastronomicas.com/articulo.php?id=22>,
τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Marta Moreira (2019), El arte de comer y cantar: cómo funcionan las sociedades gastronómicas (y cómo unirse o montar una),
<https://www.directoalpaladar.com/cultura-gastronomica/arte-comer-cantar-como-funcionan-sociedades-gastronomicas-como-unirse-montar>,
τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Marcos González Díaz (2022), El legado que los vascos dejaron en América (además de los apellidos), <https://www.bbc.com/mundo/noticias-62130553>,
τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Gayatri Bhaumik (2023), Getting permanent residence in Spain,
<https://www.expatica.com/es/moving/visas/spain-permanent-residence-163501/>,
τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Gayatri Bhaumik (2023), Getting permanent residence in Spain, <https://www.expatica.com/es/moving/visas/spain-permanent-residence-163501/>, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

San Sebastian tourism, a unique and original culture, <https://www.sansebastianturismoa.eus/en/to-do/culture-art-architecture/a-unique-and-original-culture>, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Álvarez Gila, Óscar; Álvarez Gila, Óscar (2023). Vascos en la conquista y colonización de América. Enciclopedia Auñamendi [en línea], <https://aunamendi.euskotikaskuntza.eus/es/vascos-en-la-conquista-y-colonizacion-de-america/ar-28435-14595/>, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Asociaciones vecinales y movimientos sociales de Donostia colaboran para cambiar el modelo de ciudad y convocan una manifestación el 18 de junio (2022), <https://steilas.eus/es/2022/06/04/asociaciones-vecinales-y-movimientos-sociales-de-donostia-colaboran-para-cambiar-el-modelo-de-ciudad-y-convocan-una-manifestacion-el-18-de-junio/>, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

María Jiménez Ramos (2022), Miguel Ángel Blanco: la víctima que cambió la historia, <https://nuestrotiempo.unav.edu/es/grandes-temas/miguel-angel-blanco-la-victima-que-cambio-la-historia>, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Στατιστικά δεδομένα

EUSTAT (2018), Población de origen extranjero en la C.A. de Euskadi por área geográfica de origen, sexo y situación administrativa. 2018 https://www.eustat.eus/elementos/ele0008800/poblacion-de-origen-extranjero-en-la-ca-de-euskadi-por-area-geografica-de-origen-sexo-y-situacion-administrativa/tbl0008807_c.html, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

EUSTAT (2021), La población extranjera residente en la C.A. de Euskadi aumenta en casi 25.000 personas entre 2016 y 2021, https://www.eustat.eus/elementos/la-poblacion-extranjera-residente-en-la-ca-de-euskadi-aumenta-en-casi-25000-personas-entre-2016-y-2021/not0019270_c.html, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

INE (2021), Cifras de Población (CP) a 1 de enero de 2021, Estadística de Migraciones (EM). Año 2020, Datos provisionales, https://www.ine.es/prensa/cp_e2021_p.pdf, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

INE (2022), Contabilidad Regional de España, Producto Interior Bruto regional. Serie 2019-2021, Cuentas de renta regionales del sector hogares. Serie 2019-2020, https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=ultiDatos&idp=1254735576581, τελευταία επίσκεψη: 11/02/2023

Άρθρα

María Hierro (2013), **Latin American Migration to Spain: Main Reasons and Future Perspectives**, IOM (International Organization for Migration), John Wiley & Sons Ltd.

Gaspar Fernández Cuesta (2012), **San Sebastián, un modelo de construcción de la ciudad burguesa en España**, Oviedo, Ería: Revista cuatrimestral de geografía.

OFICINA DE PLAN GENERAL (2004), **EL DESARROLLO DE DONOSTIA A LO LARGO DE LA HISTORIA, Y EN PARTICULAR DE LAS ÚLTIMAS DÉCADAS**, San Sebastián, LIBRO "II. CRITERIOS, OBJETIVOS, SOLUCIONES GENERALES PLANEAMIENTO". Doc. "1. MEMORIA". AVANCE PLAN GENERAL.

Etxegintza (2019), **Plan municipal de vivienda**, San Sebastián, Ayuntamiento de San Sebastián.

María Tapia González del Campo (2011), **COMPARACIÓN DE TRES ETAPAS URBANÍSTICAS A PARTIR DE TRES ACTUACIONES DISTINTAS EN DONOSTIA-SAN SEBASTIÁN, Pamplona, JORNADAS SOBRE URBANISMO ESPAÑOL CONTEMPORÁNEO - URBANISMO EN EL NORTE DE ESPAÑA**, Escuela de Arquitectura, Universidad de Navarra.

Βιβλία

Andrés Rubio (2022), **España fea: El caos urbano, el mayor fracaso de la democracia, Madrid**, DEBATE

Ana Azpiri Albistegui (2013), κείμενα στο **Donostia Architekturak Argazkiak**, του Jose Manuel Bielsa, Donostia, Nerea

ΕΙΚΟΝΕΣ

ΟΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΛΙΣΤΑ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: edo_sk | ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΛΙΟΥ

σελ. 10 : εικ. 1: [instagram.com/escif/](https://www.instagram.com/escif/)

σελ. 10 : εικ. 2: [instagram.com/donostia_udala/](https://www.instagram.com/donostia_udala/)

σελ. 10 : εικ. 3: geo.euskadi.eus/inicio/

σελ. 28 : εικ. 4: [netflix.com/watch/friends](https://www.netflix.com/watch/friends)

σελ. 57 : εικ. 5: [Vascos en América, Euskaldunak Amerikan](#)

σελ. 57 : εικ. 6: [Vascos en América, Euskaldunak Amerikan](#)

σελ. 57 : εικ. 7: [Vascos en América, Euskaldunak Amerikan](#)

σελ. 59 : εικ. 8: [bbc.com/mundo/noticias-62130553](https://www.bbc.com/mundo/noticias-62130553)

σελ. 59 : εικ. 9: [sociedadesgastronomicas.com/galeria_detalle.php?secc=1&id=61](https://www.sociedadesgastronomicas.com/galeria_detalle.php?secc=1&id=61)

σελ. 59 : εικ. 10: [sociedadesgastronomicas.com/galeria_detalle.php?secc=1&id=61](https://www.sociedadesgastronomicas.com/galeria_detalle.php?secc=1&id=61)

σελ. 59 : εικ. 11: [fepelota.com/fepelota/frontones/](https://www.fepelota.com/fepelota/frontones/)

σελ. 59 : εικ. 12: [fepelota.com/fepelota/frontones/](https://www.fepelota.com/fepelota/frontones/)

σελ. 59 : εικ. 13: [fepelota.com/fepelota/frontones/](https://www.fepelota.com/fepelota/frontones/)

σελ. 121 : εικ. 14: 2345arquitectes.com/bloc-dels-pescadors/

σελ. 121 : εικ. 15: [flickr.com/photos/juliocesarmesa/24770184458](https://www.flickr.com/photos/juliocesarmesa/24770184458)

σελ. 121 : εικ. 16: lacol.coop/projectes/la-balma/

σελ. 121 : εικ. 17: lacol.coop/projectes/laborda/

